

371.11

๙๖ 166 ๙

๗.3

จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

นพคุณ ภูขาว

15 ต.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

มีนาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

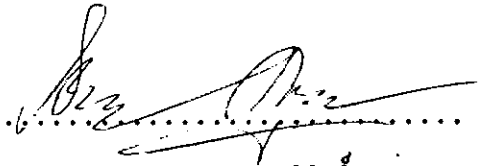
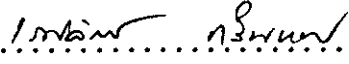
B 56117

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
พลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

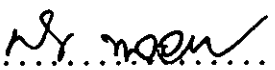
คณะกรรมการควบคุม

.....  ประธาน
(รศ.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์)
.....  กรรมการ
(อ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

คณะกรรมการสอบ

.....  ประธาน
(รศ.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์)
.....  กรรมการ
(อ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
.....  กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ภาควมิ รัตนโรจนากุล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....  คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 7 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จาก รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิณี รัตนโรจนากุล กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัย ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ อาจารย์ลลิลลา ธรรมานุชิต อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อนผู้มีน้ำใจที่ได้ให้ความช่วยเหลือ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวถึงในที่นี้ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือทั้งโดยตรงและโดยอ้อม หากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้หากมีคุณประโยชน์ต่อวงการการศึกษาอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบความดีส่วนนั้นแต่ คุณพ่อ คุณแม่ ครู - อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นพคุณ ภูขาว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	7
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	8
คานิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	10
ลักษณะของครู	40
การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
การวิจัยในต่างประเทศ	46
การวิจัยในประเทศไทย	51
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	59
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	59
ประชากร	59
กลุ่มตัวอย่าง	61
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	63
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	64
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	65
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	66
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	66

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	67
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	67
ผลการศึกษาค้นคว้า	68
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
บทย่อ	94
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	94
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	94
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	95
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	95
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	113
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	121
ประวัติย่อของผู้วิจัย	140

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	19
2 จำนวนประชากร จำแนกตามสำนักงานเขตที่โรงเรียนตั้งอยู่	59
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	62
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	68
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านการฝ่าฝืนจรรยาบรรณ	72
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา	74
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความเมตตา กรุณา	76
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)	78
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความไม่ประมาท	80
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริต	82
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความขยันหมั่นเพียร	85
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความละเอียดและ เกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ)	87

ตาราง

หน้า

- 13 สรุปผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน
เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน 89
- 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของ
ครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน 91

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	19
2	จำนวนประชากร จำนวนตามสำนักงานเขตที่โรงเรียนตั้งอยู่	59
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	62
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำนวนตามตัวแปรที่ศึกษา	68
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านการไฟสัจจะหรือสัจธรรม	72
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านการใช้อุปกรณ์การแก้ปัญหา	74
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความเมตตากรุณา	76
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)	78
9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความไม่ประมาท	80
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริต	82
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความขยันหมั่นเพียร	85
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความละเอียดและ เกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ)	87

13	สรุปผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน	89
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของ ครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน	91

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

จากวิวัฒนาการและความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ประสิทธิภาพของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีการพัฒนาถึงขั้นรับรู้กันได้พร้อมกันทั่วโลก ทำให้เกิดการรับรู้ข่าวสารอย่างรวดเร็วหลากหลายและยากที่จะปิดกั้นได้ทั้งหมด ก่อเกิดเป็นกลไกสำคัญของการถ่ายทอดวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชนในแต่ละชาติและเผ่าพันธุ์ไปโดยปริยาย สิ่งที่ตามมาและเป็นผลพวงที่สามารถเห็นได้ชัดคือการดำรงชีวิตของประชากรทั่วโลกที่เริ่มมีความผสมกลมกลืนกันและเริ่มเคลื่อนเข้าจนกระทั่งคล้ายคลึงกันมากขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะเหตุการณ์การบริโภค กลไกที่เกิดขึ้นได้กลายเป็นกลไกสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในส่วนของวิถีชีวิตของผู้คนและการกำหนดโฉมหน้าการดำเนินธุรกิจจากยุคที่อยู่ภายใต้กรอบของรัฐประชาชาติเข้าสู่ยุคโลกไร้พรมแดน (รัชนี ลาขโรจน์ และคนอื่น ๆ. 2537 : 9) และในขณะที่สังคมปัจจุบันมีความเชื่อมโยงสลับซับซ้อนและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยมซึ่งก็จะต้องถกเถียงกันได้ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร แต่สภาพที่เกิดขึ้นร่วมกันทั่วโลกอย่างหนึ่งคือ วิกฤตการณ์ทางสังคม (Social Crisis) องค์การสหประชาชาติจึงจัดการประชุมสุดยอดโลก เพื่อแสวงหาวิธีการที่จะแก้ไขวิกฤตการณ์ทางสังคมซึ่งประกอบด้วยช่องว่างทางเศรษฐกิจ ความยากจน การว่างงาน ความแตกสลายทางสังคม (Social Disintegration) ความรุนแรงและอาชญากรรม การละเมิดสิทธิสตรีและเด็ก ปัญหายาเสพติด ปัญหารอคเอดส์ ความเครียดและความรู้สึกท้อถอยและหมดหวัง ซึ่งสภาพทั้งหมดคนปัจจุบันจะเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางศีลธรรมก็ได้ (ประเวศ วะสี. 2537 : 14 - 15) ซึ่งในเรื่องนี้ เอกวิทย์ ฌ กลางได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาทางเศรษฐกิจโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นปัญหาสำคัญและน่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อบุคคลในสังคมอย่างกระทบกันและรุนแรงทำให้บุคคลปรับตัวไม่ทัน กิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง และความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ก็ปรากฏออกมาให้เห็นได้ง่าย (เอกวิทย์ ฌ กลาง. 2523 : 24 - 27) จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมได้ทวีความซับซ้อน

มากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดปัญหาด้านคุณธรรม ปราบปรามการเกี่ยวข้องกับปล้น ชำ ข่มขืน และพฤติกรรมเป็นภัย ต่อสังคมปรากฏขึ้นอยู่ทั่วไป สังคมปัจจุบันนี้สนใจการพัฒนาทางด้านวัตถุ ขาดความสนใจการพัฒนา ด้านจิตใจ (สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. 2531 : 1062) ในสภาพความเป็นจริงของบุคคล ในสังคมปัจจุบัน มีลักษณะที่เสื่อมทรามลงไปและควรจะต้องได้รับการเฝ้าระวังรักษาอย่างทันทั่วถึง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะสภาพจิตใจของคนปัจจุบันกำลังถูกคุกคามด้วยความเจริญรุดหน้าทางด้านนวัตกรรม และ เทคโนโลยีสมัยใหม่จึงตกเป็นทาสของค่านิยมทางด้านวัตถุธรรมมากยิ่งขึ้นโดยลำดับ ขณะเดียวกัน กับที่คุณธรรมก็ลดน้อยถอยลงไปจากจิตใจในลักษณะตรงกันข้าม ทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณธรรม นานับประการ (สำนักงานพัฒนาคุณธรรม. 2533 : 5) /

เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ลักษณะของการดำเนินชีวิตก็เปลี่ยนแปลงตามสภาพ แวดล้อมทางสังคมสมัยใหม่ ลักษณะทางจริยธรรมก็พลอยเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย บางคนมีความ เห็นว่าจริยธรรมของคนในสังคมเสื่อมทรามลงยิ่งขึ้น เนื่องจาก พฤติกรรมบางประการของมนุษย์ ในสังคมพัฒนา มิได้เป็นไปตามแนวทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ในสังคมนั้น ดังนั้น เป็นหน้าที่ของ การศึกษาโดยตรงที่จะต้องทำหน้าที่หล่อหลอมสมาชิกของสังคมให้เติบโตไปเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และแน่นอนว่าสมาชิกที่ดีคือ สมาชิกที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการประกอบสัมมาชีพ และสามารถ พัฒนาดตนเองให้สามารถเท่าทันหรือรับรู้วิทยาการตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ และการศึกษามี บทบาทหนึ่งคือ เป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคมให้สมาชิกของสังคมมีลักษณะอย่าง ที่สังคมต้องการ จริยธรรมย่อมเป็นสิ่งที่สังคมต้องการให้มิอยู่ในสมาชิกของสังคม จริยธรรมจึงเข้าไปแฝงอยู่ใน แผนการศึกษาและหลักสูตรอย่างขาดเสียมิได้ ดังนั้นการศึกษาคือ เครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการ ขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมให้เป็นไปตามความปรารถนาของสังคม (ศักดิ์ชัย นิรุญทวี. 2525 : 72, 106)

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝัง ถ่ายทอดหรือขัดเกลา ตลอดจนสร้างเสริม จริยธรรมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนในฐานะเป็นผู้สอนหรือจัดการศึกษาซึ่ง บุญถิ่น อัตถากร และรัตน ดันบุญเด็ก (2513 : 3) ได้กล่าวว่า ครูเป็นกำลังสำคัญช่วยอบรมบ่มนิสัยให้ความรู้ และเตรียมกุลบุตรกุลธิดา ซึ่งจะเติบโตไปเป็นพลเมืองดีเป็นกำลังทางเศรษฐกิจของบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้จึงต้องเตรียมและสร้างครูที่มีคุณภาพสูง นอกจากนี้ สกูล ศรีพรหม ยังกล่าวไว้ว่า การปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมให้แก่คนในชาตินั้น เรายอมรับกันว่าครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด

เพราะครูมีหน้าที่จะเป็นแบบอย่างเฉพาะแก่เด็กเท่านั้น คนทั่วไปยังคาดหวังว่าครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมยิ่งกว่าบุคคลกลุ่มใด ๆ ดังนั้น ครูจึงต้องเป็นผู้อบรมจริยธรรมให้แก่เด็ก

(สำนักงานพัฒนาคุณธรรม. 2532 : คานา) และ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2528 : 11)

ได้กล่าวถึงการสอนจริยศึกษาว่า การสอนจริยศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของครูคนเดียว แต่เป็นหน้าที่ของครูทุกคน ครูทุกวิชา ครูทุกระดับ รวมทั้งบุคลากรทุกฝ่าย ซึ่งมีหน้าที่ของครูสอนศีลธรรมฝ่ายเดียวที่สำคัญครูต้องร่วมมือกันช่วยเหลือกันทำการปลูกฝังศีลธรรมคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นจนเป็นนิสัยของนักเรียนเพื่อประโยชน์สุขทั้งในปัจจุบันและในอนาคตและการปลูกฝังคุณธรรมในจิตใจของมนุษย์จะต้องใช้เวลาอบรม สั่งสอน และฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอและยาวนาน คุณธรรมเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาได้และก็อาจหายไปได้เช่นกัน เหมือน ๆ กับการเกิดและการเสื่อมสมรรถภาพทางกาย คือสมรรถภาพทางกายสามารถสร้างให้เกิดขึ้นมาได้แต่ถ้าไม่ได้ฝึกฝนหรือไม่ได้ใช้ประจำก็จะหดหายไป (Law of Use and Disuse) การให้การศึกษาด้านจริยธรรมแก่มนุษย์ก็จะสัมพันธ์กับการปลูกฝังคุณธรรม นั่นคือการปลูกฝังจริยธรรมจะสามารถบรรลุผลได้ดี นาน มากหรือน้อยแค่ไหนอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับคุณธรรมในจิตใจด้วยว่ามีมากน้อยแค่ไหนและอย่างไร

✕ การปลูกฝังจริยธรรมในบุคคลจะให้ผลดีควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กซึ่งสอดคล้องกับ สนธิยา จัตรมาศ (2534 : 5 - 6) ที่กล่าวว่า เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าจริยธรรมของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรม รากฐานของจริยธรรมจะเริ่มก่อตั้งขึ้นในบุคคลตั้งแต่แรกเกิด ในช่วงต้นของชีวิตเด็กซึ่งควรจะได้รับ การปลูกฝังทางจริยธรรมมากกว่าในช่วงอื่น ๆ ดังคำที่กล่าวว่า ไม้อ่อนดัดง่าย ในบรรดากลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมครูนับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ มารุต บุณนาค ยังได้กล่าวไว้ว่า เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาทุกคนมีความสามารถในการอบรมสั่งสอนวิชาการต่าง ๆ ได้ทุกวิชา ด้วยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งนี้เพราะครูมีจำนวนจำกัด ฉะนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นวิชาหนึ่งที่ครูทุกคนควรได้รับทราบอย่างดี และสามารถนำมาบูรณาการกับหลักความรู้ในวิชาที่สอนทุกวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความประพฤดี โดยเน้นให้มีคุณลักษณะควบคู่กันให้ยิ่งหย่อนกว่ากันในทุกวิชา (มารุต บุณนาค. 2530 : 10)

การปลูกฝังแนวจริยธรรม เจตคติและความรู้สึกรับผิดชอบชีวิตนั้นแตกต่างไปจากการเรียน

สรรพวิทยาต่าง ๆ แต่จะเกิดขึ้นได้จากการมีประสบการณ์สัมผัสหรือได้รู้สึกเฉพาะตน ซึ่งเคล็ดของการเรียนรู้ประเภทนี้จึงขึ้นอยู่กับกาหนดสิ่งแวดล้อมอันพึงประสงค์ กาหนดแบบอย่างความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด และเน้นความประพจน์ให้บุคคลนั้นได้มีประสบการณ์จริง และสิ่งที่สำคัญคือการมีตัวอย่างที่ดีงามจึงจะเกิดผลดี (เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2514 : 16) เด็ก ๆ มักจะเลียนแบบพฤติกรรมของครู เพราะถือว่าครูเป็นผู้ที่มีสถานภาพสูงและตามทัศนะของนักเรียนจะเห็นว่าครูเป็นผู้ที่มีอำนาจและอิทธิพลอย่างมากต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในระหว่างเวลาเรียน ดังนั้น การประพจน์ปฏิบัติของครูในทางใดทางหนึ่งจะขึ้นาให้เด็กปฏิบัติตาม* และสิ่งที่นักเรียนนั้นเรียนได้พบเห็นและสำรวจตรวจสอบพฤติกรรมของครูอย่างต่อเนื่องจะมีผลทำให้การเรียนรู้แบบไม่จงใจเกิดขึ้น เพราะเหตุว่า การท้าวเป็นตัวของครูถือว่าเป็นวิธีที่ได้ผลในการสอนพฤติกรรมแก่เด็ก จึงเป็นสิ่งจำเป็นของครูที่จะต้องประพจน์ปฏิบัติให้สอดคล้องตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กด้วย (วิรัตน์ ไวยกุล. 2537 : 68; อ้างอิงมาจาก Bull and Solitee. 1987) ดังที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีได้แสดงเรื่องราวเรื่องมารยาทครูว่า ครูเป็นกระเจกเงาที่เด็กต้องมานั่งจ้อง ครูจึงต้องมีอุปนิสัยดีสำหรับได้กาได้เอาไปแต่สิ่งที่ดี (สงวน สุทธิเลิศอรณ. 2525 : 88)

พระบรมราชโองการตอนหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่พระราชทานแก่ครูนักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวล ณ พระราชวังไกลกังวล วันพุธที่ 17 มิถุนายน 2524 มีความว่า "ในส่วนครูนั้นก็จำเป็นต้องท้าวให้ดีให้เป็นทีเคารพกราครและเชื่อถือได้โดยสนิทใจข้อหนึ่ง จะต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอนเพื่อสามารถสั่งสอนได้อย่างกระจ่างแจ่มแจ้งและถูกต้องสมบูรณ์อีกข้อหนึ่ง จะต้องฝึกหัดจิตใจของตัวเองให้เข้มแข็งหนักแน่นสุจริตซื่อตรงประกอบด้วยเมตตาและความสุภาพอ่อนโยนจะได้ทำให้ศิษย์มองเห็นซึ่งและประทับใจในความสามารถและความดีของครู แล้วกาหนดจดจำเป็นแบบฉบับ การให้การศึกษาที่จะบรรลุผลครบถ้วนตามจุดประสงค์" (คณะกรรมการจัดพิมพ์และกาหนดหนังสือวันเด็ก ประจำปี 2525. 2525 : 2) ครูทุกคนจะต้องมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอันเหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การประพจน์ปฏิบัติในอาชีพอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้พฤติกรรมที่ดีที่ครูได้แสดงออกยังเป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับปลูกฝังศรัทธาให้ศิษย์ปฏิบัติตามอีกด้วย (ยงค์ ชุ่มจิต. 2530 : 50)

ครูพลศึกษาก็เป็นครูกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทในการปลูกฝังถ่ายทอดหรือขัดเกลาตลอดจนสร้างเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียนเช่นเดียวกับกับครูกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งพรทิทอง จิตอ่อนน้อม ได้กล่าวถึงครู

พลศึกษาไว้ว่า โดยเหตุที่ครูพลศึกษาต้องเป็นแบบอย่าง และมีโอกาสถ่ายทอดแบบอย่างเหล่านั้นแก่
 เด็กได้มากเพราะมีโอกาสนั่งชิดกับเด็กทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมากกว่าครูหมวดอื่น ๆ
 (โพธิ์ทอง จิตอ่อนนุ่ม. 2529 : 3) ซึ่งในการสอนวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษาสามารถสอดแทรก
 คุณธรรมและจริยธรรมเข้าไปได้ในทุกขั้นตอนการสอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเทคนิคของครู ลักษณะของ
 นักเรียน และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตามความเป็นจริงแล้วการสอนพลศึกษาเองก็มีจุดมุ่งหมายที่เป็น
 ผลพลอยได้ตามมาจากการพัฒนาด้านร่างกายอยู่แล้ว นั่นก็คือ พัฒนาการด้านสังคมวิสัย (Social
 Development) ซึ่งหมายถึง การทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านบุคลิกภาพต่าง ๆ
 คือความมีคุณธรรม ความเป็นพลเมืองดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี มีความ
 รับผิดชอบ เคารพกฎกติกา มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นใจกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี ฯลฯ
 สิ่งเหล่านี้ สามารถปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมประจำใจจนเกิดเป็นการปฏิบัติที่ดี
 (Conduct And Value Complex) ขึ้นมาได้โดยใช้อุปกรณ์พลศึกษาต่าง ๆ (วาสนา
 คุณาอภิสิทธิ์. 2528 : 12 - 13) และปัจจุบันแผนการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
 ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของกระทรวงศึกษาธิการได้ระบุนโยบายข้อที่ 2 เรื่องคุณภาพ
 การศึกษาซึ่งมาตรการตามนโยบายก็คือ พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมโดยเน้นการปฏิบัติผ่าน
 กระบวนการทางพลศึกษา ลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 64)

ดังนั้นจึงเป็นโอกาสที่ครูพลศึกษาสามารถปลูกฝังถ่ายทอดหรือขัดเกลาลดจนสร้างเสริม
 จริยธรรมมาให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการเป็นแบบอย่างอันดีและสามารถหาวิธีสอนที่ดีได้
 จนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย อันเป็นคุณลักษณะของครูพลศึกษาที่ต้องการ ซึ่งผาณิต บิลมาศ
 (2521 : 255 - 257) กล่าวว่า ครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาควรมีลักษณะคือ สอนได้ตามหลักสูตร
 มีความประพฤติดีและมีน้ำใจนักกีฬา ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ สามารถควบคุมอารมณ์ของ
 ตนเองได้ มีความขยันขันแข็งอดทน มีสุขภาพทั้งทางกายและทางจิตดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถ
 งานเชิงกีฬา เชื่อมั่นในตนเอง เป็นพลเมืองดีและศรัทธาในอาชีพของตน] และ สาอาจ พ่วงบุตร
 (2525 : 2) ได้กล่าวสอดคล้องกันว่าครูพลศึกษาจะต้องปรับปรุงคุณภาพของตน เพื่อให้สามารถ
 ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีเยี่ยม และลดข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังนั้น ครูพลศึกษาต้องปรับปรุงทางด้าน
 วิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทางด้านการสอนโดยปรับปรุงให้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้าน
 บุคลิกลักษณะนั้นเพื่อสร้างศรัทธาของผู้เรียน จึงจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ

ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ทางด้านคุณธรรมและความประพฤติ นั้นต้องประพฤติตนให้เหมาะสมมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ไม่เสเพล ไม่ประพฤติในทาง เสื่อมเสียด้านอบายมุขต่าง ๆ และปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

จากสภาพอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันอย่างรวดเร็วนี้เอง สังคมทวีความ สลับซับซ้อนมากขึ้น ปัญหาทางจริยธรรมเกิดขึ้นสูงซึ่งได้มีส่วนส่งผลกระทบต่อคุณธรรมหรือจริยธรรม ของครูซึ่งรวมถึงครูพลศึกษาด้วยเสื่อมถอยลง ซึ่งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมามีครูทุกสังกัดทั่วประเทศ กระทำความคิดทางวินัย ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้ ปี พ.ศ. 2531 มีครูกระทำผิดวินัย 780 คนกระทำ ผิดถึงขั้นร้ายแรงต้องออกจากราชการ 123 คน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2531 : 35, 46) ปี พ.ศ. 2532 มีครูกระทำผิดวินัย 948 คน กระทำผิดถึงขั้นร้ายแรงต้องออกจากราชการ 171 คน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2532 : 12, 26) ปี พ.ศ. 2533 มีครูกระทำผิดวินัย 743 คน กระทำผิดถึงขั้นร้ายแรงต้องออกจากราชการ 122 คน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2533 : 13, 25) ปี พ.ศ. 2534 มีครูกระทำผิดวินัย 729 คน กระทำผิดถึงขั้นร้ายแรงต้อง ออกจากราชการ 163 คน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2534 : 14, 16) ปี พ.ศ. 2535 มีครูกระทำผิดวินัย 122 คน กระทำผิดถึงขั้นร้ายแรงต้องออกจากราชการ 97 คน (สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา. 2535 : 14, 30) และในช่วงปีพ.ศ. 2537 ที่ผ่านมามีปรากฏข่าวและ มีการลงโทษครูที่กระทำผิดทางวินัยหลายกรณีซึ่งแสดงถึงความด้อยจริยธรรมของครู เช่น การ ลงโทษนักเรียนอย่างรุนแรงอย่างไม่เหมาะสม การกระทำผิดทางเพศ การจี้ปล้น การจัดส่ง เด็กหญิงค้าประเวณี การดื่มสุราจนขาดสติ การทะเลาะวิวาท และการเล่นการพนัน เป็นต้น และ จากการที่ครูพลศึกษามีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียนมาก จึงทำให้เป็นห่วงและไม่แน่ใจว่า ครูพลศึกษาจะมีจริยธรรมและสามารถหาวิธีสอนให้นักเรียนมีจริยธรรมได้และหากว่าครูพลศึกษา มีความด้อยทางจริยธรรม และด้อยวิธีการสอนที่จะทำให้เกิดจริยธรรมแก่นักเรียนแล้วย่อมจะส่ง ผลกระทบต่อการมีจริยธรรมของนักเรียนอย่างแน่นอน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่ยังไม่สามารถแยกแยะดีเลวได้อย่างสมเหตุผล

ดังนั้นเพื่อเป็นการหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและลดความรุนแรง ของปัญหาให้น้อยลงจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครู พลศึกษาว่ามีลักษณะอย่างไร มีพฤติกรรมอย่างไร ผู้วิจัยได้นำจริยธรรมหลัก 8 ประการของ

คณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทยปี พ.ศ. 2523 มาเป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินหาพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วยจริยธรรมดังต่อไปนี้คือ การเฝ้าระวังหรือสังเกตการณ์ การเข้าปฎิบัติงานในการแก้ปัญหา ความเมตตากรุณา ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ)

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบจริยธรรมของครูพลศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทราบทัศนะ ข้อเสนอแนะ และนำผลการศึกษาค้นคว้าไปเป็นข้อมูลในการวางแผน
สำหรับพัฒนาปรับปรุงแก้ไขจริยธรรมของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ให้ดียิ่งขึ้น
2. ทราบทัศนะที่เหมือนหรือแตกต่างกันของผู้บริหารและครูที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม
ของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ทำให้ครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครทราบถึงทัศนคติ
ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของตนเองอันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง
แก้ไขตนเองได้ต่อไป
4. เป็นแนวทางสำหรับวิจัยต่อไป

ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 990 คน และครูผู้สอนที่ไม่ใช่ครูพลศึกษา จำนวน 13,033 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 427 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 476 คน และครูผู้สอนที่ไม่ใช่ครูพลศึกษา จำนวน 952 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

2.1.1 สถานภาพในการทำงาน

ก. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ผู้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่

ข. กลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่

วิชาพลศึกษาในโรงเรียน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ทศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม 8 ประการ ดังต่อไปนี้

2.2.1 การไม่สัจจะหรือไม่สัจธรรม

2.2.2 การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา

2.2.3 ความเมตตากรุณา

2.2.4 ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)

2.2.5 ความไม่ประมาท

2.2.6 ความซื่อสัตย์สุจริต

2.2.7 ความขยันหมั่นเพียร

2.2.8 ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตปปะ)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จริยธรรมของครูพลศึกษา หมายถึง พฤติกรรมหรือการประพฤติปฏิบัติตนของครูพลศึกษาตามความเป็นจริง 8 ด้าน ต่อไปนี้ การเฝ้าระวังหรือเฝ้าสังจธรรม การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ความเมตตากรุณา ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ-โอตตปปะ)
2. ครูพลศึกษา หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
4. ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติการสอนวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
5. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ
2. ลักษณะของครู
3. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 187) พระวรศักดิ์วรธัมม (2522 : 36) ได้กล่าวว่า คุณธรรมคือ มนุษยธรรม ธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ เช่น เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มีสัมมาคารวะ เสียสละ ให้อภัย มีความกตัญญูกตเวที มีศีล สมาธิ ปัญญา เป็นต้น พระราชวรมุณี (2527 : 34) ให้ความหมายว่า คุณธรรม คือ ธรรมที่เป็นคุณความดีงาม สภาพที่เกื้อหนุนซึ่งสอดคล้องกับ จลอง แนวพานิช (2529 : 59) ซึ่งกล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมะที่เป็นคุณ อันเป็นต้นเหตุแห่งพฤติกรรมที่ดีงาม สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 10) ได้กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดี ของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่า เป็นการกระทำดีหรือเป็นพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจงาม ความเกรงใจ ความยุติธรรม ความรักเด็กและเพื่อนมนุษย์ และความเห็นอกเห็นใจคนอื่น เป็นต้น

แสง จันทร์งาม (2522 : 217) ให้ความหมายว่าคุณธรรม หมายถึง คุณภาพจิตฝ่ายดีที่ควบคุมให้คนมีความประพฤติดี ความประพฤติในขั้นนี้หมายถึง พฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมาทางความคิดคำพูด และการกระทำทางกาย และยนต์ ชุ่มจิต (2524 : 35) ได้อธิบายว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เป็น ความดี ความงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยได้ยึดถือปฏิบัติจนเป็น

นิสัย และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งถูกต้องดีงามของบุคคลทั่วไป นอกจากนี้ ยนต์ ชุ่มจิต ยังได้กล่าวถึงคุณธรรมสำหรับครูว่า หมายถึงคุณลักษณะที่เป็นความดีงาม ความถูกต้องที่ครูควรยึดถือปฏิบัติเป็นประจำ

ขอบข่ายของคุณธรรม

สวณ สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 10) ได้แบ่งคุณธรรมออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. คุณธรรมแบบทาส (Slave Morality) เป็นลักษณะคุณธรรมที่ยึดถือ และประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างของผู้ที่ทรงไว้ซึ่งคุณงามความดี เช่น ถือตามแบบอย่างที่ดีจากครูอาจารย์ ถือตามแบบอย่างที่ดีจากผู้บังคับบัญชา ถือแบบอย่างทศพิธราชธรรมของพระมหากษัตริย์ และถือแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและคำสอนของพุทธองค์หรือของพระเจ้าในศาสนาที่ตนนับถือ

2. คุณธรรมแบบนาย (Master Morality) เป็นลักษณะคุณธรรมที่ยึดถือ และปฏิบัติตามนโยบายของตนเองที่ตนเห็นว่าถูกต้องและดีงาม โดยให้สอดคล้องกับทศสถานของสังคม และมีลักษณะที่สังคมยอมรับ (Universally Approved) ด้วยพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นสากล คือ พฤติกรรมที่กระทำแล้วย่อมเกิดผลดีแก่ส่วนรวม เช่น การทำความยุติธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของจริยธรรม

คำว่าจริยธรรมตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 214) และนอกจากนี้ยังมีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของจริยธรรมไว้หลายทัศนะ เช่น พุทธทาสภิกขุ (2524 : 17) ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมหรือศีลธรรม ได้แก่ ระเบียบซึ่งมุ่งปฏิบัติให้เกิดความผาสุก ความสงบสุขเนื่องด้วยสังคมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมนุษย์ได้ทำขึ้น บัญญัติขึ้น แต่งตั้งขึ้นตามเหตุผลของมนุษย์ หรือตามความต้องการของมนุษย์ สารัช บัณฑิต (2526 : 20) กล่าวว่า จริยธรรม ได้แก่ ความดีในระดับต่าง ๆ ที่สังคมหรือบุคคลจำเป็นต้องยึดมั่น ซึ่งจะสัมพันธ์อันเดียวกันกับค่านิยม ซึ่งได้แก่ สภาพหรือการกระทำบางประการที่เราเชื่อว่าควรยึดมั่นถือมั่น และความดี ได้แก่ ค่านิยมที่มิใช่เจือปนด้วยความโลภ ความโกรธ และความหลงผิดเลย หรือมีเจือปนอยู่บ้าง แต่ก็จะต้องมีเพียงเล็กน้อยที่สุด และยังคงกล่าวไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าความประพฤติเหล่านี้ประกอบด้วย ศีลธรรม (การงดเว้นกระทำสิ่งใดที่ไม่ดี) คุณธรรม (การกระทำสิ่งที่ดี)

เนติธรรม (การกระทำสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย) และธรรมเนียมประเพณี (การกระทำที่ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม และปฏิบัติกันมานาน) (สารัช บัวศรี. 2526 : 26) และนอกจากนี้ท่านยังอธิบายเพิ่มอีกว่าจริยธรรมเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ เป็นเครื่องมือควบคุมให้ความประพฤติของมนุษย์ได้เป็นไปในทางสันติสุข และเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างกับสัตว์อย่างเด่นชัด (สารัช บัวศรี. 2527 : 19) ส่วนพนัส หันนาคินทร์ (2523 : 48) ได้ให้ทัศนะว่าจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคมและสมาชิกของสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ดังนั้น การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม จึงต้องประกอบด้วยกันทั้งความรู้สึทางจิตใจ และการปฏิบัติทางกาย อันสอดคล้องกับความรู้สึทางจิตใจ

/ยนต์ ชุ่มจิต (2526 : 69) ได้กล่าวว่าจริยธรรมนั้น หมายถึง ความประพฤติการกระทำ รวมทั้งความรู้สึทางจิตใจที่ถูกต้องตามที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับ เป็นพฤติกรรมที่ได้แสดงออกไปแล้วเป็นที่ยอมรับของสังคม ทุกคนให้ความสนับสนุนและเกิดความพึงพอใจ และยนต์ ชุ่มจิต (2526 : 96) ยังได้กล่าวอีกว่าจริยธรรมของครู หมายถึง ความประพฤติ การกระทำ ตลอดจนความรู้สึทางจิตใจอันถูกต้องดีงามที่ครูควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตน แก่ศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และบุคคลทั่วไป นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่าเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางซึ่งหมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วย ลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่กันสมาชิกในสังคมนั้น คือเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน ผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่กันสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้องและไม่ควร ฉะนั้นผู้มีจริยธรรมสูงคือ ผู้มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย (ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. 2520 : 3)

องค์ประกอบของจริยธรรม

จากการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย 22 - 27 มกราคม พ.ศ. 2523 (กรมวิชาการ. 2527 : 5) ได้สรุปถึงองค์ประกอบจริยธรรมของบุคคลไว้ 3 ประการ คือ

1. ส่วนประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงามและสามารถตัดสินใจแยกความถูกต้อง ออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยความคิด
2. ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ (Moral Attitude and Belief) คือ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับนำจริยธรรมมาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ
3. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมการแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมแบบใด จะขึ้นกับอิทธิพลของส่วนประกอบทั้ง 2 ประการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และบางส่วน อาจขึ้นกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยา บางประการของบุคคลนั้น ๆ หรือความรุนแรงของการบีบคั้นของสถานการณ์ ที่รุนแรงเข้าบุคคลนั้นอีกด้วย

ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคล

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิก (2520 : 4 - 6) ได้สรุปแบ่งลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลไว้ในงานวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทยมี 4 ประการ คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ว่าในสังคมของคนนั้น ถือว่า การกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด และโดยเฉพาะในช่วงอายุ 2 - 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ
2. ทศนคติเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าคนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทศนคติเชิงจริยธรรมจะมีความหมายรวมทั้งความรู้ และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรม ที่สังคมนิยมชมชอบ หรือ งดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบ และสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม และการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกจำนวนหนึ่ง คือ พฤติกรรมในสถานการณ์ที่เข้ายวนใจ หรือในสภาพที่ยั่วยุให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์เพื่อประโยชน์ ส่วนตนบางประการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ที่ยั่วยุ เช่น การโกงสิ่งของหรือคะแนน การลักขโมยและการกล่าวเท็จ เป็นต้น ซึ่งอาจรวมเรียกว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์ ซึ่งผู้มีจริยธรรมสูงย่อมงดเว้นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์นี้

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเรื่องจริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะในส่วนของคุณลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ และสามารถประเมินได้สะดวก ผู้วิจัยได้นำจริยธรรม 8 ประการ ซึ่งได้แก่ การไม่ฉ้อฉลธรรม การรู้จักใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ความเมตตากรุณา ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ) มาเป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูพลศึกษา ดังจะได้อธิบายต่อไป

ทฤษฎีทางจริยธรรม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับต้นกำเนิด และพัฒนาการทางจริยธรรมบุคคลนั้น ดวงเดือน พันธุมนาวิน และพิชญะ ประจวบปัจฉิม (2520 : 7 - 12) ได้กล่าวแยกไว้ 3 ประเภทดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม นักสังคมวิทยาเชื่อว่า สังคมมีส่วนในการกำหนดบุคลิกลักษณะต่าง ๆ กัน ตามแต่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในกลุ่มใดในสังคม และนักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ก็เล็งเห็นความสำคัญของสังคมในการก่อตั้งลักษณะทางจริยธรรมให้แก่สมาชิก

ในสังคมนั้นโดยที่ทฤษฎีนี้ระบุว่าเด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ว่าอะไรคืออะไรจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมด้วยกระบวนการเทียบเคียง (Identification) เด็กจะใช้วิธีการเลียนแบบจากผู้ที่มีอำนาจ และผู้ที่ตนรักจนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็นหลักปฏิบัติของตนโดยอัตโนมัติ นักทฤษฎีส่วนมากยอมรับว่า จริยธรรมจะถูกปลูกฝังตั้งแต่บุคคลยังอยู่ในวัยทารก และวัยเด็กเล็กเป็นวัยแห่งการเตรียมตัวเพื่อเข้าเป็นสมาชิกในสังคมใหญ่ ในช่วงแรกของชีวิตนี้เด็กจะได้รับการปลูกฝังทางจริยธรรมมากกว่าในช่วงอื่น ๆ ของชีวิต กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้เด็กมากที่สุดคือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง รองลงมาคือโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษา นอกจากนี้ ในปัจจุบันก็ยังมีสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ

2. ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม นักทฤษฎีที่เชื่อว่าการพัฒนาทางสติปัญญาและอารมณ์ เป็นรากฐานของการพัฒนาทางจริยธรรมคือ เพียเจต์ (Piaget) และ จอห์นเบอร์รี่ (Kohlberg) นักทฤษฎีสองท่านเชื่อว่า จริยธรรมของเด็กจะเจริญขึ้น ตามความเจริญของความสามารถทางการรู้ (Cognitive Ability) สติปัญญาและอารมณ์ของเด็ก จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันก็สามารถบอกได้ว่า ทฤษฎีนี้มีความจริงอยู่บ้าง กล่าวคือ บุคคลปัญญาอ่อนหรือผู้ที่อารมณ์วิปริต เนื่องด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม เป็นผู้ที่ไม่รู้จริยธรรมโดยสิ้นเชิง แต่นักทฤษฎีทั้งสองยังเชื่อว่าในบุคคลปกติที่สติปัญญาไม่เจริญถึงขีดสุดจะมีจริยธรรมขั้นสูงสุดไม่ได้เช่นกัน จอห์นเบอร์รี่ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับลักษณะอื่น ๆ ของมนุษย์ในการศึกษาผลงานของนักวิจัยต่าง ๆ ที่สำคัญคือความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับระดับสติปัญญาทั่วไป และความสัมพันธ์ของจริยธรรมกับความสามารถที่จะรอผลได้ที่ดีกว่าในอนาคต แทนที่จะรับเอาผลที่เล็กน้อยกว่าในปัจจุบันหรือทันที ซึ่งลักษณะนี้ในที่นี้จะเรียกว่าลักษณะมุ่งอนาคต นอกจากนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงยังเป็นผู้ที่มีสมาธิ มีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตน และมีความภาคภูมิใจในตนเองและสภาพแวดล้อมสูงกว่าผู้ที่มีจริยธรรมต่ำ จอห์นเบอร์รี่จึงสรุปว่า ความเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงเกิดจากความสามารถในการเพ่งความสนใจที่กฎเกณฑ์ และมีความสามารถในการควบคุมตนเองในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปด้วย

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม คือทฤษฎีที่อธิบายวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคมที่ทำให้เกิดการยอมรับลักษณะทางกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน ทฤษฎี

ประเภทนี้ได้นำเอาหลักการเสริมแรง (Principle of Reinforcement) และหลักการเชื่อมโยง (Principle of Association) มาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ในการอธิบายต้นกำเนิดและการเปลี่ยนแปลงจริยธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ได้เน้นการเรียนรู้โดยบังเอิญและการเลียนแบบเป็นสำคัญ ซึ่งทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แปลกใหม่หรือแตกต่างไปจากเดิมได้โดยง่าย โดยทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่ลักษณะของสถานการณ์ ซึ่งจะ เป็นเครื่องกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ จนกลายเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลนั้นไปในที่สุด สิ่งที่จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้คือ การหวังความพอใจ และการหลบหลีกความทุกข์ การเลียนแบบลักษณะและการกระทำของบุคคลอื่นเป็นบ่อเกิดของการยอมรับลักษณะทั้งที่ดีและไม่ดีจากบุคคลได้อย่างง่ายดายและเกิดได้อย่างกว้างขวางในสถานการณ์ทั่วไป ตั้งแต่เด็กเลียนแบบบิดามารดา ผู้เลี้ยงดู เพื่อน วัยรุ่น เลียนแบบดารา เด็กเลียนแบบพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูที่ตนเองรักใคร่ จะทำให้เด็กเกิดความพอใจเหมือนว่าตนได้อยู่ใกล้ชิดผู้เลี้ยงดูในขณะนั้น เด็กและวัยรุ่นเลียนแบบเพื่อนในวัยเดียวกันเพื่อจะจัดความขัดแย้งในใจที่ตนเองมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่ม การเลียนแบบคนแปลกหน้าเกิดขึ้นน้อยมาก แต่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าสังเกตเห็นว่า ตัวแบบมีพฤติกรรมมาดีก็ตามแล้วได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจผู้สังเกตเห็นก็อยากได้รับความพอใจนั้นด้วย ก็จะยอมเลียนแบบตัวแบบนั้นบ้าง

ทฤษฎีแหล่งกำเนิดของจริยธรรมทั้งสามดังกล่าว มีลักษณะที่ไม่ขัดแย้งกันมากนัก แต่เป็นทฤษฎีที่ช่วยกันสร้างภาพการวิเคราะห์จริยธรรมให้ชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กล่าวคือ ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น กล่าวถึง บทบาทของสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคลที่มีต่อการปรุงแต่งลักษณะทางจริยธรรมของบุคคล ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม ให้ความสำคัญกับพันธุกรรมในการมีส่วนส่งเสริมหรือขัดขวางพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล แต่ทฤษฎีทั้งสองก็ยังเน้นความสำคัญของสภาพแวดล้อมของบุคคลเช่นกัน สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมช่วยอธิบายกระบวนการยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะบุคคล

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียร์เจต์

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียร์เจต์ เพียร์เจต์ (Piaget) เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญา

ของบุคคลนั้น ๆ เพียเจต์ได้แบ่งขั้นของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์เป็น 3 ขั้น คือ

1.1 ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กในขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการทางกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการบำบัดโดยไม่ว่าในกาลเทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูด ก็จะเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น ๆ

1.2 ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ช่วงอายุ 2 - 8 ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม

1.3 ขั้นยึดหลักแห่งตน จะอยู่ช่วงอายุ 8 - 10 เพียเจต์เชื่อว่า เกิดขึ้นจากพัฒนาการทางสติปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนเด็กด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะกลายเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึง การแลกเปลี่ยนกันและความเท่าเทียมกันของบุคคล ในช่วงอายุ 8 - 10 ปี เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่ 3 แต่อาจมีเด็กบางคนพัฒนาช้ากว่านี้ หรือในบางกรณีพัฒนาการคงหยุดชะงักอยู่ในขั้นที่ 2 เนื่องด้วยการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรืออาจเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโรลเบอร์ก

โรลเบอร์ก (Kohlberg) ได้ศึกษาแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) มาขยายและทำการศึกษาต่อ เป็นทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโรลเบอร์ก โรลเบอร์กได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวของเพียเจต์และพบความจริงว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์ในบุคคลอายุ 10 ปี เป็นส่วนมาก แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี และเขาเชื่อว่าการวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นจะต้องใช้การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเกมๆที่เหมาะสมที่ดี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2520 : 40 - 41)

โรลเบอร์ก (โรสส มีคุณ. 2524 : 18 - 21; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1969) กล่าวถึงขั้นทั้ง 6 ของพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโรลเบอร์กเกี่ยวกับระดับพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับใหญ่ และแต่ละระดับยังแบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อยรวมเป็น 6 ขั้นย่อย ซึ่งพอกล่าวได้โดยย่อดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional) เป็นระดับที่เด็กยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ในการตัดสินใจการกระทำ การจะทำอะไรมักคิดถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับเป็นใหญ่ โดยมีได้คำนึงถึงว่า การกระทำนั้นจะส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไร ระดับนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 หลักการเชื่อฟังคำสั่งและหลบหลีกการลงโทษ เด็กจะตัดสินใจการกระทำ ว่าดีเลวจากการพิจารณาที่ผลการกระทำ หลบหลีกการลงโทษทางกาย เพราะกลัวจะได้รับความเจ็บปวด ยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตน เด็กช่วงนี้อายุ 2 - 7 ปี

ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล เด็กถือว่าการกระทำที่ถูกต้องคือ การกระทำ ที่สนองความต้องการและทำให้ตนเกิดความพอใจ การสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นไปในลักษณะแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การกระทำได้ตอบระบบตีมา ตีตอบ ร้ายมา ร้ายตอบ เข้าทานอง "หันต่อหัน" เด็กช่วงนี้ อายุ 7 - 10 ปี

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional) เด็กชั้นนี้เรียนรู้ที่จะกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตน กระทำตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของศาสนา รู้จักที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเราและมีความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้น เป็นชั้น ที่ 3 และชั้นที่ 4

ชั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ พฤติกรรมที่ดีตามทัศนะของเด็กชั้นนี้คือ การทำให้ผู้อื่นพอใจและยอมรับ ลักษณะที่เด่นก็คือ การคล้อยตามและพยายามทำตนให้ผู้อื่นรัก หรือ มองเห็นว่ามีค่ารัก เด็กช่วงนี้อายุ 10 - 13 ปี

ชั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (ตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม) เด็กจะเริ่มมองเห็นความสำคัญของกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ เห็นความสำคัญที่จะทำตามหน้าที่ของตน แสดงการยอมรับ เคารพในอำนาจและมุ่งรักษาไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ทางสังคม เด็กช่วงนี้อายุ 13 - 16 ปี

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional) ในระดับนี้การตัดสินใจพฤติกรรมใด ๆ เป็นไปตามความคิดและเหตุผลของตนเองแล้วตัดสินใจไปตามที่ตนคิดว่าเหมาะสมระดับนี้ก็แบ่งออกได้เป็น 2 ชั้น เป็นชั้นที่ 5 และชั้นที่ 6 ดังนี้

ชั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสูงส่ง ชั้นนี้มีลักษณะยึดประโยชน์และความถูกต้องตามกฎหมาย การกระทำที่ถูกต้องคือการกระทำที่เป็นไปตามข้อตกลงและยอมรับกันในชุมชนหรือสังคม เห็นความสำคัญของส่วนรวม เข้าใจในสิทธิของตนเองและของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ เด็ก

ช่วงนี้อายุ 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล มีลักษณะแสดงถึงการมีความเป็นสากล นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายอันเป็นที่ยุติธรรมอย่างยิ่ง มีหลักธรรมประจำใจของตนเอง ผู้ที่มีจริยธรรมถึงขั้นนี้ส่วนมากเป็นวัยผู้ใหญ่

ตาราง 1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้น 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (อายุ 2 - 7 ปี) ขั้น 2 หลักการแสวงหารางวัล (อายุ 7 - 10 ปี)	ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Pre - conventional Level)
ขั้น 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 10 - 13 ปี) ขั้น 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (อายุ 13 - 16 ปี)	ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)
ขั้น 5 หลักการทำตามความรับผิดชอบ (อายุ 16 ปีขึ้นไป) ขั้น 6 หลักการยึดหลักอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post-conventional Level)

การกำหนดระดับพัฒนาการทางจริยธรรม

ที่ประชุมคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย พ.ศ. 2523 ได้กำหนดการแบ่งระดับของจริยธรรมออกเป็น 2 มิติ คือ

1. มิติระดับของจริยธรรม ในจริยธรรมแต่ละประการ ให้จำแนกพฤติกรรมออกเป็นระดับต่าง ๆ ตามลักษณะผลที่กระทบถึงบุคคล โดยแบ่งระดับจากต่ำไปหาสูง ดังนี้

- 1.1 ระดับด้อยหรือขาดคุณสมบัติจริยธรรม
- 1.2 ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
- 1.3 ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ
- 1.4 ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

2. มิติระดับของผู้ปฏิบัติ

ในจริยธรรมแต่ละประการให้จำแนกสิ่งสมควรปฏิบัติหรือพฤติกรรม ออกเป็นระดับต่าง ๆ ตามลักษณะวัย ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติ แบ่งได้ดังนี้

- 2.1 ระดับของผู้ปฏิบัติวัยประถมศึกษาตอนต้น
- 2.2 ระดับของผู้ปฏิบัติวัยประถมศึกษาตอนปลาย
- 2.3 ระดับของผู้ปฏิบัติวัยมัธยมศึกษา
- 2.4 ระดับของผู้ปฏิบัติวัยอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

(กรมวิชาการ. 2523 : 64 - 65)

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและจริยธรรม

ในช่วงเวลาแห่งปี 2523 - 2524 เป็นช่วงเวลาทองของการเฟื่องฟูและฟื้นฟูโครงสร้างของสังคมในด้านคุณธรรมและจริยธรรม จะสังเกตได้จากความเคลื่อนไหวในพฤติกรรมของนักวิชาการหลายกลุ่ม เช่น

กลุ่มที่ 1 จัดให้มีการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย ระหว่าง 22 - 27 มกราคม 2523 ณ จังหวัดอุบลราชธานี จัดโดยกรมวิชาการ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมความรู้ความคิดที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมไทยให้เจริญก้าวหน้า

กลุ่มที่ 2 จัดให้มีการประชุมสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครู ระหว่าง 16 - 18 กรกฎาคม 2523 ณ โรงแรมไทยไฮเต็ล กรุงเทพมหานคร จัดโดยคุรุสภา ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู และหาแนวทางในการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

กลุ่มที่ 3 จัดให้มีการประชุมสัมมนาเรื่องการสอนจริยศึกษาในโรงเรียน ระหว่าง 12 - 14 กุมภาพันธ์ 2524 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งจัดโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน

กลุ่มที่ 4 จัดให้มีการประชุมสัมมนาอาจารย์วิทยาลัยครูทั่วประเทศ เรื่องการสร้างศรัทธาและปลูกฝังคุณธรรมของครู ระหว่าง 2 - 4 มีนาคม 2524 ณ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา จัดโดยวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงเทคนิคและวิธีสอนตลอดจนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมศรัทธาและปลูกฝังคุณธรรมของครู

กลุ่มที่ 5 จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเรื่องจรรยาครู ระหว่าง 8 - 10 เมษายน 2524 ณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาปรับปรุง "ร่างจรรยาครู" และหาวิธีในการส่งเสริมคุณธรรมของครู

จากการประชุมทางวิชาการของกลุ่มนักวิชาการ เช่น ดร.สาโรช บัวศรี ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง ดร.ระวี ภาวิไล ดร.สายสุรี จุติกุล และ ดร.โกวิท ประวาลพุกภัย เป็นต้น บรรดานักวิชาการทั้งหลายมักจะกล่าวถึงปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมอยู่เสมอ และบางท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่มุ่งจะพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนทั้งนี้เพื่อเป็นการจุดโพ้นดวงจิตของนักการศึกษาและครูอาจารย์ให้มีความคิดคำนึง พร้อมกับดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร

การที่นักวิชาการได้กล่าวถึงเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมไปพร้อม ๆ กันอยู่เสมอเช่นนั้นนั้นแสดงว่าคุณธรรมและจริยธรรมย่อมมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้น และมีส่วนที่คล้ายคลึงกันอยู่มาก เพราะว่า คุณธรรม (Virtue) เป็นเรื่องของคุณงามความดีที่วิญญูชนพึงสำนึกในจิตใจของตนในด้านความจริง (Truth) ความดี (Goodness) และความงาม (Beauty) เป็นหลักยึดไว้ในการดำเนินชีวิตหรือการประกอบพฤติกรรมใด ๆ ส่วนจริยธรรม (Moral) เป็นแนวทางแห่งความประพฤติและการปฏิบัติเพื่อบรรลุสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าที่พึงประสงค์ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นแบบแผนความประพฤติที่ตั้งอยู่บนหลักคุณธรรม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า คุณธรรมเป็นหลักยึดในความจริง ความดี และความงาม ผู้ที่ประกอบพฤติกรรมที่ยึดถือความจริง ความดีและความงาม ย่อมได้รับการยกย่องว่ามีคุณธรรม ส่วนผู้ที่ประกอบพฤติกรรมตามครรลองแห่งความจริง ความดี และความงามก็ย่อมจะได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีจริยธรรมด้วยคนหนึ่ง คุณธรรมและจริยธรรมจึงมีความสัมพันธ์และมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน จึงมักจะได้รับการกล่าวถึงไปพร้อม ๆ กันอยู่เสมอ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525 : 22 - 23)

นอกจากนี้ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 29) ยังได้กล่าวว่า คุณธรรมของครูเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับครูเสมือนหนึ่งเป็นหัวใจของการเป็นครู การที่ครูจะได้รับการยกย่องว่าเป็นครูที่มีคุณธรรมหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาที่พฤติกรรมของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางตัวของครูสำหรับการวางตัวที่ดีของครูอันจะนำไปสู่ทางมีคุณธรรมนั้น มีตัวอย่างพฤติกรรมในการวางตัวที่ดีของครูดังนี้

1. มีความเสียสละ เช่น สอนพิเศษ โดยไม่คิดค่าสอนหรือสิ่งตอบแทนอย่างอื่น
2. มีความรักเด็กและเพื่อนมนุษย์ เช่น ให้ความเมตตาต่อศิษย์
3. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ประหยัด
4. ไม่เป็นทาสอบายมุขทุกชนิด
5. มีความจริงใจ มีความอดกลั้น อดทนต่อการซักถามของศิษย์
6. มีความยุติธรรม เป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ของการสอนและการวัดผล
7. วางตนให้เหมาะสมแก่ "ความเป็นครู" ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
8. มีความขยัน ข้นแข็ง ในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่และทำอย่างมีชีวิตชีวา
9. ไม่มีความสัมพันธ์ชู้สาวกับศิษย์ หรือบุคคลอื่นที่มีอิทธิพลต่อตนเอง

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (2534 : 32) ได้สรุปถึงครูที่มีคุณธรรมจรรยาบรรณไว้ว่า

1. มีความเมตตา
2. มีความยุติธรรม
3. มีความรับผิดชอบ
4. มีวินัย
5. มีความขยัน

6. มีความอดทน
7. มีความประหยัด
8. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ
9. ความเป็นประชาธิปไตยในทางปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต

ความหมายของจรรยาบรรณ

คำว่า จรรยาบรรณ เป็นคำสมาสระหว่าง "จรรยา" ซึ่งหมายถึง ความประพฤติหรือกิจที่ควรประพฤติ และอีกนัยหนึ่งคือ "บรรณ" ซึ่งหมายถึง เอกสารหรือหนังสือเมื่อรวมความกันจึงได้ความหมายว่า เป็นเอกสารหรือหนังสือที่วาดด้วยข้อควรประพฤติปฏิบัติของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่ง ยนต์ ชุ่มจิต (2526 : 70) กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่าจรรยาบรรณหมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่กล่าวถึงกิจที่ควรประพฤติ

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของจรรยาไว้ว่า เป็นคำนามหมายถึง ความประพฤติ กิจที่ควรประพฤติในหมู่คณะ เช่น จรรยาแพทย์ นิยมใช้ในทางที่ดี เช่น ไม่มีจรรยาหมายความว่า ไม่มีความประพฤติที่ดี ส่วนคำว่า จรรยาบรรณ หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของสมาชิกอาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 212 - 213)

ดังนั้นเมื่อพิจารณาเฉพาะ จรรยาบรรณครูจึงหมายถึง ประมวลความประพฤติหรือกิจที่ควรปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพครูควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อรักษาส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของความเป็นครู ซึ่งยนต์ ชุ่มจิต (2526 : 70) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่าจรรยาบรรณครูหมายถึง กิจที่ครูควรประพฤติปฏิบัติ และปรีชา เสริมฐิธร (2523 : 78 - 79) ได้กล่าวถึงความหมายของจรรยาบรรณ หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพหรือหน้าที่การงานทุกอย่างจะต้องมีวิธีการ แนวทางในการปฏิบัติอาชีพเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง และนอกจากนั้นก็ต้องสอดคล้องกับศีลธรรมและวัฒนธรรมของสังคมอีกด้วย สังคมจึงจะเจริญก้าวหน้ามีระเบียบวินัย

ประโยชน์และความสำคัญของจรรยาบรรณ

ปรีชา เสรยฐิธร ได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของจรรยาบรรณไว้ดังนี้

1. จรรยาบรรณ ช่วยควบคุมมาตรฐานรับประกันคุณภาพและปริมาณที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพการผลิตและการค้า
2. จรรยาบรรณ ช่วยควบคุมจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพและผู้ผลิต ผู้ค้า เช่น ให้ความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ฯลฯ
3. จรรยาบรรณ ช่วยส่งเสริมมาตรฐานคุณภาพและปริมาณที่ดี มีคุณค่า และเผยแพร่ให้รู้จักเป็นที่นิยมเชื่อถือ
4. จรรยาบรรณ ช่วยส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพ และผู้ผลิต เช่น ให้มีเมตตา กรุณา ปรองดอง เห็นอกเห็นใจ สามัคคี ฯลฯ
5. จรรยาบรรณ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ลดปัญหาการคดโกง ฉ้อฉล เอาเปรียบ เอาเปรียบ ลดการปลอมปน เห็นแก่ตัวและเห็นแก่ได้ ตลอดจนความมั่งง่าย ความใจแคบไม่ยอมเสียสละ
6. จรรยาบรรณ ช่วยเน้นให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นในภาพพจน์ที่ดีของผู้มีจริยธรรม เช่น ในการเสียสละในการเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ในการรับผิดชอบในหน้าที่การงานและอาชีพอย่างแท้จริง
7. จรรยาบรรณ ช่วยทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย สำหรับผู้ประกอบอาชีพให้เป็นไปถูกต้องตามทางของคลองธรรม (ปรีชา เสรยฐิธร. 2523 : 78 - 79)

จรรยาบรรณครู ที่ประกาศใช้และยึดถือกันอยู่ในปัจจุบันเรียกว่า ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 ซึ่งมีสาระสำคัญ ว่าครูต้องมีจรรยาบรรณอันดีงาม และต้องอยู่ในวินัยตามระเบียบประเพณีของครู ดังต่อไปนี้

1. เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์ และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้

4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้จันเชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใด ๆ อันอาจทำให้เสียเกียรติและชื่อเสียงของครู
 5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา
 6. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดป้อง และปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมาหน้าผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
 7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน และไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน
 8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ
 9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงานและของสถานศึกษา
 10. รักษาความสามัคคีระหว่างครูและช่วยเหลือกันในงานหน้าที่การงาน
- (คณะกรรมการหนังสือ 40 ปี ครูสภา . 2527 : 68 - 70)

จรรยาบรรณของครูพลศึกษา

จากข้อเขียนของ วรชาติ ชลาศัย กล่าวไว้ดังนี้

1. เนื่องจากครูพลศึกษามีอาชีพในการสอน เพราะฉะนั้นจรรยาบรรณทุกอย่างเกี่ยวกับการสอน ซึ่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการการจัดการศึกษาแห่งชาติ จึงถือว่าเป็นจรรยาบรรณของครูพลศึกษาด้วย
2. ครูพลศึกษามีหน้าที่และรับผิดชอบที่จะจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนว่าจะทำอย่างไรบ้าง
3. ระบบประชาธิปไตยทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการสอนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการวางแผนรวมทั้งการใช้สถานที่ เพราะฉะนั้นครูพลศึกษาต้องจัดทุกอย่างเพื่อเสนอสนอง
4. ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับครูหรือนักเรียนต้องถือเป็นความลับของครูและนักเรียน

5. ขณะที่ครูพลศึกษาเป็นกันเองกับนักเรียน เราไม่ควรให้ความเป็นกันเองมาเป็นอุปสรรคต่อการสอนที่จะให้ผลดีคือ จะต้องรู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร
6. ครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับพลศึกษา มีหลักการจรรยาบรรณ หรือคุณลักษณะอย่างอื่นที่จะเป็นตัวอย่างต่อไป
7. เพื่อให้การสอนได้ผลดี ครูพลศึกษาควรจะรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนฝูง เคารพซึ่งกันและกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน
8. ครูพลศึกษาควรร่วมมือกับนักเรียนทุกอย่างที่โรงเรียนได้วางวัตถุประสงค์เอาไว้ เพื่อความสำเร็จทางการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ ไม่ควรหวังแต่ประโยชน์ส่วนตัว
9. ครูพลศึกษาต้องเข้าใจในแนวทาง คือ สายทางบริหารเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน สายการบริหารงานไม่ควรจะก้าวถ่างกัน
10. ครูพลศึกษาต้องมีหน้าที่ศึกษาหาความรู้ส่วนตัวอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงและดัดแปลงอาชีพทางพลศึกษาให้ได้ผลดีขึ้น
11. จรรยาบรรณแห่งอาชีพ ถือการกระทำที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษามากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อความมีชื่อเสียงของตนเอง
12. ครูพลศึกษาต้องไม่แนะนำและไปเกี่ยวข้องกับทุนการค้าเพื่อประโยชน์ส่วนตนในเหตุเกี่ยวกับอุปกรณ์พลศึกษาเพื่อเอาค่าตอบแทน
13. เป็นหน้าที่ของครูพลศึกษา ต้องศึกษาหาความรู้ และความเข้าใจในตัวนักเรียน และหาทางช่วยให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามมากที่สุดที่จะทำได้
14. หน้าที่ครูพลศึกษาต้องคุ้นเคยและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ กระฉับกระเฉงในกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชน
15. ในขณะที่ครูพลศึกษาเป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หาความก้าวหน้า ครูพลศึกษาต้องจัดหาวิชาชีพและให้มีสมาคมวิชาชีพ เพราะถือว่าสมาคมคล้าย ๆ เป็นจุดรวมของวิชาชีพเป็นสมาคมที่มีสิทธิหรือรักษาสถิติไว้ รักษาผลประโยชน์หรือรักษารจรรยาบรรณของวิชาชีพนั้นได้
16. สถาบันที่เกี่ยวกับการผลิตครูพลศึกษา จะต้องผลิตครูให้เป็นผู้รู้จักมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ดีให้ได้ผลดี และเป็นกิจกรรมที่มีค่ามีประโยชน์ต่อวิชาชีพ

17. ครูพลศึกษาควรพยายามชักชวนเยาวชนทั้งชายหญิงที่มีความสามารถช่วยจรรโลงในวิชาชีพต่อไป เพราะฉะนั้นครูพลศึกษาต้องมีความเข้าใจในการฝึกหัดครูเพื่อจะผลิตครูพลศึกษาที่ดี
18. ครูพลศึกษาจะต้องหาความรู้เพิ่มเติมในส่วนตัวให้เพียงพอและพร้อมที่จะสอนได้เป็นอย่างดี
19. บุคลิกภาพที่ดีเยี่ยมและลักษณะนิสัยอันดี ช่วยทำให้ครูพลศึกษาสอนได้ผลและสามารถเข้ากับนักเรียนและผู้ได้รับการฝึกสอนได้
20. ความสัมพันธ์ระหว่างครูพลศึกษากับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการสอนและการแนะแนวได้ผล
21. ความสัมพันธ์ระหว่างครูพลศึกษาและครูอื่น ๆ รวมทั้งผู้บริหาร งานอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความนับถือแก่ตัวครูพลศึกษาในฐานะอาชีพและโครงการของเขา
22. ครูพลศึกษาจะต้องทำงานภายใต้หรือในจรรยาบรรณนี้ เพื่อป้องกันตัวเองและผู้ร่วมอาชีพ ซึ่งเป็นเครื่องช่วยในการประพฤติปฏิบัติ (วรชาติ ชลาศัย. 2532 : 93 - 95)

จริยธรรมหลัก 8 ประการ

จริยธรรมหลักที่สำคัญ ที่ได้รับจากผลการจัดอันดับความสำคัญของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นคณะกรรมการการศึกษาจริยธรรมไทย 25 - 27 มกราคม 2523 ได้แก่ การฝั่สัจธรรม การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ความเมตตากรุณา ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร และความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตปปะ) (กรมวิชาการ. 2523 : 53 - 64)

การกำหนดพฤติกรรมซึ่งลักษณะพฤติกรรมทางด้านจริยธรรม

คณะกรรมการการศึกษาจริยธรรมไทย 22 - 27 มกราคม 2523 กรมวิชาการ ได้วิเคราะห์จริยธรรมหลักทั้ง 4 ประการ เพื่อหาพฤติกรรมซึ่งที่แสดงถึงการมีคุณสมบัติในจริยธรรมนั้น ๆ โดยอาศัยค่านิยมและโครงสร้างที่ได้จากการประชุมของผู้ทรงคุณวุฒิและจากเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับจริยธรรม ผลการประชุมของคณะกรรมการสามารถวิเคราะห์สร้างความคิดรวบยอดและลักษณะพฤติกรรมซึ่งที่สำคัญ ๆ ในจริยธรรมแต่ละประการออกมาได้ดังนี้

1. การฝ่าฝืนจริยธรรม

ถือว่าเป็นจริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เป็นจริยธรรมที่เน้นการฝ่าฝืนหาความจริงโดยยึดมั่นกับกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและศรัทธาต่อการเข้าใจถึงความจริงของเรื่องต่าง ๆ สมควรส่งเสริมให้ใช้เป็นตัวร่วมกับจริยธรรมอื่น ๆ ทุกตัว กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลนี้อาจเทียบได้กับแนววิธีวิทยาศาสตร์ คือ เน้นวิธีการแสวงหาข้อมูล การกำหนดปัญหา การสร้างทางเลือก ในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ค้นหาวิธีที่ดีในการสรุปและการยึดมั่นในกระบวนการวิทยาศาสตร์

ลักษณะพฤติกรรมซึ่งบ่งการฝ่าฝืนจริยธรรม สังเกตได้จากการนำเอาหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการตามขั้นตอนทางวิธีสงมาใช้ในเรื่องราวต่าง ๆ เสมอ ได้แก่

1. เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว จะหมั่นซักถามผู้รู้อยู่เสมอ
2. ขอใบ้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือ
3. ทุกครั้งที่มีคนชี้แจงให้เข้าใจอะไร จะตั้งใจฟังอย่างใจจดใจจ่อ
4. เมื่อมีคนชี้แจงอะไรให้ฟังแล้ว จะนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อย ๆ ภายในเรื่องนั้นอยู่เสมอ
5. เมื่อเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ใด จะหมั่นสังเกตสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้นเสมอ
6. ทุกครั้งที่สังเกตพบอะไร มักจะจดบันทึกเอาไว้ประจำ
7. เมื่อมีผู้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป จะเต็มใจรับฟังความคิดเห็นเหล่านั้นโดยไม่คำนึงว่า ความคิดเห็นเหล่านั้นจะขัดแย้งกับของตนหรือไม่
8. มักจะไม่ค่อยพ้อใจในความรู้ที่ตนมีอยู่ จะต้องค้นรณชนขอหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เป็นประจำ
9. เมื่อได้รับความรู้ หรือข่าวสารอะไรมา จะต้องนำมาวิเคราะห์หาสาระของความรู้หรือข่าวสารนั้นทุกครั้งไป
10. มักจะคิดว่าการได้สนทนากับคนทุกระดับชั้นจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองอยู่เสมอ
11. ทุกครั้งที่มีผู้ชี้แจงอะไรให้ฟัง จะฟังด้วยความสนใจ แต่จะไม่ยอมเชื่อตามโดยทันที

12. พยายามแก้ปัญหในการเรียนการสอน (เช่น ทำเลข) ด้วยวิธีใหม่ ๆ ที่นอกเหนือจากวิธีที่ครูบอก

13. มักจะหยิบยกเอาปัญหาที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ข้างมาตั้งเป็นประเด็นอภิปรายกับเพื่อนเป็นประจำ

14. เมื่อได้รับข่าวสารหรือเรื่องราวอะไรมาคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ มักจะนำไปแจ้งให้เพื่อนรู้ด้วย

15. เมื่อเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ใดก็จะแนะนำให้เพื่อนรู้จักสังเกตความเป็นไปของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น

16. เมื่อแจ้งเรื่องราวหรือข่าวสารอะไรให้เพื่อนรู้ มักจะบอคำถามาให้เพื่อนรู้จักคิดวิเคราะห์หาสาระและความสัมพันธ์ของเรื่องนั้นเป็นประจำ

17. เมื่อมีผู้มาขอความคิดเห็นในเรื่องใด ก็ตั้งใจที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นออกไปด้วยใจเป็นธรรม

18. ชอบชวนเพื่อนไปอ่านหนังสือในห้องสมุด ในเวลาว่างเป็นประจำ

19. เมื่อมีเพื่อนมาขอให้ช่วยอธิบายบทเรียนบางตอนให้เข้าใจก็ยินดีช่วยเหลือเต็มความสามารถ

20. ชอบแนะนำและชักชวนให้ผู้อื่นชวนมาศึกษาหาความรู้เป็นประจำ

21. เมื่อมีหนังสือดีมีประโยชน์ ก็นำมาแบ่งให้เพื่อนในห้องได้อ่าน

22. นำข่าวสารหรือความรู้ใหม่ ๆ มาเล่าให้เพื่อนในห้องได้อ่าน

23. เมื่อมีเพื่อน ๆ มาขอให้ช่วยอธิบายบทเรียน ก็ยินดีและเต็มใจช่วยอย่างเต็มความสามารถ

24. แนะนำหรือชักชวนให้ผู้อื่นชวนมาศึกษาหาความรู้เป็นประจำ

25. สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ กับบุคคลต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ

26. ร่วมมือกับกลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลทำการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ

2. การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา

ถือเป็นจริยธรรมที่เป็นข้อขยายของ "การแผ่สังวรธรรม" เน้นการปลูกฝังปัญญาให้เป็นผู้มีเหตุผล การปลูกฝังปัญญาควราใช้ธรรมะหมวด กาลามสูตร พละ 5 และ วุฒิชรรม 4 ลักษณะพฤติกรรมซึ่งได้แก่

1. เมื่อประสบปัญหาอะไรก็ตามที่ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน มักจะตั้งสติ หรือควบคุมสติให้มั่นคงเสียก่อน
2. เมื่อประสบปัญหาอะไรก็ตามที่ไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีการเดิม ก็ไม่ละความพยายามหรือเกิดความท้อแท้
3. เมื่อประสบปัญหาอะไรก็ตาม จะพยายามวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้นก่อนเสมอ
4. เมื่อประสบปัญหาทุกครั้ง จะตั้งสมมุติฐานของปัญหานั้น ๆ เอาไว้
5. เมื่อประสบปัญหาจะทำการทดลอง พิสูจน์ และทดสอบข้อสมมุติฐานต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้น
6. เมื่อประสบปัญหาอะไรก็ตามจะทำการทดสอบเพื่อยืนยันผลของการทดลองจนเป็นที่แน่นอน
7. เมื่อประสบปัญหาอะไรก็ตาม จะวิเคราะห์ดูว่าสิ่งนั้นเป็นปัญหาจริงหรือไม่
8. เมื่อทำการบ้านข้อใดไม่ได้ ก็ไม่ลอกการบ้านข้อนั้นจากเพื่อน
9. เมื่อเห็นผู้ใดกำลังประสบปัญหายุ่งยาก ก็เข้าช่วยบอกรายละเอียดเพื่อให้เขาสามารถคุมสติมันได้เป็นเบื้องต้น
10. เมื่อเห็นผู้ใดกำลังประสบปัญหายุ่งยาก ก็ช่วยแนะนำให้ เขารู้จักวิเคราะห์ว่าสิ่งนั้นเป็นปัญหาจริงหรือไม่
11. เมื่อเห็นผู้ใดกำลังประสบปัญหายุ่งยากก็ช่วยเขาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ด้วยความจริงใจ
12. เมื่อเห็นผู้ใดกำลังประสบปัญหายุ่งยาก ก็ช่วยแนะนำให้เขาได้รู้จักตั้งสมมุติฐานของปัญหานั้น
13. เมื่อเห็นผู้ใดกำลังประสบปัญหายุ่งยาก ก็ช่วยเสนอสมมุติฐานของปัญหานั้น ๆ เพื่อให้เขาสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ง่ายขึ้น

14. เมื่อเห็นผู้ใดกำลังประสบปัญหายุ่งยาก ก็ยินดีเข้าช่วยทดลอง พิสูจน์ และทดสอบข้อสมมุติฐานต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นนั้น
15. เมื่อเห็นผู้ใดกำลังประสบปัญหายุ่งยาก เช่นเดียวกับที่ตนเองเคยประสบมาก่อน ก็จะเสนอสาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ไขให้เขาได้รู้ด้วยจริงใจ
16. เมื่อเห็นเพื่อนทำการบ้านข้อใดไม่ได้ ก็พยายามช่วยอธิบายให้ฟังจนเข้าใจ
17. เมื่อมีข้อพิพาท หรือขัดแย้งกับผู้อื่น ก็พยายามยุติปัญหาลงด้วยสันติวิธี
18. เมื่อเห็นสังคมใดประสบปัญหายุ่งยาก ก็ช่วยทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ แล้วแจ้งให้สมาชิกในสังคมนั้นได้ทราบ
19. เมื่อเห็นสังคมใดประสบปัญหายุ่งยาก ก็พยายามกระตุ้นให้สมาชิกในสังคมนั้นได้รู้จักวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหานั้น
20. เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในกลุ่มก็พยายามไกล่เกลี่ยหาทางให้แต่ละฝ่ายประนีประนอมกันเสียก่อน

3. ความเมตตากรุณา

เป็นความรักใคร่ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความยินดีที่จะช่วยเหลือ และลงมือให้การช่วยเหลือให้รอดพ้นจากปัญหา ความทุกข์ ความเดือดร้อน ถือว่าเป็นจริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญ เมื่อใช้ร่วมกับ "การฝึกสังขาร" แล้วจะเป็นที่มาของจริยธรรมอื่น ๆ ได้อีกมาก ในการเสริมสร้างควรจะจัดกิจกรรมทุกประการที่กำหนดไว้ในพรหมวิหาร 4 การแสดงออกของพรหมวิหาร 4 จะเป็นเชิงปฏิบัติตนตามธรรมะหมวดสังคหวัตถุ 4 คือ มีการให้กล่าววาจาเหมาะสม การประพฤติประโยชน์และแสดงความเป็นเพื่อนที่เหมาะสม

ลักษณะพฤติกรรมซึ่งได้แก่

1. ไม่ยอมรับส่วนแบ่งงานสิ่งที่ดีที่มีอยู่แล้วและไม่จำเป็น
2. เสียสละในส่วนของตนให้กับผู้ที่ขาดแคลนและมีความจำเป็นกว่า
3. เลือกรับฟังในคำพูดที่ก่อให้เกิดมิตร
4. เสนอตัวช่วยเหลือแนะนำบททวนให้กับผู้ที่ยังไม่เข้าใจ
5. แสดงความยินดีในความสุข ความสำเร็จของผู้อื่น

6. ให้เพื่อนหยิบยืมหนังสือเครื่องเขียนเมื่อคนไม่จำเป็นต้องใช้
7. ไม่รังแกสัตว์เพื่อน
8. พูดสุภาพอ่อนโยนต่อบุคคลทั่วไป
9. แสดงความเคารพนอบน้อม
10. แบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้แก่ผู้อื่นตามกำลังของตน
11. พูดปลอบโยนเมื่อผู้อื่นมีทุกข์
12. ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น
13. ใกล้เคียงความแตกแยกในหมู่คณะ
14. ไม่นำเอาคำพูดที่ไม่ดีจากคนอื่นมาเล่าให้เพื่อนฟัง
15. แสดงความเป็นเพื่อน
16. แนะนำอธิบายคนอื่น ๆ ในการเรียนและการปฏิบัติตน
17. พูดจาเป็นการให้กำลังใจแก่เพื่อน ๆ
18. ลงมือช่วยเพื่อนเมื่อได้รับการขอร้อง
19. เมื่อทำงานร่วมกันก็รับผิดชอบและช่วยกันแก้ไขร่วมกัน
20. ไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตน
21. บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม
22. พูดชักชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติเพื่อส่วนรวม
23. พูดมีเหตุผล
24. เมื่อทำงานเป็นกลุ่มก็ไม่นำเอาผลงานของกลุ่มมาเป็นของตน
25. ไม่พูดจาให้กลุ่มหมดกำลังใจในการทำงาน
26. ไม่นำเอาของส่วนรวมมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
27. ร่วมลงมือช่วยกลุ่มแก้ปัญหาต่างๆ โดยตลอด
28. เลือกพูดแต่สิ่งดีงามของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม

4. ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)

เป็นจริยธรรมสำคัญที่เน้นการควบคุมตนเองให้มีความพร้อม มีสภาพตื่นตัวจับจ้องในการรับรู้ทางประสาทสัมผัส ในการตัดสินใจ และในการกระทำพฤติกรรมอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของการสำรวจรอบคอบ และระมัดระวัง

ลักษณะพฤติกรรมซึ่งได้แก่

1. รู้ตัวตลอดเวลาว่าตนเองกำลังคิดและทำอะไร
2. ตระหนักในข้อดีและข้อเสียของพฤติกรรมของตน
3. มีความจับจ้องในการรับรู้สิ่งเร้าภายนอก
4. ยับยั้งการแสดงพฤติกรรมของตนได้ทันก่อนที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายทั้งต่อ

ตนเองและผู้อื่น

5. เมื่อประสบปัญหาข้อยุ่งยากก็จะควบคุมอารมณ์และความคิดของตนให้มีความ

พร้อมที่จะแก้ปัญหา

6. ควบคุมตนเองไม่ให้ตกเป็นทาสของสิ่งชั่วยุคมอมเมา
7. ระลึกตั้งมั่นในความถูกต้องดีงามประจักษ์โดยตลอด
8. ควบคุมตนเองไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
9. ยับยั้งควบคุมสถานการณ์ของการกระทำของหมู่คณะที่จะก่อให้เกิดความ

เสียหาย

10. ตักเตือนผู้อื่นให้ยับยั้ง ควบคุมพฤติกรรมของเขาที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย

5. ความไม่ประมาท

เป็นจริยธรรมเสริม "สติ - สัมปชัญญะ" ที่เน้นการพิจารณาสภาพการณ์แวดล้อมพิจารณาถึงผลที่จะตามมาของการกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ แล้วดำเนินการวางแผนการจัดสถานการณ์หรือการกระทำ เพื่อให้บังเกิดผลดีที่สุุดอย่างเหมาะสม

ลักษณะพฤติกรรมซึ่งได้แก่

1. ทำงานด้วยความระมัดระวัง ตั้งใจ ไม่พลีผลามและเลินเล่อ
2. เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ประกอบการเรียนให้พร้อมอยู่เสมอ เช่น ดินสอ

ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด ฯลฯ

3. เชื่อฟังคำสั่งสอนตักเตือนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ และปฏิบัติตามทุกครั้ง
4. เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาขอคำแนะนำจากพ่อแม่ ครูอาจารย์ หรือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด
5. ดูหนังสืออย่างสม่ำเสมอไม่รอไว้จนถึงวันสอบ
6. ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบและทบทวนทุกครั้ง
7. หมั่นดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพดีเสมอ
8. หมั่นปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้รู้ในการทำงานทุกครั้ง
9. สร้างนิสัยที่ดีและหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะให้โทษแก่สุขภาพและร่างกายของตน
10. หมั่นศึกษาหาความรู้ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
11. มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ
12. ตรวจสอบผลงานของตนเองเสมอและนำข้อเสียของงานที่จะทำก่อนทุกครั้ง
13. มีความระมัดระวังและปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์ของสังคมและบ้านเมือง
14. คอยดูแล ตรวจสอบสุขภาพของตนให้แข็งแรงและสมบูรณ์อยู่เสมอ
15. รู้จักควบคุมตนเอง คือมีสติรอบคอบเตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์ และใช้

ปัญญาแก้ปัญหาทุกขณะ

16. ไม่เล่นหรือทำของผู้อื่นให้เสียหาย
17. ระมัดระวังในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
18. ดูแล ระวังรักษาของใช้ของผู้อื่นให้เหมือนของตน
19. ไม่ทำงานที่เสี่ยงต่ออันตราย
20. ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความรอบคอบและตั้งใจ
21. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้เหตุผลประกอบในการทำงานทุกครั้ง
22. ศึกษาและแนะนำการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ถูกวิธีแก่ผู้ร่วมงาน ไม่ให้

เสียหายและเป็นอันตราย

23. ดูแลรักษาของใช้ให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ
24. ไม่ฟังคำยุยงของผู้อื่น ต้องคิดพิจารณาและไตร่ตรองให้รอบคอบทุกครั้งใน

การทำงาน

25. ไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นของส่วนรวม
26. ไม่ละทิ้งหน้าที่ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อหมู่คณะหรือส่วนรวม
27. ร่วมมือกันทำงานที่จะเป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะ ส่วนรวมด้วยความรอบคอบ

และระมัดระวัง

28. ใช้ของส่วนรวมด้วยความระมัดระวังและช่วยกันดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพ

ดีเสมอ

29. ไม่ละทิ้งโอกาสสำหรับการทำความดีให้ส่วนรวม
30. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี
31. ต้องมีใจจดจ่อกับงานที่กระทำอยู่ ไม่ปล่อยอารมณ์หรือใช้ความคิดไปใน

เรื่องอื่นอันจะทำให้เกิดความเสียหายต่องานหรือต่อส่วนรวมได้

32. มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน เพื่อผลของงานนั้น ๆ
33. ไม่ละเลยที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อส่วนรวม
34. หมั่นปรึกษาหารือและสรุปข้อดี - ข้อเสีย
35. หลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคกับงานนั้น ๆ
36. ต้องมีสติในการทำงานทุกครั้ง เอาใจใส่และตรวจสอบความเรียบร้อย

ของงานที่ตนทำ ป้องกันมิให้เกิดความเสียหายโดยส่วนรวม

6. ความซื่อสัตย์สุจริต

เป็นจริยธรรมที่เน้นความซื่อตรงต่อตนเอง หน้าที่การงาน คำนับสัญญา แบบแผนและกฎหมาย และความถูกต้องอันดีงาม

ลักษณะพฤติกรรมซึ่งได้แก่

1. ซื่อตรงต่อเวลา
2. ซื่อตรงต่องานของตัวเองที่กำหนดไว้
3. ซื่อตรงต่อหน้าที่การงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน
4. ซื่อตรงต่อคุณธรรม (หรือความประพฤติที่ดี) ที่ยึดถือปฏิบัติ
5. ซื่อตรงต่อการนัดหมาย (การพบปะ การประชุม)

6. ชื่อตรงต่อการให้สัญญา (คำพูด เงิน การช่วยเหลือ)
7. ชื่อตรงต่อคำสั่งของครู
8. ชื่อตรงต่อระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
9. ชื่อตรงต่อหน้าที่ทรัพย์สินของผู้อื่น
10. ชื่อตรงต่อหน้าที่การงานของผู้อื่น รู้จักแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่มไม่ก้าวล่วง

งานของผู้อื่น

11. ชื่อตรงต่อระเบียบแบบแผนประเพณี
12. ชื่อตรงต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องสังคม
13. ชื่อตรงต่องานที่หมู่คณะมอบหมาย
14. ชื่อตรงต่อข้อมูลปัจจุบัน โดยรู้จักจำแนกระหว่างข้อมูลและคำประเมินของ

ผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

15. มีความยุติธรรม

7. ความขยันหมั่นเพียร

เป็นธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิต ควรใช้ร่วมกับ "ปัญญา" และจริยธรรม ในหมวดอิทธิบาท 4 ที่เน้นความพอใจ ความเพียร ความมีใจจดจ่อ และความไตร่ตรอง การฝึกปฏิบัติ ควรเน้นการควบคุมตนเองด้วยตนเอง อันเป็นที่มาของความมีระเบียบวินัยด้วย

ลักษณะพฤติกรรมซึ่งได้แก่

1. มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาด ถ้าไม่จำเป็น
2. กระตือรือร้นและรักที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ต้องให้ใครเตือน
3. ตั้งใจทำงานที่ครู อาจารย์กำหนดให้และทำเสร็จภายในเวลาทุกครั้ง
4. อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
5. จัดของใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ
6. เข้าเรียนทุกรายวิชา ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
7. พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการเรียน
8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง

9. มีความมานะบากบั่นที่จะทำงานให้ดีที่สุด
10. ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หาความรู้ความจริงอยู่เสมอ
11. ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งธุรกิจการงานของตน
12. ทำงานต่าง ๆ เช่น อ่าน - เขียนหนังสือ คิดคำนวณ สังเกตสิ่งแวดล้อม

ฯลฯ เป็นกิจวัตรหรือสม่ำเสมอ

13. ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาในการทำงานได้ตามกำหนดเสมอ
14. มีความตื่นตัวและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง
15. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตน และพยายาม

ทำงานสำเร็จ

16. ตรวจสอบปรับปรุงวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา
17. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอโดยเฉพาะในสายวิชา (งานของตน)
18. ใช้เวลาว่างของตนทำงานที่เป็นประโยชน์
19. แนะนำเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
20. ทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
21. ช่วยเหลืองานของครู อาจารย์หรือเพื่อนเท่าที่จะช่วยได้ด้วยความเต็มใจ

และพยายามทำให้ดีที่สุด

22. ช่วยทำงานบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
23. เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจและตั้งใจ ทำให้ดีที่สุด
24. ช่วยเหลือในกิจการงานของบ้านและทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจและ

ตั้งใจ ทำให้ดีที่สุด

25. ช่วยแนะนำและถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจด้วยความตั้งใจ
26. ให้ความคิดและความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ
27. ให้ความเอาใจใส่ คอยชวนช่วยเหลือกิจการงานของเพื่อนอย่างใกล้ชิด

ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใด ๆ

28. หมั่นฝึกเตือนเพื่อนร่วมงาน ให้ทำด้วยความตั้งใจและอดทน
29. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาด

อยู่เสมอ

30. ช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะตามความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่
 31. ไม่เกี่ยงหรือหลีกเลี่ยงงานของส่วนรวม
 32. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม
 33. พร้อมเพรียงกันทำกิจการทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน
 34. สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ
 35. มีความเพียรพยายามที่จะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
 36. มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่างานส่วนตัว
 37. อาสาสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวมและชุมชน
 38. เสียสละและไม่ทอดทิ้ง เพื่องานของส่วนรวมและชุมชน
 39. มีความพยายามอุตสาหะในการทำงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
 40. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน
 41. มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งธุระหรือหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวม
 42. ไม่เพิกเฉย ละเลยงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและชุมชน
 43. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนและสังคม
 44. ให้ความร่วมมือและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมหรือส่วนรวม
- ทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อให้การทำงานของส่วนรวมนั้นมีอุปสรรคน้อยที่สุด
45. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เพื่อปรึกษาหารือกิจการงานกันโดยสม่ำเสมอ

8. ความสะอาดและเกรงกลัวต่อบาป (นิริ - รอดตัมปะ)

คือความเกรงกลัวต่อการทำชั่ว และสะอาดใจถ้าจะทำชั่ว การฝึกปฏิบัติควรเน้นการควบคุม กาย วาจา และความคิด ให้มีความเหมาะสมถูกต้องตามทาทองคลองธรรม โดยอาจใช้จริยธรรม หมวดเบญจศีล เบญจธรรม และหมวดกุศลกรรมบถ 10 ซึ่งเมื่อสอนให้เข้าใจถึงเหตุผล และคุณค่าของการไม่ทำความชั่ว แล้วจะเป็นที่มาของการสะอาดใจ ไม่อยากทำความชั่วทั้งต่อหน้าและลับหลัง รวมทั้งรับผิดชอบในผลอันเกิดจากการกระทำของตน

ลักษณะพฤติกรรมซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับต้น ได้แก่ กระทบพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงถึง

1. ไม่ต้องการรังแกสัตว์
2. ไม่ต้องการรังแกเพื่อน
3. ไม่ต้องการขโมยเงินพ่อแม่พี่น้อง
4. ไม่หยับฉวยของเพื่อน ๆ
5. ไม่พูดปดหรือพูดคำหยาบ

ระดับกลาง ได้แก่ กระทบพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงถึงความปรารถนาว่าจะ

6. ไม่กระทำการใด ๆ ที่จะเป็นการทำร้ายบุคคลและสัตว์
7. ไม่ยึดถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน
8. ไม่พูดในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง
9. ไม่พูดในสิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกแยกหรือความทุกข์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
10. ไม่ชักจูงหลอกลวงเพศตรงข้ามให้เกิดความเสียหาย
11. ไม่ทดลองหรือเสพของเสพติดมีนเมา

ระดับสูง ได้แก่ กระทบพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงถึงเจตนาว่าจะ

12. ไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการเบียดเบียนผู้อื่นให้เป็นทุกข์
13. พยายามให้วัตถุ สิ่งของและทรัพย์สินของผู้อื่นดำรงสภาพเดิมของเจ้าของ
14. พูดสิ่งที่ เป็นเหตุเป็นผลตามความเป็นจริง
15. ไม่สร้างความเสียหายทางชู้สาวแก่ผู้ที่มีเจ้าของแล้ว
16. รับในความผิดอันเกิดจากการกระทำของตน
17. ไม่ตกเป็นทาสของสิ่งเสพติดมีนเมา

ลักษณะของครู

ความหมายของครู

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของครูไว้ว่า ครูหมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ นอกจากนี้ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับครูไว้หลายความหมาย เช่น ท่านพุทธทาสภิกขุ กล่าวว่า ครูคือ "ผู้ยกสถานะทางวิญญาณของโลกให้สูงขึ้น" ครูจึงเป็น บุชนียบุคคลที่โลก "ต้อง" บูชา ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละต้องบักจางแน่วแน่อนในการที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน เงินเดือนเป็นเพียงเครื่องสัการะบูชา มิใช่ "ค่าจ้าง" ยิ่งกว่านั้น ถ้าครูเป็นเจ้าผู้หรือเห็นแก่ความสวยงาม เอรีดอรรย สุนุกสนาน เพลิดเพลิน ทางเนื้อหนังหรือทาง วัตถุแล้ว ย่อมไม่มีทางที่จะยกสถานะทางวิญญาณของสัตว์โลกให้สูงขึ้นได้เลย ครูจะต้องพยายามลดกิเลส ตัณหา ความเห็นแก่ตัวลง มีความเมตตากรุณามากขึ้นจึงจะดำเนินไปสู่อุดมคติของการเป็นครูได้ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525 : 88) และท่านพุทธทาสภิกขุ (2527 : 362 - 365) ยังกล่าวอีกว่า ครูเป็นผู้เปิดประตูทางวิญญาณให้แก่สัตว์โลก และจำเป็นต้องมีอยู่ในโลกทุกยุคทุกสมัย พระรศมณคณาภรณ์ ได้อธิบายความหมายของครูโดยอาศัยรูปศัพท์ที่ใช้ในพระพุทธศาสนา ซึ่งมี 5 คำ ซึ่งได้แก่ สัตตา อุปัชฌาย์ ครู คีระ และคร ซึ่งสรุปได้ว่า ครู คือผู้รู้ทั้งด้านความรู้และความประพฤติ ให้การอบรมแก่ใจส่วนที่บกพร่อง และเชิดชูศิษย์ (ลัดดา เสนาวงษ์. 2532 : 31) ทวีป อภิสิทธิ์ ได้พิจารณาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า "ครู" ตรงกับ "Teacher" แล้วให้ความหมายดังนี้ T หมายถึง Teach ได้แก่ ครูคือผู้ทำหน้าที่สอนหรือถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ E หมายถึง Ethics คือผู้ที่ส่งเสริมความมีคุณธรรมและจริยธรรม A หมายถึง Academic เป็นนักวิชาการมีหลักวิชาความรู้ C หมายถึง Cultural Heritage เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม H หมายถึง Human Relation การมีมนุษยสัมพันธ์อันชุมชน E หมายถึง Evaluation เป็นผู้วัดและประเมินผล R หมายถึง Research ค้นคว้าวิจัยแล้วนำความรู้มาประกอบให้เกิดประโยชน์ S หมายถึง Service เป็นผู้ให้บริการแก่สังคม (ลัดดา เสนาวงษ์. 2532 : 32 - 33) คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพ ครูได้ให้ความหมายของครูว่า ครูคือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการนำวิชาความรู้ และเทคนิคการเรียนรู้ตลอดจนศาสตร์เฉพาะวิชาชีพครู ในการสร้างให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนทุกด้าน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งทาง

วิชาการและวิชาชีพ ครูต้องเฝ้าหาความรู้ตลอดเวลา และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป นอกจากนี้ยังมีคำที่กล่าวถึงความหมายที่เกี่ยวข้องกับคำว่า ครูไว้หลายทัศนะ เช่น ครูคือบุรุษนิยบุคคล ครูคือผู้สร้างโลก ครูคือแม่พิมพ์ของชาติ ครูคือผู้กุมความเป็นความตายของชาติไว้ในมือ ครูคือผู้แจวเรือจ้าง (ลัดดา เสนาวงษ์. 2532 : 32 - 33)

งานครูเป็นงานที่มีความยากและสลับซับซ้อน เพราะเป็นงานสร้างคน ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ลึกซึ้งแยบคาย และเพื่อจะให้พนักงานในหน้าที่ครูประสบความสำเร็จ ครูควรมีลักษณะที่ดีซึ่งมีผู้ให้ทัศนะครูดีไว้มากมาย เช่น

ลัดดา เสนาวงษ์ ได้กล่าวอ้างถึงคำสอนของพระพุทธองค์ ซึ่งได้กำหนดลักษณะของครูดีไว้ 7 ประการ คือ

1. ปิโย คือ การทำตัวให้เป็นที่รักของศิษย์และบุคคลทั่วไปนั่นคือ รู้จักทำตนเป็นกันเองมีเมตตา อ่อนน้อมยิ้มแย้มแจ่มใส บรรดาช่วยเหลือนักเรียนด้วยความจริงใจ ครูที่เป็นที่รักมักมีพรหมวิหาร 4 เป็นอาภรณ์

2. ครุ คือ ความหนักแน่นในจิตใจ รู้รอบเรื่องการปกครองให้ศิษย์เคารพด้วยวิธี

2.1 ชูขนบ ดัดเตือน

2.2 ยกย่องชมเชยให้เกิดกำลังใจ

2.3 ทำตัวเป็นแบบอย่างโดยไม่ออกปากสั่งสอน

3. ภาวนิโย คือ เป็นผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เจริญ การทำตนให้เจริญของครูมีอยู่ 3 ประการคือ

3.1 อบรมตนให้เชี่ยวชาญทางวิชาการ

3.2 อบรมตนให้เชี่ยวชาญในการงาน

3.3 อบรมตนให้เจริญด้วยคุณธรรม

4. วัตตะ การอบรมสั่งสอนศิษย์ด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยการชี้ให้ชักชวนให้ปฏิบัติ เราย้ำให้กระตือรือร้นและปลุกใจให้เร่ง

5. วจันกขม คือ ความอดทนต่อถ้อยคำ โดยมีเจตนาดีและขันติเป็นที่ตั้ง

6. คัมภีร์รังถึงกัตตา คือ การสอนจากง่ายไปยากหรือจากรูปธรรมไปนามธรรม

7. อนิยชนัง คือ ไม่ชักนำศิษย์ไปในทางที่ชั่ว หมายถึง การหลีกเลี่ยงจากอบายมุข

นั่นเอง (ลัดดา เสนาวงษ์. 2532 : 98 - 99)

สงวน สิทธิเลิศอรุณ ได้กล่าวถึงการแสดงโอวาทของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่แสดงถึงลักษณะของครู คือ ครูเป็นผู้สั่งสอนศิลปวิทยาการแก่นักเรียนทั้งหลาย ครูจึงต้องมีความรู้ยิ่งมาก ก็ยังเป็นเครื่องส่งเสริมให้การทำงานของครูดียิ่งขึ้น ความรู้ยิ่งทวีขึ้น ครูต้องหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอไป ครูเป็นกระบอกน้ำที่เด็กต้องมานั่งจ้อง ครูจึงต้องมีอุปนิสัยดีสำหรับเด็กได้เอาอย่างไปแต่ที่ดี ไม่พรวาเวลาของศิษย์ เรารักเป็นครูเราต้องไม่กลัวเหนื่อย (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525 : 88)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ คณะครูและนักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวลว่า "ครูนั้นจำเป็นต้องทำตัวให้ดี เป็นที่เคารพรักใคร่ และเชื่อถือได้โดยสนิทใจ ข้อหนึ่ง จะต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำชำนาญ ทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน เพื่อสามารถสั่งสอนได้อย่างกระจ่างแจ่มแจ้งและถูกต้องสมบูรณ์อีกข้อหนึ่ง จะต้องฝึกหัดจิตใจของตัวเองให้เข้มแข็งหนักแน่น สุจริตซื่อตรง ประกอบด้วยเมตตาและความสุภาพอ่อนโยน จะได้ทำให้ศิษย์มองเห็นซึ่งและประทับใจในความสามารถและความดีของครู แล้วกำหนดจดจำเป็นแบบฉบับ การให้การศึกษาก็จะบรรลุผลครบถ้วนตามจุดประสงค์ (คณะกรรมการจัดทำหนังสือวันเด็ก 2525. 2525 : 2)

ลัดดา เสนาวงษ์ (2532 : 103) ได้กล่าวถึงการประชุมทางวิชาการ เรื่อง ครูกับอนาคตของประเทศไทย ในโอกาสคล้ายวันสถาปนาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ 9 - 11 กรกฎาคม 2527 ซึ่งได้ข้อสรุปว่านักเรียนต้องการครูที่มีลักษณะ ดังนี้

1. อุทิศเวลาให้กับนักเรียน และรับผิดชอบเมื่อกระทำผิด
2. มีความเมตตาปรานี มีความจริงใจ
3. ใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของศิษย์
4. มีความรอบรู้ในแต่ละบทเรียน
5. มีบุคลิกรูปร่างหน้าตาดี อยู่ในระเบียบวินัย
6. มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ ไม่อาฆาตศิษย์
7. มีอารมณ์ขันและมีน้ำใจนักกีฬา
8. มีความคงเส้นคงวา
9. สนใจปัญหาของศิษย์

10. รู้จักพ่อนสั้นพ่อนยาว
11. ไม่ดูถูกศิษย์ ควรยกย่องศิษย์บ้าง
12. สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจด้วยปัญญา
13. ปฏิบัติตนตามคำสอนได้ (ลัคตา เสนาวงษ์. 2532 : 103)

บุญถิ่น อัตถากร (2514 : 12 - 17) ได้กล่าวถึงการผลิตครูไว้ว่า ต้องมุ่งผลิตครูดี ซึ่งมีลักษณะที่ต้อยอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ครูควรเป็นผู้มีความรู้ คือ มีทั้งความรู้ในเนื้อหาวิชาและจะต้องสร้างสมเพิ่มพูนอยู่เสมอ
2. ครูควรมีความสามารถในกลวิธีสอน สามารถถ่ายทอดความรู้ และวิถีทางแห่งปัญญา และอบรมแนะนำเด็กไปสู่หนทางอันดีงาม

3. ครูควรเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและวัฒนธรรม

ถ่อ สวัสดิพานิชย์ (2519 : 51) ได้กล่าวว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ดี
2. มีความประพฤติดี
3. มีความสามารถในการสอนสูง
4. มีความรักเด็กและเข้าใจเด็ก
5. วางตนให้อยู่ในที่เหมาะที่ควร

คณะกรรมการข้าราชการครูได้กำหนดคคตพจน์ของความเป็นครูที่ดีไว้ว่า "สอนดีมีระเบียบเพียบคุณธรรม นาสังคม" และวิชัย ตันศิริ ได้เติมเพิ่มอีกเป็น "มีความรู้ สอนดี มีระเบียบ เพียบคุณธรรม นาสังคม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2535 : 46 - 47)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้นำคำกล่าวของกมล ภูประเสริฐ มาอ้างอิงไว้ในหนังสือรายงานการประชุมสัมมนา เรื่องการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรการผลิตครู 2535 ซึ่งกมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวว่า ครูที่นำต้องการขั้นต่ำควรมีคุณสมบัติ ซึ่งแยกเป็น 3 ประเด็น

ประเด็นแรก ความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการทางการศึกษาได้ การสอนไม่ใช่ว่าเพียงแต่บรรยาย

ประเด็นที่สอง ความสามารถใช้กระบวนการหรือเทคนิคหรือกิจกรรม ตลอดจนถึง

สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนของตน

ประเด็นที่สาม ความสามารถในการปรับปรุงงาน เมื่อทำงานไปก็จะวิเคราะห์ว่า จุดไหนควรจะแก้ไข การที่ครูผู้สอนได้วิเคราะห์ตัวเองอยู่เรื่อย ๆ ว่าจุดไหนบ้างที่ควรจะแก้ไข ก็ เป็นการเริ่มต้นของความคิดที่จะปรับปรุงงาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2535 : 54 - 55)

ส่วนคณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (2534 : 2) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นตรงกัน ว่า คุรุสภาควรต้องกำหนดเกณฑ์ในการปฏิบัติของครูขึ้นและให้ชื่อว่า "เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู" ซึ่งบ่งชี้ลักษณะของครูที่ดี 4 ประการคือ

1. รอบรู้
2. สอนดี
3. มีคุณธรรมจรรยาบรรณ
4. มุ่งมั่นพัฒนา

คุณลักษณะของครูพลศึกษา

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2513 : 35) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ไว้ ดังต่อไปนี้

1. วัยอันสมควร
2. สุขภาพดีอันจะเป็นตัวอย่างของเด็กได้เสมอ
3. ความประพฤติดีงามน่าเลื่อมใส
4. มีบุคลิกที่น่านิยม มีความสง่าและมีความเป็นมิตร
5. มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและความสามารถในการพลศึกษาเป็นอย่างดี
6. เป็นผู้ปรับปรุงตัวเองให้ทันสมัย ทันต่อกีฬาหรือกิจกรรมอยู่เสมอ
7. มีสมรรถภาพในการเล่นกีฬาได้ดีพอสมควรและมีความสามารถตัดสินกีฬาได้ด้วย
8. มีความสามารถในการสอน รู้วิธีสอน วิธีการฝึกและวิธีการดำเนินงานพลศึกษา

ในโรงเรียนได้ดี

พอง เกิดแก้ว (2518 : 140) ได้ให้ความเห็นว่าครูพลศึกษาควรจะมีคุณลักษณะทั่วไป ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ง่าย
2. มีพื้นฐานความรู้กว้างขวาง
3. มีประสบการณ์เพียงพอ
4. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่จะเป็นครูผู้สอนพลศึกษา
5. มีศีลธรรม จรรยาสูง
6. มีกำลังใจ กาลังใจที่จะสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างเข้มแข็ง และ

ทนทานยิ่ง

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 40 - 42) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาควรที่จะมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ดีทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครูและวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้มีความศรัทธาในวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง คือ
 - 2.1 อยากรู้ อยากเห็นด้วยการพยายามศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ในวิชาพลศึกษา
 - 2.2 มีความภูมิใจและจงรักภักดีต่อวิชาพลศึกษา
 - 2.3 อุทิศตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลการเรียนพลศึกษาของนักเรียนด้วยความ

บริสุทธิ์ใจ และจริงใจ

- 2.4 กระตือรือร้นให้เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ
- 2.5 มีความสนใจสถาบันวิชาชีพด้วยการเป็นสมาชิกของสถาบันวิชาชีพ
- 2.6 ยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพพลศึกษา
3. เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกในความรู้รับผิดชอบสูง
4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น
5. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี มีสุขภาพสมบูรณ์
6. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีจิตใจรอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 : 155) กล่าวถึงคุณสมบัติพิเศษของครูพลศึกษาจะประกอบด้วย

1. มีคุณสมบัติ คุณลักษณะของนักกีฬา
2. มีความรู้ความเข้าใจพัฒนาการของเด็ก
3. มีทักษะทางกาย

4. มีความอดทนทางกาย
5. มีความกระตือรือร้น
6. มีมนุษยสัมพันธ์
7. มีความรอบคอบ
8. รู้จักทำงานแบบยืดหยุ่นได้
9. มีความซื่อสัตย์
10. มีความสามารถในการเคลื่อนไหวสูง

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในประเทศ

บราเซียร์ (Brasier. 1985 : 351 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จริยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้ให้คำปรึกษา ครู และผู้บริหารโรงเรียน จุดมุ่งหมายเบื้องต้นเพื่อศึกษาถึงทัศนะและความรับผิดชอบของผู้ให้คำปรึกษา ครู และผู้บริหารที่มีต่อการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่ ในเนื้องานที่รับผิดชอบต่างกัน และจะมีความสัมพันธ์กับระดับของการตัดสินใจเชิงจริยธรรมอย่างไร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักการศึกษาที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา 35 คน ครูในโรงเรียนประถมศึกษา 35 คน และผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาอีก 35 คน กลุ่มตัวอย่างเลือกสุ่มจากโรงเรียนของตำบลที่อยู่ในศูนย์กลาง ซึ่งมีนักเรียน 34,940 คน และมีนักการศึกษา 2,264 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้แบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามจำแนกประเด็น (The Defining Issues Test) และทัศนคติเกี่ยวกับจริยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา (Attitude about Moral Education in The Elementary School) ได้รับการตอบกลับสมบูรณ์ 76 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งประกอบด้วย ที่ปรึกษา 28 คน ครู 26 คน และผู้บริหาร 26 คน

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับโปรแกรมการสอนจริยศึกษาที่ควรจะสอนในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐของกลุ่มผู้ให้คำปรึกษา ครู และผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของระดับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ให้คำปรึกษา ครู และผู้บริหารมีความไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ควรบ่งบอกถึงตัวแปรเรื่องความรักชาติ ชีวิตครอบครัว และการเคารพต่ออำนาจหน้าที่ ความซื่อสัตย์ การแก้ปัญหาความขัดแย้งกับบุคคลอื่น ความเชื่อในศาสนา การดื่มสุราหรือยาเสพติด พฤติกรรมทางเพศ การเคารพหรือรู้คุณค่าของชีวิต โดยรวมไม่มีความแตกต่างของทั้ง 3 กลุ่ม สรุปว่าทัศนคติในเรื่องโปรแกรมการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้ให้คำปรึกษา ครู และผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน และความสัมพันธ์ของระดับการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ของผู้ให้คำปรึกษา ครูและผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

โรแมนซ์ (Romance. 1985 : 2442 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมการส่งเสริมการพัฒนาทางจริยธรรมด้วยการเรียนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของโปรแกรมทางพลศึกษาที่กำหนดขึ้นเพื่อการพัฒนาทางจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 32 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษาเป็นเวลา 8 สัปดาห์ กลุ่มทดลองใช้วิธีและกลยุทธ์ในการเรียนการสอน ซึ่งออกแบบสำหรับการพัฒนาทางจริยธรรม กลยุทธ์เหล่านี้อยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมโดยเน้นความสำคัญของการสนทนาและการสร้างความสมดุลทางจริยธรรม ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนตามโปรแกรมเดิม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเหตุผลเชิงจริยธรรมเก็บจากการสัมภาษณ์ โดยมีลักษณะเป็นแบบทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-Test) และแบบทดสอบซ้ำหลังการทดลอง (Post-Test) ใช้สถิติที (T-test) ในการวิเคราะห์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. มีความแตกต่างของคะแนนด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านกึ๋น การให้เหตุผลในการดำเนินชีวิต และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมดีกว่ากลุ่มควบคุม

2. สำหรับกลุ่มทดลอง ผลการทดสอบหลังการทดลอง (Post-Test) พบว่า มีพัฒนาการด้านกึ๋นและเหตุผลเชิงจริยธรรมดีกว่าการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-Test) ซึ่งการพัฒนาทางกึ๋นและเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่พบในกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการจัดโปรแกรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางจริยธรรม ในการเรียนการสอนพลศึกษานั้นสามารถจัดได้

ไบเลย์ (Bailey. 1986 : 3351 - A) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการ

ตัดสินใจเชิงจริยธรรมกับการรับรู้ของครูที่มีต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนระดับประถมศึกษา จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อจะตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความอดทนของครูประถมศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมที่ผิดปกตินักเรียนกับความยุติธรรมของครูตามขั้นตอนของการพัฒนาการทางจริยธรรม งานวิจัยนี้มีสมมุติฐานว่า ระดับของความอดทนจะแตกต่างกันตามระดับของเหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบและแบบเลือกตอบเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูประถมศึกษา ในเขตชนบททางตะวันตกเฉียงเหนือของรัฐมิสซูรี 96 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สมการถดถอยสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับของเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ จะเปื้อน่ายต่อพฤติกรรมที่ไม่ปกติของนักเรียน ส่วนครูที่มีระดับของเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงจะมีความอดทนต่อพฤติกรรมที่ไม่ปกติของนักเรียน

คอนรอย (Conroy. 1986 : 3917 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับระเบียบวินัยของครู ซึ่งสรุปได้ว่าปัญหาเรื่องระเบียบวินัยของสถานศึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญและกำลังเผชิญอยู่ จุดหลักของงานวิจัยนี้คือ การศึกษาการปกครองนักเรียน ซึ่งแสดงถึงอุดมการณ์ วิธีการของครูในการปกครองนักเรียนว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและทัศนคติของครูโดยพฤติกรรมการปกครองนักเรียนของครู ในทางอ้อมเดียวกันควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนา เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรม อย่างไรก็ตามก็ยังมีตัวแปรต่าง ๆ ในเรื่องพฤติกรรมตามความเชื่อถือหรือเหตุผลเชิงจริยธรรม งานวิจัยศึกษาความเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบวิธีการปกครอง พฤติกรรมการปกครองและเหตุผลเชิงจริยธรรมของครู

คำถามของงานวิจัยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรม และความเชื่อถือของอาชีพเกี่ยวกับวินัยและพฤติกรรมทางวินัยของครูและ เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีอิทธิพลต่อความสอดคล้องระหว่างวินัยของครูอาชีพและพฤติกรรมทางวินัยของครู นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงการควบคุมเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนอีกด้วย

งานวิจัยนี้ไม่พบความสัมพันธ์ของเหตุผลเชิงจริยธรรมกับการควบคุมพฤติกรรมหรือรูปแบบการควบคุม นอกจากนี้ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของครูและเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในความสอดคล้องระหว่างความเชื่อถือในครูอาชีพเกี่ยวกับวินัยและพฤติกรรมทางวินัยของครู ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของครูสัมพันธ์กับเหตุผลเชิงจริยธรรมความเชื่อถือเรื่องวินัยและพฤติกรรมทางวินัยและปฏิบัติตามวินัยของอาชีพครู

ฮิลตัน (Hilton. 1990 : 1986 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของครูและการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อครู จุดประสงค์ของการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมของครูและการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อครูที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนตามทัศนะของนักเรียน งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาว่า ครูที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงคือ ครูที่มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้มากกว่า ครูที่มีมิตรภาพไมตรี ครูที่ร่าเริงสดชื่นแจ่มใส ครูที่เป็นที่นับถือเลื่อมใสศรัทธาของนักเรียน ครูที่สนใจเอาใจใส่นักเรียน ครูที่นักเรียนชื่นชอบ และครูที่ใช้วิธีการทางประชาธิปไตยในชั้นเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามจากแบบประเด็น แบบทดสอบจุดมุ่งหมายของการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและแบบรายงานการสำรวจรายการสังเกตนักเรียน แบบสอบถามจะตัดสินคุณลักษณะของครูตามทัศนะของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มอาสาสมัคร ซึ่งประกอบด้วยครูมัธยมศึกษาจำนวน 49 คน และมีนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบรวม 5,907 คน จาก 17 โรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสถิติทีแบบโฮเทลลิง (Hotelling's t-test) ผลการวิจัยพบว่า การมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างระดับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของครูกับการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อครู เมื่อครูเป็นผู้มีมิตรภาพไมตรี และมีความร่าเริงแจ่มใสมากกว่า และเป็นครูผู้ที่นักเรียนนับถือเลื่อมใสศรัทธามากกว่า แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างระดับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของครูกับการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อครู เมื่อครูเป็นผู้สนใจเอาใจใส่นักเรียน เป็นที่ชื่นชอบของนักเรียนและใช้ประชาธิปไตยในชั้นเรียน นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังพบอีกว่า การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อครูยังขึ้นอยู่กับระดับชั้น และระดับของรายวิชาของนักเรียน

เนลสัน (Nelson. 1992 : 963) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการศึกษาจริยธรรม 2 รูปแบบ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบรูปแบบการสอนจริยธรรมในโรงเรียนหลายรูปแบบ และได้เลือกรูปแบบการศึกษาจริยธรรม 2 รูปแบบคือ ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมของ ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) และทฤษฎีรูปแบบกระจำจ้านิยมของ หลุยส์ แรทส์ และคนอื่น ๆ (Louise Rath and others) ในการวิจัยการสอนใน 2 รูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาความคล้ายคลึง ความแตกต่าง และความสัมพันธ์ของทฤษฎี 2 ทฤษฎีกับหลักสูตร โดยได้ทำการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในแต่ละรูปแบบ โดยใช้ทฤษฎีของ

คาร์ล โรเจอร์ส (Carl Rogers) ประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า แบบการสอนจริยธรรมทั้ง 2 แบบนั้นไม่สามารถวัดผลการตอบสนองออกมาได้ง่าย ด้วยการใช้ตารางประมาณค่าเป็นเกณฑ์ และผลการวิจัยยังสรุปได้อีกว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างระดับของการตอบสนองในรูปแบบการสอนของทั้ง 2 ทฤษฎี

เพาเวอร์ (Power. 1992 : 3516 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้ของครูและนักเรียนเกี่ยวกับจริยศึกษาในโรงเรียนประจำ (กินนอน) โดยให้หลักการและเหตุผลว่า โดยธรรมชาติของโรงเรียนเล็ก ๆ นั้น โรงเรียนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านจริยธรรมของนักเรียนประจำ หลักสูตรเอื้ออำนวยให้ครูและนักเรียนมีโอกาสในการใช้เวลาในการอยู่ร่วมกันได้มาก ผู้วิจัยพยายามที่จะศึกษาความเชื่อของนักเรียนประจำ ครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากโรงเรียนเพื่อการพัฒนาจริยธรรม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารในโรงเรียนประจำเล็ก ๆ 8 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งมีนักเรียนไม่เกิน 350 คน เพื่อทำความเข้าใจถึงว่าพวกผู้ใหญ่ในชุมชนเหล่านั้นเข้าใจถึงบทบาทของพวกตนเองในการพัฒนานักเรียนอย่างไร และให้นักเรียนทั้ง 8 โรงเรียนนี้ ทำแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check - List) ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนประจำได้จัดการศึกษาด้านจริยธรรมให้แก่เด็กนักเรียนอย่างจริงจัง มีความแตกต่างในด้านทักษะของครูตามอายุและเพศ แต่ครูส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ตนมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบช่วยเหลือนักเรียนของให้มีความรู้สึกเข้มแข็ง ความเชื่อทางศาสนาเป็นตัวแปรหนึ่งในหลาย ๆ ตัวแปรซึ่งเป็นสิ่งแสดงว่า ครูมองบทบาทของพวกผู้ใหญ่ในชุมชนในกระบวนการทางจริยศึกษาอย่างไร และการออกแบบของโรงเรียนประจำก็เป็นข้อพิจารณาสำคัญอีกประการหนึ่ง โรงเรียนหลายแห่งได้ถูกออกแบบให้เหมาะสมกับชีวิตและความเป็นอยู่ที่สุขสบายของนักเรียนจำนวนมากให้อยู่ภายใต้การดูแลของครูชายเพียงคนเดียว ปัจจุบันโครงสร้างเหล่านี้ ช่วยทำให้ครูผู้ที่มีอาวุโสมีประสบการณ์มากและมีครอบครัวแล้ว หันมาใช้เวลากับนักเรียนที่ตกหล่นที่การกระทำที่ไร้สาระ นักเรียนเชื่อว่าครูมีความสามารถ มีความเมตตา และมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียน อย่างไรก็ตามได้มีคำถามว่านักเรียนคิดว่า ครูต้องการเข้าไปแทรกแซงยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักเรียนมากเกินไปหรือไม่

สตอล และเบลเลอร์ (Stoll and Beller 1993 : 24 - 28) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลของการใช้วิธีสอนระยะยาว (Longitudinal Teaching) และบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีต่อการพัฒนาความรู้และพฤติกรรมทางจริยธรรม งานวิจัยนี้ได้นำเสนอในการประชุมของสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา สันทนาการ และการเต้นรำ (วอชิงตัน ดี ซี 24-28 มีนาคม 1993) ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าการศึกษาด้านจริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในโรงเรียน นักเรียนสามารถเรียนรู้ค่านิยมที่ดีได้อย่างรวดเร็วจากโรงเรียน จากงานวิจัยจำนวนมากผู้วิจัยพบว่า การแข่งขันกีฬาเน้นการเอาชนะ ทำให้นักเรียนมีจริยธรรมลดลง ความมีน้ำใจนักกีฬาลดลง ผู้วิจัยเชื่อว่า การจัดวิธีการเรียนการสอนและบรรยากาศในชั้นเรียนจะสามารถช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาทางด้านจริยธรรมขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะให้นักเรียน โดยวิธีการสอนมีพื้นฐานจากทฤษฎีของ เพียร์เจ (Piaget) และโคลเบอร์ก (Kohlberg) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อสอนไปแล้ว 3 ปี นักเรียนมีความกลัวลดลง มีความเห็นใจผู้อื่นเพิ่มขึ้น พฤติกรรมของนักเรียนในชั้นดีขึ้น ผลการเรียนดีขึ้น ผลการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่า ผลการจัดวิธีการสอนและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีความจำเป็นที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้และจริยธรรมได้

การวิจัยในประเทศไทย

มณฑนา ปิยะมาตา (2511 : 369) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบถึงคุณลักษณะของครูที่ดี กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนของรัฐบาลระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม 53 โรงเรียน โดยสุ่มจำนวนมา้อยละ 50 ของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนเป็นครูชาย 415 คน ครูหญิง 991 คน รวมเป็น 1,406 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจรายการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า ครูจะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้คือ

1. ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน
2. เมตตากรุณา
3. การสอนดี
4. ให้คำแนะนำศึกษาแก่นักเรียน
5. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย

6. มีความยุติธรรม เชื่อตรง
7. ให้ความอุปการะนักเรียน
8. บุคลิกภาพดี
9. มีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน

เนลิยา บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2520 : 369) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะของครูเชิงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง ครูหรือศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้จำกัดข้อมูลศึกษาในเขตจังหวัดที่วิทยาลัยครู 12 แห่งตั้งอยู่ได้แก่ วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูสกลนคร และวิทยาลัยครูเพชรบุรีรัตนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจ (Survey research) เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question) และคำถามปลายปิด (Close-ended question) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ และการเปรียบเทียบไคสแควร์ ผลการวิจัยสรุปจากคำถามปลายเปิดพบว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้ คือ มีความรู้ดี สอนดี สุขภาพดี ประพฤติดี มีน้ำใจประชาธิปไตย และจากคำถามปลายเปิดพบว่าถ้าเรียงลำดับความสำคัญของลักษณะของครูที่ดีแต่ละด้าน จะเป็นดังนี้คือ ด้านคุณธรรม และความประพฤติ ด้านการเป็นพลเมืองดี ด้านการอบรม แนะนำและปกครอง ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านสุขภาพกายและจิต และด้านวิชาการ

ผาณิต บิลมาศ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยคุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการและหัวหน้าสายวิชาพลศึกษา จากโรงเรียนรัฐบาล 50 แห่ง โรงเรียนเอกชน 50 แห่ง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. ด้านการสอน ครูพลศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาและความมุ่งหมายของหลักสูตรและทราบนโยบายและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของชาติ
2. ด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพจิต ครูพลศึกษาควรเป็นผู้มีความคล่องแคล่ว ว่องไวและมีสมรรถภาพทางกายดี

3. ด้านวิชาการ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนการสอนกิจกรรมพลศึกษาและเอาใจใส่ป้องกันโรคติดต่อ
4. ด้านบุคลิกภาพ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีการควบคุมอารมณ์และอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
5. ด้านคุณธรรม ความประพฤติและการมีน้ำใจนักกีฬา ครูพลศึกษาควรมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและซื่อสัตย์สุจริต
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี และให้ความร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน
7. ด้านอบรม การปกครองและการเป็นผู้นำ ครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดีและรักษาความลับของนักเรียน
8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรู้จักรักษาความลับของทางราชการ
9. ด้านความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ยึดมั่นและมีความภาคภูมิใจในอาชีพ มีสัจจะและซื่อตรงต่อตนเอง
10. ด้านการกีฬาและความสามารถในทางกีฬา ครูพลศึกษาเป็นผู้ที่สามารถสอนและเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะท่าทางของนักกีฬา

ในปี 2524 กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรม จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) และมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5) ปีการศึกษา 2524 ในโรงเรียนทุกประเภท และประชาชนกลุ่มอาชีพ รับราชการ ค้าขาย เกษตรกรรมและรับจ้าง โดยใช้แบบประเมินความเห็นทั่วไปเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชากรทั้ง 5 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้น ป.4 ป.6 ม.3 ม.ศ.5 และประชาชนส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางจริยธรรมระดับ 3 ในลักษณะด้านความเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร สติสัมปชัญญะ และการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาซึ่งหมายถึงกลุ่มประชากรเหล่านี้นิยมการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ส่วนจริยธรรมบางลักษณะ

ไม่เป็นที่น่าพอใจนักในกลุ่มของประชากรทุกกลุ่ม ได้แก่ หิริโรตตบปะและการาฬัจจธรรม เพราะทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับที่ 2 ของระดับจริยธรรม ซึ่งหมายถึง การนิยมถือแนวทางประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามเพียงเพื่อประโยชน์ของเพื่อนฝูงพวกพ้องหรือหมู่คณะที่ใกล้ชิดกับตนเองเท่านั้น

พงษ์พันธ์ สุนทรลิต (2528 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเกณฑ์ปกติทางพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมตามหลักเบญจธรรมกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2527 ของวิทยาลัยพลศึกษา 4 วิทยาลัยในภาคใต้ จำนวน 291 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) วิเคราะห์โดยวิธีหาคะแนนทีปกติ (Normalized T - Score) วิเคราะห์ความแตกต่างด้วยการแจกแจงของซี (Z - Test) และวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคใต้ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจริยธรรมตามหลักเบญจธรรมอยู่ในระดับขั้นการทตามคำสั่งสัญญา (ขั้นที่ 5)
2. เกณฑ์ปกติพฤติกรรมจริยธรรมตามหลักเบญจธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคใต้ดังนี้

ระดับ	คะแนนทีปกติ	คะแนนทีปกติ	คะแนนทีปกติ	คะแนนทีปกติ	คะแนนทีปกติ
จริยธรรม	นักศึกษาชาย	นักศึกษาหญิง	นักศึกษาชั้นปีที่ 1	นักศึกษาชั้นปีที่ 3	นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้
สูงมาก	ตั้งแต่ 67 ขึ้นไป	ตั้งแต่ 64 ขึ้นไป	ตั้งแต่ 67 ขึ้นไป	ตั้งแต่ 64 ขึ้นไป	ตั้งแต่ 67 ขึ้นไป
สูง	56 - 66	55 - 63	56 - 66	55 - 66	56 - 66
ปานกลาง	45 - 55	46 - 54	45 - 55	46 - 54	45 - 55
ต่ำ	34 - 44	37 - 45	34 - 44	37 - 45	34 - 44
ต่ำมาก	ตั้งแต่ 33 ลงมา	ตั้งแต่ 36 ลงมา	ตั้งแต่ 33 ลงมา	ตั้งแต่ 36 ลงมา	ตั้งแต่ 33 ลงมา

และพบว่านักศึกษาหญิงมีหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมตามหลักเบญจธรรมสูงกว่านักศึกษาชาย โดยเฉพาะด้านกามสังวร พฤติกรรมจริยธรรมตามหลักเบญจธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สูงกว่าชั้นปีที่ 1

และพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาทั้ง 4 แห่งในภาคใต้แตกต่างกัน คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษานในแต่ละวิทยาลัยเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำดังนี้ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ และจังหวัดยะลา และพบว่าวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ มีระดับจริยธรรมตามหลักเบญจธรรมทุกด้าน และเบญจธรรมรวมสูงกว่าวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษาชุมพรมีระดับจริยธรรมตามหลักเบญจธรรมรวมสูงกว่าวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพรกับจังหวัดตรังและวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่กับจังหวัดตรังนั้นไม่แตกต่างกัน

โพธิ์ทอง จิตอ่อนน้อม (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษานักเรียนและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมและนักเรียนในเขตการศึกษา 7 โดยมีความมุ่งหมายที่จะทราบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้ช่วย 4 ฝ่าย และหัวหน้าชั้นที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาตามที่เป็นจริง

กลุ่มประชากร ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (ผู้อำนวยการ และอาจารย์ใหญ่) ผู้ทำหน้าที่ตำแหน่งผู้ช่วย 4 ฝ่าย (ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายธุรการ และฝ่ายบริการ) และหัวหน้าชั้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 3,202 คน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนและการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 503 คน แล้วใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 87.07 สถิติที่ใช้คือ ค่าตัวกลางเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยสรุปว่าครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมตามที่เป็นจริงด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญูต่อเวที ความเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี ความมรรยาธ ความยุติธรรม ความอดุสาหะ และความเมตตากรุณา สูงกว่าระดับปานกลาง ครูพลศึกษากับกลุ่มครูวิทยาศาสตร์และครูสังคมมีพฤติกรรมทางจริยธรรมตามที่เป็นจริงแตกต่างกัน 8 ด้าน คือด้านความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความกตัญญูต่อเวที ความเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย ความเสียสละ ความมรรยาธ ความอดุสาหะและความเมตตากรุณา ส่วนที่ไม่แตกต่างกันมี 3 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ความสามัคคีและความยุติธรรม และพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความรับผิดชอบ ความมีเหตุผลและความเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย

น้อยกว่าครูวิทยาศาสตร์และยังมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความกตัญญูทวดที่ ความเป็นผู้รักษาระเบียบวินัยและความอดสาหะน้อยกว่าครูสังคมศึกษา

รสภาพร แก่นเพ็ชร (2530 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น - นักเรียน และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น-นักเรียน และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น-นักเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ ศาสนา และอาชีพผู้ปกครอง 3) เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ ศาสนา และอาชีพผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน 480 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น-นักเรียน 2) แบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ Pearson' s product moment correlation และ three-way analysis of Variance ผลการวิจัยสรุปว่าสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น - นักเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับความมีวินัยในตนเอง นักเรียนที่มีเพศต่างกัน นับถือศาสนาต่างกัน มีสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น - นักเรียนแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนหญิงมีสัมพันธภาพสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีสัมพันธภาพระหว่างครู - นักเรียนไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีวินัยในตนเองแตกต่างกันโดยที่นักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกันและนักเรียนที่มีผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

ดนัย จารุประสิทธิ์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนคติเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับ เพื่อหาความสัมพันธ์และเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติเชิงจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเสียสละและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ โดยแยกศึกษาตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นนักกีฬา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาภาคปกติวิชาเอกพลศึกษาประจำปีการศึกษา 2532

ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ คือวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดตรัง จำนวนทั้งสิ้น 288 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นและแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสำรวจ มาตราส่วนประมาณค่าทัศนคติเชิงจริยธรรมทั้ง 3 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t - test จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายมีทัศนคติเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาหญิงอยู่ในระดับสูง ถ้าแยกเป็นชั้นปีนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับสูง ชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีทัศนคติเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่เป็นนักกีฬามีทัศนคติเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่ไม่เป็นนักกีฬามีทัศนคติเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูง นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนคติเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีทัศนคติเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีทัศนคติเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่เป็นนักกีฬาและไม่นักกีฬา มีทัศนคติจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และยังพบว่า ทัศนคติเชิงจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเสียสละและด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นด้านความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

บรรหาร ดันหยง (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่งในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2533 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F - test ด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาครูมีทัศนะในระดับมาก ด้านความรับผิดชอบ

ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาคูมีทักษะในระดับปานกลาง ด้านความเมตตากรุณา ผู้บริหารและ
 อาจารย์ มีทักษะระดับมาก นักศึกษาคูมีทักษะระดับปานกลาง ด้านความเสียสละ ผู้บริหาร
 อาจารย์และนักศึกษาคูมีทักษะระดับปานกลาง ด้านความยุติธรรม ผู้บริหาร อาจารย์มีทักษะ
 ระดับมาก นักศึกษาคูมีทักษะระดับปานกลาง ด้านการรักษาระเบียบวินัย ผู้บริหารและนักศึกษา
 คูมีทักษะระดับปานกลาง อาจารย์มีทักษะระดับมาก ผลการวิจัยเปรียบเทียบทักษะของ ผู้บริหาร
 อาจารย์และนักศึกษาคูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู พบว่า ทักษะของ
 ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาคูไม่แตกต่างกันในด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และ
 ความเสียสละ ทักษะของอาจารย์และนักศึกษาคูในด้านความเมตตากรุณา ความยุติธรรม และ
 การรักษาระเบียบวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยสรุปได้ดังนี้

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 14,023 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 990 คน เป็นครูผู้สอน จำนวน 13,033 คน จาก 427 โรงเรียนใน 38 สำนักงานเขต

ตาราง 2 จำนวนประชากร จำแนกตามสำนักงานเขตที่โรงเรียนตั้งอยู่

เลขที่	ชื่อสำนักงานเขต	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครูผู้สอน
1	สำนักงานเขต พระนคร	11	16	195
2	สำนักงานเขต ป้อมปราบ	4	6	79
3	สำนักงานเขต ปทุมวัน	9	18	233
4	สำนักงานเขต สัมพันธวงศ์	3	4	46
5	สำนักงานเขต บางรัก	5	6	88
6	สำนักงานเขต ดุสิต	9	22	286

ตาราง 2 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อสำนักงานเขต	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครูผู้สอน
7	สำนักงานเขต บางซื่อ	7	18	222
8	สำนักงานเขต พญาไท	1	4	51
9	สำนักงานเขต ราชเทวี	4	10	143
10	สำนักงานเขต ยานนาวา	6	18	267
11	สำนักงานเขต สาทร	2	5	68
12	สำนักงานเขต บางคอแหลม	7	17	298
13	สำนักงานเขต พระโขนง	11	34	446
14	สำนักงานเขต คลองเตย	12	37	511
15	สำนักงานเขต ประเวศ	18	36	647
16	สำนักงานเขต บางเขน	13	38	539
17	สำนักงานเขต ดอนเมือง	12	37	499
18	สำนักงานเขต จตุจักร	6	23	313
19	สำนักงานเขต บางกะปิ	13	39	562
20	สำนักงานเขต ลาดพร้าว	7	19	235
21	สำนักงานเขต บึงกุ่ม	12	31	422
22	สำนักงานเขต ธนบุรี	17	38	497
23	สำนักงานเขต คลองสาม	7	20	240
24	สำนักงานเขต ภาษีเจริญ	22	48	789
25	สำนักงานเขต บางขุนเทียน	24	50	598
26	สำนักงานเขต จอมทอง	11	37	484

ตาราง 2 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อสำนักงานเขต	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครูผู้สอน
27	สำนักงานเขต บางกอกน้อย	15	32	382
28	สำนักงานเขต บางพลัด	10	24	323
29	สำนักงานเขต ดลิ่งชัน	22	40	468
30	สำนักงานเขต บางกอกใหญ่	6	10	173
31	สำนักงานเขต มีนบุรี	31	65	744
32	สำนักงานเขต ลาดกระบัง	20	35	421
33	สำนักงานเขต หนองจอก	37	49	537
34	สำนักงานเขต ราษฎร์บูรณะ	13	40	544
35	สำนักงานเขต หนองแขม	9	29	384
36	สำนักงานเขต ห้วยขวาง	1	3	82
37	สำนักงานเขต สวนหลวง	7	20	102
38	สำนักงานเขต ดินแดง	3	12	115
	รวม	427	990	13,033

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

1. สุ่มสำนักงานเขตที่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครตั้งอยู่ร้อยละ 50 จาก 38 สำนักงานเขต ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้

สำนักงานเขต จำนวน 19 สำนักงาน

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารมีจำนวน 476 คนจาก 19 สำนักงานเขต ที่สุ่มมาแล้ว และสุ่มกลุ่มครูผู้สอน โดยคิดอัตราส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารต่อกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน เท่ากับ 1 ต่อ 1 ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มครูผู้สอน 476 คน รวมเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน 952 คน

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เลขที่	ชื่อสำนักงานเขต	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครูผู้สอน
1	สำนักงานเขต ปทุมวัน	9	18	18
2	สำนักงานเขต ประเวศ	18	36	36
3	สำนักงานเขต ยานนาวา	6	18	18
4	สำนักงานเขต บางคอแหลม	7	17	17
5	สำนักงานเขต คลองเตย	12	37	37
6	สำนักงานเขต บางเขน	13	38	38
7	สำนักงานเขต ดอนเมือง	12	37	37
8	สำนักงานเขต บางกะปิ	13	39	39
9	สำนักงานเขต ลาดพร้าว	7	19	19
10	สำนักงานเขต บึงกุ่ม	12	31	31
11	สำนักงานเขต หนองจอก	17	38	38
12	สำนักงานเขต คลองสามวา	7	20	20
13	สำนักงานเขต บางกอกใหญ่	6	10	10
14	สำนักงานเขต ราชเทวี	4	11	11
15	สำนักงานเขต จอมทอง	11	37	37

ตาราง 3 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อสำนักงานเขต	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครูผู้สอน
16	สำนักงานเขต บางกอกน้อย	15	16	16
17	สำนักงานเขต ราชบุรีบูรณะ	13	20	20
18	สำนักงานเขต หนองแขม	9	14	14
19	สำนักงานเขต สวนหลวง	7	20	20
	รวม	198	476	476

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา 8 ด้านดังนี้

1. การไฟสัจจะ หรือสัจจธรรม
2. การใช้อำนาจในการแก้ปัญหา
3. ความเมตตากรุณา
4. ความระสีกันได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ-สัมปชัญญะ)

5. ความไม่ประมาท
6. ความซื่อสัตย์สุจริต
7. ความขยันหมั่นเพียร
8. ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (พิธี-โศตตบปะ)

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

4 ระดับ คือ

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน
สูงมาก	4
สูง	3
ต่ำ	2
ต่ำมาก	1

โดยนำมาแปลความหมายเป็นค่าเฉลี่ยรายข้อและรายด้าน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย
สูงที่สุด	3.50 - 4.00
สูง	2.50 - 3.49
ต่ำ	1.50 - 2.49
ต่ำที่สุด	1.00 - 1.49

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

(Open-Ended Questionnaires)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณคุณลักษณะของครู และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. นำข้อมูลมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของครูพลศึกษา จำนวน 99 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก) ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีของโรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยใช้เกณฑ์กำหนดดังนี้

คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

 บันทึกผลพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อแล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้วิจัยจะเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .5 หรือมากกว่า ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ปรากฏว่าข้อคำถาม 99 ข้อ มีคำถามที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา 61 ข้อ
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปปรึกษาคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งก่อนดำเนินการต่อไป
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่งานกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .976
5. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาตรวจสอบครั้งสุดท้ายก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 427 โรงเรียน
2. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนโดยผ่านสำนักงานเขตต่าง ๆ ที่ได้ส่งตัวอย่างไว้แล้ว
3. รับแบบสอบถามคืนโดยโรงเรียนส่งผ่านกลับคืนมาที่สำนักงานเขต
4. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอขานุญาตแก่ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการเขต และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีจัดการกับข้อมูล

หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสถิติกรรมศาสตร์ (SPSSX) ดังนี้

1. หาค่าร้อยละของข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา แยกแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร กับครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา โดยใช้สถิติที (t-test) แยกแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
4. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

สัญลักษณ์ในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ ดังนี้

N	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าทดสอบความแตกต่างสถิติค่าที (t-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สามารถใช้วิเคราะห์หาค่าสถิติได้จำนวน 740 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.73 ต่อจากนั้นได้วิเคราะห์และแปลผล แล้วนำเสนอตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ค่าร้อยละข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง นำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่ละด้าน และรวม 8 ด้านนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่ละด้าน และรวม 8 ด้านนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
4. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)		รวม (คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	120	37.6	99	23.5	219	29.7
หญิง	199	62.4	322	76.5	521	70.3
รวม	319	100	421	100	740	100
วุฒิการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	.6	3	.7	5	.7
ปริญญาตรี	287	90.0	396	94.1	683	92.3
สูงกว่าปริญญาตรี	30	9.4	22	5.2	52	7.0
รวม	319	100	421	100	741	100

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน(คน)		รวม(คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาขาที่สำเร็จการศึกษา						
เกษตร	4	1.3	8	1.9	12	1.6
หัตถศึกษา	1	.3	2	.5	3	.4
ประวัติศาสตร์	27	8.5	34	8.1	61	8.2
บรรณารักษ์	-	-	5	1.2	5	.7
สังคมศึกษา	31	9.7	65	15.4	96	13.0
การวัดผลการศึกษา	3	.9	6	1.4	9	1.2
ศิลปศึกษา	2	.6	14	3.3	16	2.2
วิทยาศาสตร์	26	8.2	13	3.1	39	5.3
ภาษาไทย	49	15.4	66	15.7	115	15.5
การประถมศึกษา	40	12.5	62	14.7	102	13.8
คณิตศาสตร์	15	4.7	10	2.4	25	3.4
ภูมิศาสตร์	15	4.7	11	2.6	26	3.6
ปฐมวัย	1	.3	2	.5	3	.4
คหกรรมศาสตร์	9	2.8	26	6.2	35	4.7
ชีววิทยา	11	3.4	9	2.1	20	2.7
สันตนาการครอบครัวและเด็ก	-	-	1	.2	1	.1
สุขศึกษา	6	1.9	19	4.5	25	3.4
การบริหารการศึกษา	44	13.8	13	3.1	57	7.7

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)		รวม (คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จิตวิทยาแนะแนว	4	1.3	9	2.1	13	1.8
นวัตกรรม-เทคโนโลยี	2	.6	7	1.7	9	1.2
ภาษาอังกฤษ	9	2.8	17	4.0	26	3.5
อุตสาหกรรมศิลป์	6	1.9	6	1.4	12	1.6
นาฏศิลป์	-	-	6	1.4	6	.8
การศึกษาพิเศษ	1	.3	1	.2	2	.3
วัฒนธรรมศึกษา	-	-	1	.2	1	.1
การศึกษานอกระบบ	-	-	2	.5	2	.3
รัฐศาสตร์	1	.3	-	-	1	.1
รัฐประศาสนศาสตร์	1	.3	-	-	1	.1
พลศึกษา	6	1.9	-	-	6	.8
วิจัยการศึกษา	1	.3	-	-	1	.1
สาธารณสุขศาสตร์	1	.3	-	-	1	.1
นิติศาสตร์	1	.3	-	-	1	.1
การบริหารงานบุคคล	1	.3	-	-	1	.1
นโยบายและการวางแผน	1	.3	-	-	1	.1
ดนตรีศึกษา	-	-	5	1.2	5	.7
ธุรกิจศึกษา	-	-	1	.2	1	.1

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)		รวม (คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวม	319	100	421	100	740	100
อายุราชการ						
ต่ำกว่า 10 ปี	-	-	102	24.2	10	13.9
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	319	100	319	75.8	638	86.1
รวม	319	100	421	100	740	100

จากตาราง 4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร มีจำนวน 319 คน ครูผู้สอน มีจำนวน 421 คน รวมทั้งสิ้น 740 คน

เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 ผู้บริหารหญิง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 ส่วนครูผู้สอนชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ครูผู้สอนหญิง จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 สรุปรวมกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิง 521 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 เป็นชาย 219 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7

เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 683 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3 รองลงมา คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 7

จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน

ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาภาษาไทย จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 รองลงมา คือ สาขาการประถมศึกษา จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 สาขาสังคมศึกษา จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 13 สาขาประวัติศาสตร์ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 สาขาการบริหารการศึกษาจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 และสาขาอื่น ๆ จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8

เมื่อจำแนกตามอายุราชการพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 86.1 และต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของครูพลศึกษาแต่ละด้าน และรวม 8 ด้าน ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านใฝ่สัจจะหรือสัจจธรรม

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น แนวโน้มทางการศึกษา การเขียนแผนการสอน ระเบียบปฏิบัติราชการ ฯลฯ จะหมั่นซักถามผู้รู้ อยู่เสมอ	2.80 (สูง)	.56	2.77 (สูง)	.57
2.	เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นและ ยอมรับฟังความคิดเห็นเหล่านั้น	3.03 (สูง)	.52	2.91 (สูง)	.56

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3.	ขอใช้เวลาว่างด้วยการศึกษาหาความรู้ เช่น อ่านหนังสือ เข้ารับการฝึกอบรม เป็นต้น	2.81 (สูง)	.61	2.79 (สูง)	.63
4.	เมื่อได้รับข่าวสารหรือเรื่องราวใด ๆ ตลอดจน ความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ มักจะนำ ไปพูดคุยกับเพื่อนครูด้วยกัน	2.95 (สูง)	.56	2.87 (สูง)	.61
5.	เต็มใจชี้แจงและอธิบายอย่างมีเหตุผล เมื่อมีผู้มา ขอความคิดเห็น	3.08 (สูง)	.52	3.03 (สูง)	.54
6.	สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ กับบุคคลทุกระดับชั้น เช่น เพื่อนครู ภารโรง ผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น	3.04 (สูง)	.55	3.05 (สูง)	.59
7.	เป็นคนช่างสังเกตและจดบันทึกอยู่เสมอ	2.78 (สูง)	.62	2.71 (สูง)	.61
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.93 (สูง)	.43	2.88 (สูง)	.42

จากตาราง 5 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ด้านไม่สัจจะหรือสัจจธรรม พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.78 - 3.08 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ เต็มใจชี้แจงและอธิบายอย่างมีเหตุผลเมื่อมีผู้มาขอความคิดเห็น ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.71 - 3.05 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ กับบุคคลทุกระดับชั้น เช่น เพื่อนครู ภารโรงและผู้ปกครอง นักเรียน เป็นต้น

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 และ 2.88 ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านการใช้อำนาจในการแก้ปัญหา

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	เมื่อประสบปัญหาอะไรก็ตามจะวิเคราะห์และ แก้ปัญหาย่างมีเหตุผล	2.93 (สูง)	.50	2.85 (สูง)	.53
2.	ทุกครั้งที่ประสบปัญหาและไม่อาจแก้ปัญหาวัยวิธี การเดิม จะไม่ละความพยายาม หรือเกิดความ ท้อแท้แต่จะพยายามหาวิธีใหม่	2.88 (สูง)	.51	2.83 (สูง)	.53

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3.	พยายามนำหลักการและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้แก้ปัญหาอยู่เสมอ เช่น แก้ไขวิธีการสอนใหม่ ปรับวิธีการสอน ปรับแผนการสอน เป็นต้น	2.79 (สูง)	.65	2.72 (สูง)	.66
4.	เมื่อผู้อื่นประสบปัญหาจะช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างมีเหตุผล	2.96 (สูง)	.54	2.88 (สูง)	.59
5.	เมื่อมีความขัดแย้งกับผู้อื่นพยายามยุติปัญหาด้วยสันติวิธี	2.97 (สูง)	.61	2.83 (สูง)	.60
6.	ยอมรับฟังและใคร่ครวญข้อเสนอนะที่มีเหตุผลจากนักเรียนและบุคคลอื่นๆ ทุกระดับชั้นเรียน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา	2.95 (สูง)	.52	2.87 (สูง)	.54
7.	สรุปวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล	2.93 (สูง)	.47	2.90 (สูง)	.51
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.92 (สูง)	.42	2.84 (สูง)	.44

จากตาราง 6 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.79 – 2.95 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือยอมรับฟังและใคร่ครวญข้อเสนอแนะที่มีเหตุผลจากนักเรียน และบุคคลอื่น ๆ ทุกระดับชั้นมาใช้ในการแก้ปัญหา ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.72–2.90 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ สรุปวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และ 2.84 ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความเมตตากรุณา

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	สนใจ เอาใจใส่ แนะนำให้กำลังใจแก่นักเรียนทุกคนและโดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนหรือปัญหาส่วนตัว	3.03 (สูง)	.62	2.92 (สูง)	.64
2.	แนะนำและ เป็นแบบอย่างในการประพฤติแต่สิ่งที่ดีงามให้แก่ นักเรียน	2.98 (สูง)	.59	2.91 (สูง)	.65

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3.	ไม่เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน	3.08 (สูง)	.59	3.08 (สูง)	.59
4.	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองเมื่อเกิดความผิดพลาด	3.04 (สูง)	.48	3.05 (สูง)	.48
5.	หาโอกาสหรือช่องทางตลอดจนให้การช่วยเหลือกลุ่มหรือผู้อื่นเท่าที่จะทำได้อยู่เสมอ	2.97 (สูง)	.54	2.86 (สูง)	.54
6.	แสดงความเป็นมิตรกับทุก ๆ คนและพูดถึงผู้อื่นแต่ในแง่ดีอยู่เสมอ	3.06 (สูง)	.59	2.93 (สูง)	.59
7.	ไม่ละเลยที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขสิ่งที่มีอาจเป็นอันตรายต่อส่วนรวม	3.11 (สูง)	.56	3.05 (สูง)	.53
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.04 (สูง)	.45	2.97 (สูง)	.44

จากตาราง 7 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ด้านความเมตตากรุณา พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.97 - 3.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ไม่ละเลยที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขสิ่งนี้อาจเป็นอันตรายต่อส่วนรวม ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.86 - 3.08 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ไม่เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 และ 2.97 ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สถิติ - สัมพัทธ์)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	สามารถควบคุมตนเองได้เสมอเมื่อประสบปัญหาที่ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน	2.93 (สูง)	.51	2.91 (สูง)	.56
2.	ควบคุมตนเองไม่ให้ตกเป็นทาสของอบายมุข เช่น ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน เป็นต้น	2.94 (สูง)	.73	2.85 (สูง)	.77
3.	มีความฉะฉานในการรับรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ..	3.03 (สูง)	.53	3.02 (สูง)	.53

ตาราง 8 (ต่อ)

	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4.	มีใจจดจ่ออยู่กับงานที่กระทำ	2.95 (สูง)	.66	2.84 (สูง)	.66
5.	ตกเตือนให้ยับยั้งหรือควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่น	2.88 (สูง)	.58	2.78 (สูง)	.56
6.	อดทนและอดกลั้นต่อสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ เช่น อดทนต่อพฤติกรรมที่ชั่วร้ายของนักเรียนโดยไม่แสดงความรักโดยง่าย เป็นต้น	2.99 (สูง)	.63	2.83 (สูง)	.59
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.95 (สูง)	.47	2.87 (สูง)	.45

จากตาราง 8 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.88 - 3.03 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ มีความฉะฉานในการรับรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.78 - 3.02 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ มีความฉะฉาน

ในการรับรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของบริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 และ 2.87 ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความไม่ประมาท

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	ทำงานด้วยความระมัดระวังตั้งใจ ไม่พลีผลามและเล่นเลอ	2.98 (สูง)	.52	2.95 (สูง)	.44
2.	หมั่นดูแลรักษาอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ .	2.91 (สูง)	.59	2.89 (สูง)	.56
3.	ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบอยู่เสมอ ...	2.92 (สูง)	.57	2.86 (สูง)	.53
4.	หมั่นปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ร่วมงาน ...	2.86 (สูง)	.57	2.73 (สูง)	.58

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5.	ตรวจสอบและพิจารณาบททวนผลงานของตนเอง อยู่เสมอ	2.80 (สูง)	.62	2.76 (สูง)	.55
6.	รับฟังคำแนะนำจากเดือนของผู้บริหารและ ผู้ร่วมงาน	3.03 (สูง)	.59	2.93 (สูง)	.56
7.	มีสุขนิสัยที่ดี ดูแลรักษาสุขภาพของตนเองให้ แข็งแรงสมบูรณ์และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิด แก่สุขภาพ	3.08 (สูง)	.60	3.13 (สูง)	.61
8.	หลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิด อันตรายต่อตนเองและผู้อื่น	3.13 (สูง)	.53	3.13 (สูง)	.49
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.96 (สูง)	.4.6	2.91 (สูง)	.40

จากตาราง 9 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม
ของครูพลศึกษาด้านความไม่ประมาท พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของ
ผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.80 - 3.13 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ หลีกเลี่ยง

การกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.73 - 3.13 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ หลักเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และ 2.91 ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	ถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือนบิดบังอำพราง .	3.18 (สูง)	.59	3.13 (สูง)	.58
2.	ไม่เบียดเบียนทรัพย์สินส่วนรวมหรือราชการไป ใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง	3.12 (สูง)	.61	3.12 (สูง)	.60
3.	ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์แก่ราชการเต็มที่	3.00 (สูง)	.68	2.94 (สูง)	.66
4.	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถทั้งต่อหน้า และลับหลังผู้บังคับบัญชา	2.86 (สูง)	.57	2.73 (สูง)	.58

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5.	ไม่แน่ใจความลับของทางราชการไปเปิดเผย ...	3.12 (สูง)	.57	3.12 (สูง)	.54
6.	รักษาศักดิ์	3.09 (สูง)	.59	3.02 (สูง)	.59
7.	ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนตามที่โรงเรียน มอบหมายไปทำประโยชน์ส่วนตัวและประพฤติ มิชอบ	3.11 (สูง)	.58	3.09 (สูง)	.54
8.	มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน ..	3.13 (สูง)	.54	3.07 (สูง)	.53
9.	ตรงต่อเวลา เช่น เข้าและเลิกสอนตามเวลาที่ กำหนด เป็นต้น	2.98 (สูง)	.63	2.89 (สูง)	.72
10.	ไม่แน่ใจความลับของผู้อื่น เช่น นักเรียน ครู ไปเปิดเผย	3.12 (สูง)	.55	3.04 (สูง)	.55

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.09 (สูง)	.48	3.04 (สูง)	.48

จากตาราง 10 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.98 - 3.18 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดเป็นอนปิดบังอำพราง ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.89 - 3.13 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดเป็นอนปิดบังอำพราง

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ 3.04 ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ
พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความขยันหมั่นเพียร

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	รับผิดชอบและตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด	3.04 (สูง)	.60	3.01 (สูง)	.59
2.	พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ .	2.84 (สูง)	.59	2.81 (สูง)	.57
3.	เตรียมการสอนล่วงหน้าสม่ำเสมอ	2.81 (สูง)	.66	2.80 (สูง)	.60
4.	ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อยู่เสมอ	3.03 (สูง)	.62	2.99 (สูง)	.57
5.	มีความกระตือรือร้นในการทำงานทุกอย่าง อยู่เสมอ	2.99 (สูง)	.64	2.89 (สูง)	.63
6.	ใช้เวลาว่างของตนเองทำงานที่เป็นประโยชน์ แก่ตนเองหรือส่วนรวม	2.94 (สูง)	.66	2.88 (สูง)	.61

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7.	ช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะอย่างเต็ม ความสามารถ	3.11 (สูง)	.60	3.02 (สูง)	.63
8.	อาสาทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น โรงเรียน หรือชุมชน	3.03 (สูง)	.65	2.92 (สูง)	.63
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.97 (สูง)	.52	2.91 (สูง)	.50

จากตาราง 11 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความขยันหมั่นเพียร พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.81 - 3.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะอย่างเต็มความสามารถ ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.80 - 3.02 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะอย่างเต็มความสามารถ

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และ 2.92 ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับ
พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความละเอียดและ เกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตบัพพะ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	ไม่รังแกหรือเบียดเบียนผู้อื่นให้ลำบากหรือ เป็นทุกข์	3.17 (สูง)	.53	3.14 (สูง)	.51
2.	ไม่ลักขโมยหรือยึดถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สิน ของผู้อื่นมาเป็นของตน	3.32 (สูง)	.56	3.30 (สูง)	.53
3.	ไม่ชักจูงหลอกลวงให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย ..	3.28 (สูง)	.53	3.25 (สูง)	.51
4.	ไม่พูดส่อเสียด เพื่อเจือ หยาดคายหรือพูดใน สิ่งที่ไม่เป็นความจริง	3.19 (สูง)	.59	3.13 (สูง)	.59
5.	ไม่พูดในสิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกแยกหรือ ความทุกข์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.16 (สูง)	.56	3.12 (สูง)	.58
6.	ไม่สร้างความเสียหายทางชื่อเสียงแก่ผู้อื่น	3.20 (สูง)	.57	3.17 (สูง)	.60

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7.	ไม่พูดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลตาม ความเป็นจริง	3.18 (สูง)	.55	3.14 (สูง)	.52
8.	ไม่เล่นการพนัน ดื่มสุรา เที่ยวกลางคืน หรือเสเพลสิ่งเสพติดให้โทษ	3.03 (สูง)	.70	2.95 (สูง)	.71
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.19 (สูง)	.49	3.15 (สูง)	.45

จากตาราง 12 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านความสะอาดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ) พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.03 - 3.32 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ไม่ลักขโมยหรือยืมถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.95 - 3.30 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ไม่ลักขโมยหรือยืมถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และ 3.15 ตามลำดับ

ตาราง 13 สรุปผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน
เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน

ด้านที่	จริยธรรมของครูพลศึกษา	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	การไฟสัจจะหรือสัจธรรม	2.93 (สูง)	.43	2.88 (สูง)	.42
2.	การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา	2.92 (สูง)	.42	2.84 (สูง)	.44
3.	ความเมตตากรุณา	3.04 (สูง)	.45	2.98 (สูง)	.44
4.	ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ-สัมปชัญญะ)	2.95 (สูง)	.47	2.87 (สูง)	.45
5.	ความไม่ประมาท	2.96 (สูง)	.46	2.91 (สูง)	.40
6.	ความซื่อสัตย์สุจริต	3.09 (สูง)	.48	3.04 (สูง)	.48

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านที่	จริยธรรมของครูพลศึกษา	ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7.	ความขยันหมั่นเพียร	2.97 (สูง)	.52	2.91 (สูง)	.50
8.	ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (ทิริ - โรคตับปะ)	3.19 (สูง)	.49	3.15 (สูง)	.45
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.01 (สูง)	.41	2.95 (สูง)	.39

จากตาราง 13 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษารวมแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.92 - 3.19 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (ทิริ-โรคตับปะ) ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.84 - 3.15 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (ทิริ-โรคตับปะ)

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และ 2.95 ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม
ของครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม
ของครูพลศึกษาแยกแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน

ด้านที่	จริยธรรมของ ครูพลศึกษา	ผู้บริหาร (คน)			ครูผู้สอน (คน)			ค่าที (t-test)
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
1.	การฝ่าฝืนจะหรือ สั่งจรรยา (สูง)	319	2.9279 (สูง)	.425	421	2.8751 (สูง)	.418	1.68
2.	การใช้อำนาจในการ แก้ปัญหา (สูง)	319	2.9154 (สูง)	.420	421	2.8402 (สูง)	.441	2.36*
3.	ความเมตตากรุณา ... (สูง)	319	3.0372 (สูง)	.453	421	2.9712 (สูง)	.442	1.98*
4.	ความระสีกันได้และรู้ตัวอยู่ เสมอ (สติ-สัมปชัญญะ) (สูง)	319	2.9509 (สูง)	.469	421	2.8713 (สูง)	.450	2.33*
5.	ความไม่ประมาท (สูง)	319	2.9636 (สูง)	.457	421	2.9074 (สูง)	.400	1.75

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านที่	จริยธรรมของ ครูพลศึกษา	ผู้บริหาร (คน)			ครูผู้สอน (คน)			ค่าที (t-test)
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
6.	ความซื่อสัตย์สุจริต ...	319	3.0856 (สูง)	.482	421	3.059 (สูง)	.483	1.39
7.	ความขยันหมั่นเพียร ..	319	2.9749 (สูง)	.522	421	2.9130 (สูง)	.497	1.63
8.	ความละเอียดและเกรง กลัวต่อบาป (หิริ - โรตตัปปะ)	319	3.1924 (สูง)	.485	421	3.1490 (สูง)	.455	1.24
	รวม 8 ด้าน	319	3.0060 (สูง)	.411	421	2.9454 (สูง)	.389	2.03*

$$P > .05 \quad (t = 1.960)$$

จากตาราง 14 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้อำนาจในการแก้ปัญหา ด้านความเมตตากรุณา ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.960$) ยกเว้นด้านการฝึกสั่งจะหรือสั่งจรรยา ด้านความไม่ประมาท ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความขยันหมั่นเพียร

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน
รวม 8 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ($t = 1.960$)

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบจริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 740 คน เป็นผู้บริหาร 319 คน และครูผู้สอน
421 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม
ทางจริยธรรมของครูพลศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะ
เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรม
ทางจริยธรรมของครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า
4 ระดับ คือ ระดับสูงมาก สูง ต่ำ และต่ำมาก

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ
เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องแล้ว พบว่าเหลือแบบสอบถามจำนวน 740 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.73 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามนำเสนอในรูปแบบของตาราง
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาแต่ละด้าน และรวม 8 ด้าน นำเสนอในรูปแบบของตาราง
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา โดยใช้สถิติที (t-test) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำเสนอในรูปแบบของตาราง
4. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในรูปแบบของตาราง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร รวม 740 คน เป็นผู้บริหาร 319 คน ครูผู้สอน 421 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.2 เพศชาย ร้อยละ 29.7 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 7 สาขาที่สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาศาสาณาสาไทย ร้อยละ 15.5 รองลงมาคือ สาขากการประถมศึกษา ร้อยละ 13.8 สาขาสังคมศึกษา ร้อยละ 13 สาขาศาสตร์ ร้อยละ 7.7 และสาขาอื่น ๆ ร้อยละ 41.8 มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 13.9 และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมของจริยธรรมทางครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้านและรวม 8 ด้าน สำหรับการวิเคราะห์

เป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านการฝึกสังเกตหรือสังเคราะห์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.78 - 3.08 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ เต็มใจชี้แจงและอธิบายเหตุผลเมื่อมีผู้มาขอความคิดเห็น ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.71 - 3.05 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงอันดับแรกคือ สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ กับบุคคลทุกระดับชั้น เช่น เพื่อนครู ภารโรง และผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 และ 2.88 ตามลำดับ

2.2 ด้านการใช้นโยบายในการแก้ปัญหา

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.79 - 2.95 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ยอมรับฟังและใคร่ครวญข้อเสนองานที่มีเหตุผลจากนักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ทุกระดับชั้นมาใช้ในการแก้ปัญหา ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.72 - 2.90 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ สรุปลักษณะปัญหาได้อย่างมีเหตุผล สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และ 2.84 ตามลำดับ

2.3 ด้านความเมตตากรุณา

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.97 - 3.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ไม่ละเลยที่จะช่วยเหลือและแก้ไขสิ่งที่เป็นอันตรายต่อส่วนรวม ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.86 - 3.08 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ไม่เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 และ 2.97 ตามลำดับ

2.4 ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ-สัมปชัญญะ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.88 - 3.03 และ 2.78 - 3.02 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ มีความจำเป็นในการรับรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกัน สำหรับค่าเฉลี่ยโดยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 และ 2.87 ตามลำดับ

2.5 ด้านความไม่ประมาท

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.80 - 3.13 และ 2.73 - 3.13 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ หลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกัน สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และ 2.91 ตามลำดับ

2.6 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.98 - 3.18 และ 2.89 - 3.13 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือนบิดบังอำพราง ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกัน สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ 3.04 ตามลำดับ

2.7 ด้านความขยันหมั่นเพียร

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยที่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.81 - 3.11 และ 2.80 - 3.02 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะอย่างเต็มความสามารถ เช่นเดียวกัน สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและ

ครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และ 2.92 ตามลำดับ

2.8 ด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตปปะ)

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.03 - 3.32 และ 2.95 - 3.30 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ไม่ลักขโมยหรือยึดถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน ซึ่งความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกัน สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และ 3.15 ตามลำดับ

2.9 สรุปค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา รวมแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.92 - 3.19 และ 2.84 - 3.15 ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตปปะ) ซึ่งความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนสอดคล้องกัน สำหรับค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และ 2.95 ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาแต่ละด้านและรวม 8 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเข้าปฎิบัติงาน การแก้ปัญหา ด้านความเมตตากรุณา ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.960$) ยกเว้น ด้านการไม่สัจจะหรือ สัจจธรรม ด้านความไม่ประมาท ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ-โอตตปปะ) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนรวม 8 ด้าน มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.960$)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา จากคำถามปลายเปิดคนนั้นสรุปได้ดังนี้

1. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาที่เป็นไปในทางบวก

1.1 ด้านการฝึกทักษะหรือกิจกรรม

- 1.1.1 สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลทุกระดับ
- 1.1.2 เมื่อมีข้อสงสัย ามรู้หรือไม่เข้าใจก็จะซักถามผู้รู้
- 1.1.3 ศึกษาหาความรู้และปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ
- 1.1.4 ช่างสังเกตและจดจำ
- 1.1.5 พูดจริงทำจริง
- 1.1.6 รักการอ่าน

1.2 ด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา

- 1.2.1 มีไหวพริบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
- 1.2.2 แก้ปัญหด้วยเหตุผลและเหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดจนติดตามผลด้วย
- 1.2.3 แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
- 1.2.4 รับฟังความคิดเห็นด้วยใจที่เป็นกลางและไม่พยายามขัดแย้งกับผู้อื่น
- 1.3.5 ร่วมมือกับเพื่อนครูในการระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา
- 1.2.6 ปรับปรุงและใช้เทคนิคใหม่ๆในการเรียนการสอน

1.3 ด้านความเมตตากรุณา

- 1.3.1 แสดงความเป็นมิตรกับทุก ๆ คน
- 1.3.2 มีเมตตาต่อนักเรียน เพื่อนครู ตลอดจนบุคคลทั่วไป
- 1.3.3 ช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อนร่วมงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
- 1.3.4 ให้ความรู้ต่อนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ
- 1.3.5 แก้ไขพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของนักเรียน
- 1.3.6 แนะนำและช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาอยู่เสมอ

1.4 ด้านความระลึกาได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)

- 1.4.1 มีสติสัมปชัญญะเหมือนครูทั่ว ๆ ไป
- 1.4.2 รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเอง
- 1.4.3 รู้ดีรู้ชั่ว รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ รู้กาลเทศะ

1.4.4 มีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาที่มากกระทบและรู้จักใคร่ครวญ ยับยั้งจิตใจ

1.4.5 ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข

1.5 ด้านความไม่ประมาท

1.5.1 มีความระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในขณะสอน

1.5.2 เตรียมความพร้อมของทีมงานในการแข่งขันกีฬานักเรียนอยู่เสมอ

1.5.3 มีความสุ่มรอบคอบ

1.5.3 เตรียมการสอนล่วงหน้า

1.5.4 ร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในการวางแผนการปฏิบัติงาน

1.5.5 รับฟังคำแนะนำ คำติชมเตือนของเพื่อนครูและผู้บริหาร

1.5.6 มีความรอบคอบในการดำเนินชีวิต

1.6 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

1.6.1 ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง

1.6.2 เชื่อถือและไว้วางใจได้

1.6.3 ตรงต่อเวลา

1.6.4 ไม่นำความลับของนักเรียน ของเพื่อนครูและของราชการไปเปิดเผย

1.6.5 ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของราชการอย่างเต็มที่

1.6.6 รักษาความซื่อสัตย์สุจริต

1.6.7 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนไปหาประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง

1.6.8 ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา

1.7 ด้านความขยันหมั่นเพียร

1.7.1 มีความพยายามและอดทนในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน

1.7.2 มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

1.7.3 ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาที่กำหนด

1.7.4 ฝึกซ้อมนักกีฬาของโรงเรียนเป็นประจำ

1.7.5 อุทิศเวลาและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอ

1.7.6 จัดทำอุปกรณ์และเตรียมการสอนล่วงหน้าอยู่เสมอ

- 1.7.7 ใฝ่หางานและริเริ่มงานใหม่ๆ
- 1.8 ด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ – โอตตัปปะ)
 - 1.8.1 ประพฤติตนอยู่ในกรอบแห่งศีลธรรมและจรรยาบรรณครู
 - 1.8.2 ไม่เบียดเบียนหรือให้ร้ายผู้อื่น
 - 1.8.3 มีคารวะธรรม
 - 1.8.4 ไม่ประพฤติเสียหายทางผู้สาว
 - 1.8.5 ไม่กระทำความผิดโดยเจตนา
 - 1.8.6 รักเกียรติ ละเอียดต่อการกระทำความผิด
 - 1.8.7 ปฏิบัติตามหลักธรรม
2. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาที่เป็นไปในทางลบ
 - 2.1 ด้านการปล่อยใจหรือสัจธรรม
 - 2.1.1 ขาดความสนใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
 - 2.1.2 มั่นใจในตนเองสูงจึงยึดถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่
 - 2.1.3 ขาดการสังเกตและจดจำตลอดจนการจดบันทึก
 - 2.1.4 ไม่ซักถามหรือปรึกษาหารือผู้รู้
 - 2.2 ด้านการรับปัญญาในการแก้ปัญหา
 - 2.2.1 ไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างจากของตน
 - 2.2.2 โต้แย้งผู้อื่นอย่างไรเหตุผล
 - 2.2.3 แก้ปัญหาด้วยวิธีการที่รุนแรงและใช้อารมณ์
 - 2.2.4 ไม่พยายามแก้ปัญหา มักจะใช้วิธีเรววยวาย
 - 2.2.5 ไม่นำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน มักใช้วิธีการเดิมซึ่งไม่น่าสนใจ
 - 2.2.6 ขาดการปรับปรุงแก้ไขตนเอง
 - 2.2.7 แก้ปัญหาเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้แต่แก้ปัญหาเรื่องใหญ่ ๆ ไม่ได้
 - 2.3 ด้านความเมตตากรุณา
 - 2.3.1 ลงโทษนักเรียนด้วยความรุนแรงและเกินกว่าเหตุ

- 2.3.2 เห็นประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ทำให้ความเมตตาที่มีต่อนักเรียนและเพื่อนครูลดลง
- 2.3.3 ละเลยพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของนักเรียน
- 2.3.4 ถ้ายทอดความรู้อย่างไม่ตั้งใจและเต็มความสามารถ
- 2.3.5 วิจารณ์ผู้อื่นลับหลังในทางลบ
- 2.4 ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)
 - 2.4.1 ไม่รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเอง
 - 2.4.2 ตกเป็นทาสของอบายมุข
 - 2.4.3 ไม่รู้จักกาลเทศะ ไม่รู้ว่าอะไรควรหรือไม่ควรกระทำ
 - 2.4.4 อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย เมื่อโกรธมักขาดสติ
 - 2.4.5 หลงตนเองว่าดี เก่งและถูกต้องกว่าใครๆ
- 2.5 ด้านความไม่ประมาท
 - 2.5.1 ไม่เอาใจใส่เรื่องความปลอดภัยในชั่วโมงสอน ปล่อยาให้นักเรียนเล่นกันเองตามลำพัง
 - 2.5.2 ไม่คำนึงถึงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น เอาแต่ความสะดวกของตนเอง
 - 2.5.3 ไม่เตรียมการสอนล่วงหน้า
 - 2.5.4 ไม่ซ่อมหรือฝึกฝนที่มนักกีฬาของโรงเรียน
 - 2.5.5 ขาดการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า
- 2.6 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
 - 2.6.1 ไม่ซื่อสัตย์สุจริตโดยใช้อำนาจหน้าที่ของตนไปหาผลประโยชน์ใส่ตนและพวกพ้อง
 - 2.6.2 เข้าสอนไม่ตรงเวลาและเต็มเวลา
 - 2.6.3 ไม่รักษาคำพูด
 - 2.6.4 ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของตนเองเป็นประจำ
 - 2.6.5 นกทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง
 - 2.6.6 นำความลับของนักเรียน เพื่อนครูและของราชการไปเปิดเผย

2.6.7 หน้าไหว้หลังหลอก

2.7 ด้านความขยันหมั่นเพียร

2.7.1 ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

2.7.2 ไม่เตรียมการสอน

2.7.3 ละทิ้งหน้าที่การสอนเพื่อไปทำประโยชน์ส่วนตัว

2.7.4 ไม่อุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ

2.7.5 ไม่สนใจสร้างและฝึกซ้อมทีมนักกีฬาของโรงเรียน

2.7.6 รับผิดชอบงานอื่นแต่ไม่รับผิดชอบงานสอนในหน้าที่

2.7.7 ขยันอาสาทำงานนอกโรงเรียนและทำงานในโรงเรียน

2.8 ด้านความสะอาดและเกรงกลัวต่อบาป (hiri - โอตตัปปะ)

2.8.1 กลุ่มหลงในอบายมุข

2.8.2 เปียดยเป็นผู้อื่น

2.8.3 พุดจาไม่สุภาพ หยาบคาย

2.8.4 ไม่มีคารวะธรรม

2.8.5 ไม่รักเกียรติ

2.8.6 ชอบพูดร้อवाद ยกตนข่มท่าน

2.8.7 มีหนี้สิน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ควรมีลักษณะ

ดังนี้

3.1 ด้านการไม่สัจจะหรือสัจธรรม

3.1.1 หมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อปรับปรุงตนเองเพิ่มเติมอยู่เสมอ

3.1.2 ยอมรับและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น

3.1.3 ช่างสังเกต จดจำและจดบันทึก

3.1.4 ชอบใช้เวลาว่างด้วยการอ่าน

3.1.5 สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลทุกระดับ

3.1.6 พูดจริงทำจริง

3.2 ด้านการใช้ปัญหาในการแก้ปัญหา

- 3.2.1 แก้ปัญหาด้วยความรอบคอบโดยยึดหลักเหตุผลและความถูกต้อง
- 3.2.2 แก้ปัญหาด้วยสันติวิธี ไม่ใช้กำลังหรืออำนาจ
- 3.2.3 ปรึกษาหารือผู้ร่วมงานในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
- 3.2.4 ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี ตลอดจนคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้แก้ปัญหาทางการเรียนการสอน
- 3.2.5 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยใจที่เป็นกลาง
- 3.2.6 พร้อมทั้งจะแก้ปัญหาคืบคลานได้ตลอดเวลา

3.3 ด้านความเมตตากรุณา

- 3.3.1 มีความเป็นมิตรต่อคนทุกคน
- 3.3.2 มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียน เพื่อนครูและบุคคลทั่ว ๆ ไป
- 3.3.3 ถ่ายทอดความรู้ด้วยความตั้งใจและเต็มความสามารถ
- 3.3.4 แก้ไขพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของนักเรียน
- 3.3.5 รักและเอาใจใส่นักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน

3.4 ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)

- 3.4.1 รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง
- 3.4.2 มีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาที่มากกระทบและรู้จักยับยั้งชั่งใจ
- 3.4.3 ไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์
- 3.4.4 รู้จักประมาณตน
- 3.4.5 รู้กาลเทศะ รู้ว่าอะไรควรหรือไม่ควรกระทำ
- 3.4.5 รับฟังคำติเตียนของผู้ร่วมงานและผู้บริหาร

3.5 ด้านความไม่ประมาท

- 3.5.1 วางแผนและป้องกันอุบัติเหตุซึ่งอาจเกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน
- 3.5.2 เตรียมการสอนล่วงหน้าเพื่อที่จะได้สอนตรงตามหลักสูตร
- 3.5.3 เวลาสอนครูควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

3.5.4 วางแผนและเตรียมการล่วงหน้าก่อนปฏิบัติงาน

3.5.5 ทำงานด้วยความประณีตรอบคอบ

3.5.6 รับฟังคำตักเตือนของผู้ร่วมงานและผู้บริหาร

3.6 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

3.6.1 เชื่อถือและไว้วางใจได้

3.6.2 ตรงต่อเวลา

3.6.3 รักษาภาพ

3.6.4 ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดป้องหรือปิดบังอำพราง

3.6.5 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว

3.6.6 ปฏิบัติงานเต็มความสามารถทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา

3.6.7 ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของราชการอย่างเต็มที่

3.7 ด้านความขยันหมั่นเพียร

3.7.1 มีความพยายามและอดทนในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน

3.7.2 มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

3.7.3 จัดทำอุปกรณ์และเตรียมการสอนล่วงหน้า

3.7.4 มาปฏิบัติงานสม่ำเสมอ ไม่ขาดงาน

3.7.5 ใฝ่หางานและริเริ่มงานใหม่ ๆ

3.7.6 อุทิศเวลาและช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน

3.7.7 เตรียมงานของตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส

3.7.8 ฝึกซ้อมนักกีฬาของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.8 ด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ)

3.8.1 ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบแห่งศีลธรรมและจรรยาบรรณครู

3.8.2 ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

3.8.3 รักเกียรติ

3.8.4 มีความละเอียดต่อการกระทำผิด

3.8.5 ไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่เล่นการพนันและเที่ยวกลางคืน

- 3.8.6 มีคารวะธรรม
- 3.8.7 ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา
- 3.8.8 พุดจาสุภาพเรียบร้อยและพูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์
- 3.8.9 ไม่ชักจูงหรือหลอกลวงผู้อื่นให้เสียหาย

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ในทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านไม่สัจจะหรือสัจจธรรม

ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้าน ไม่สัจจะหรือสัจจธรรมในระดับสูง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่า ความเป็นครูของครูพลศึกษาจำเป็นต้องไม่หาความรู้ ผักผ่อนเพิ่มเติมอยู่เสมอ ต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนสถานการณ์โลก ครูพลศึกษาจะต้องรอบรู้และเชี่ยวชาญงานในด้านวิชาชีพของตน เพื่อจะได้เป็นผู้แนะนำ ถ่ายทอด อบรมให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด โดยที่พฤติกรรมด้านการ ไม่สัจจะหรือสัจจธรรมเป็นเรื่องของการหาความรู้ความจริงซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมโดยการหาความรู้ ด้วยการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การเข้ารับการฝึกอบรม การสนทนาซักถาม การรับฟังความคิดเห็น จากบุคคลทุกระดับ การเป็นคนช่างสังเกตและจดบันทึก เป็นต้น ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ครูว่า ครูนั้นจำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉาน และแม่นยำชำนาญทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน เพื่อสามารถสั่งสอนได้อย่างกระจ่างแจ่มแจ้งและถูกต้องสมบูรณ์ (คณะกรรมการจัดทำหนังสือวันเด็ก 2525. 2525 : 2) และ สงวน สิทธิเลิศอรุณ ได้กล่าวอ้างถึงเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ที่ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นผู้สั่งสอนศิลาวิทยาการแก่นักเรียนทั้งหลาย ครูจึงต้องมีความรู้ยิ่งมากก็ยิ่งเป็นเครื่องส่งเสริมให้การทำงานของครูดียิ่งขึ้น ครูต้องหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (สงวน สิทธิเลิศอรุณ. 2525 : 88) และยังสอดคล้องกับแคชเชล และจอห์น (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2523 : 37 - 38; อ้างอิงมาจาก Cassel and John. 1960) ซึ่งกล่าวถึงคุณสมบัติที่ดีของครูว่า ครูต้องทันต่อเหตุการณ์และแนวโน้มทางการศึกษาทั่วไป

และวิชาเฉพาะ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของผาณิต บิลมาศ (2521 : 255 - 268) ที่กล่าวถึง คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาไว้ว่า ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจงาน การพลศึกษาเป็นอย่างดีและเป็นผู้ที่รักความก้าวหน้าติดตามหาความรู้ใหม่ในวิชาชีพพลศึกษาอยู่เสมอ และจากการศึกษาค้นคว้ายังพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามี พฤติกรรมในการสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ กับบุคคลทุกระดับชั้นสูงเป็น อันดับแรก ดังที่ ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 : 155) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติพิเศษของครูพลศึกษา ว่ามีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของแคสเซล และจอห์น (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2523 : 37 - 38; อ้างอิงมาจาก Cassel and John. 1960) ที่พบว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ดี ให้ความร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษาและสามารถเข้าใจ คนอื่น ๆ ได้ดี

2. ด้านการใช้อำนาจในการแก้ปัญหา

ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการ ใช้อำนาจในการแก้ปัญหาในระดับสูง ทั้งนี้เพราะการใช้อำนาจในการแก้ปัญหาเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและ จำเป็นสำหรับบุคคลทั่วไปทุกสาขาอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพครูซึ่งต้องมียุทธศาสตร์งานที่ต้องใช้อำนาจในการ แก้ปัญหาลดเวลา ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐาน ครอบครัวยุติธรรม ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เจตคติ ความสนใจ ตลอดจนคุณลักษณะทาง บุคลิกภาพแตกต่างกัน ดังนั้นย่อมเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียนรู้ให้บรรลุสู่จุดหมายที่พึงประสงค์ อันเดียวกัน ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียนเหล่านั้นด้วยการคิดค้น แสวงหา และ นำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมเสริมอื่น ๆ ให้เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ขณะนั้น ครูพลศึกษาในฐานะเป็นครูผู้สอนวิชาหนึ่งก็มิมีบทบาทไม่ยิ่ง หย่อนไปกว่าครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ที่จะต้องใช้อำนาจแก้ปัญหา เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุสู่จุดหมาย ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรเช่นเดียวกัน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับคุณลักษณะของครูที่ดีที่คณะ อนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (2534 : 51) ได้กล่าวถึงคือ ครูที่ดีต้องเข้าใจหลักการและเหตุผลในการ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสอดคล้องกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2531 : 54) ที่กล่าวว่า ครูต้องเป็น นักแก้ปัญหา โดยอาศัยการวิจัย เพราะการวิจัยเป็นวิธีการแก้ปัญหาและการศึกษาหาความรู้ความจริง ที่น่าเชื่อถือ โดยวิธีการที่เชื่อถือได้ การวิจัยอาจจะมีคามหมายเพียงแค่การค้นหาสาเหตุต่าง ๆ

ที่นักเรียนมีปัญหา ไปจนถึงการวิจัยอย่างมีระบบในชั้นสูงก็ได้ ซึ่งจะส่งผลให้ครูแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพลศึกษา (กรมพลศึกษา. 2525 : 1 - 2) คือ ๑) ให้เป็นผู้เฝ้าหาความรู้อยู่เป็นนิจ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ตระหนักในปัญหาของสังคม ตลอดจนมีทักษะและวิถียุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 43) ได้กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรจะเป็นผู้ที่รู้จักใช้วิจารณ์และปัญญานในการคิดหาเหตุผลและรู้จักค้นหาวิธีทำงานให้สำเร็จรวดเร็ว และจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้บริหารเห็นว่า ครูพลศึกษาเมื่อมีความขัดแย้งกับผู้อื่น พยายามยุติปัญหาด้วยสันติวิธีสูงเป็นอันดับแรก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า ครูพลศึกษาสรุปวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลสูงเป็นอันดับแรก จากการมองที่แตกต่างกันดังกล่าว น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่ผู้บริหารมองครูพลศึกษาในฐานะเป็นผู้ได้บังคับบัญชา ตนเองเป็นผู้บังคับบัญชา จึงมองไปในทางการปกครอง บังคับบัญชาซึ่งไม่ได้สัมผัสใกล้ชิด สำหรับครูผู้สอนนั้นน่าจะมองในฐานะผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน มีการปฏิบัติงานที่สัมพันธ์และใกล้ชิดกัน จึงมีโอกาที่จะประสบกับการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีของครูพลศึกษา และจากการที่ครูพลศึกษาเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ เข้าใจคนอื่น และปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ดี จึงได้รับการยอมรับและให้ความเชื่อถือจากเพื่อนครู ซึ่งทำให้มีโอกาสดำเนินการร้องขอความช่วยเหลือในการงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งส่วนรวมและส่วนตัว จนประสบความสำเร็จอยู่เสมอ ครูผู้สอนจึงมองครูพลศึกษาว่า สามารถสรุปวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องตามลักษณะที่ดีของครูที่แคชเชล และจอห์น (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2523 : 37 - 38; อ้างอิงมาจาก Cassel and John. 1960) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ครูที่ดีเป็นที่เชื่อถือและรักจากนักเรียนและเพื่อนครูด้วยกัน เป็นตัวอย่างที่ดีทั้งด้านการกระทำและคำพูด สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง และเต็มไปด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นผู้จัดวางแผนงานและประสานงานที่ดีและสามารถตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ได้ตามเหตุการณ์

3. ด้านความเมตตากรุณา

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในระดับสูง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะด้านความเมตตากรุณาในระดับสูงก็เพราะครูพลศึกษาส่วนใหญ่ต่างทราบดีว่าตนเป็นครูต้องปฏิบัติตนตามลักษณะของวิชาชีพครูคือ มีหน้าที่เป็นผู้ให้วิชาความรู้แก่นักเรียนด้วยความเมตตากรุณา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของวรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 43) และสอดคล้องกับนิกลัน และคนอื่น ๆ (ผาณิต บิลมาศ. 2521 : 68 -

69; อ้างอิงมาจาก Nixon and others. n.d.) กล่าวคือ ครูพลศึกษาที่ดีควรเป็นที่พึ่งของ
 คนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โพธิ์ทอง จิตอ่อนน้อม (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า
 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้ช่วย 4 ฝ่าย และหัวหน้าชั้นมีความเห็นว่า ครูพลศึกษา
 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมตามที่เป็นจริง ด้านความเมตตาครูณาสูงกว่าระดับปานกลาง และจาก
 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารมีทัศนะว่า ครูพลศึกษาไม่ละเลยที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขสิ่งที่ยาจ
 เป็นอันตรายต่อส่วนรวมสูงเป็นอันดับแรก ซึ่งแตกต่างกับครูผู้สอนที่เห็นว่าครูพลศึกษาไม่เพิกเฉยต่อ
 พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งทัศนะที่แตกต่างกันดังกล่าว ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากการที่
 ครูพลศึกษาและครูผู้สอนมีสถานภาพเป็นครูในระดับปฏิบัติการสอนเหมือนกัน คือมีหน้าที่ ภาระงาน สิ่งสอน
 ศิลปวิทยาและให้การอบรมบ่มนิสัยนักเรียนโดยตรง ดังนั้นเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จึงมี
 หน้าที่โดยตรงที่จะต้องแก้ไขพฤติกรรมเหล่านั้น และเนื่องจากกิจกรรมพลศึกษาเป็นกิจกรรมที่นักเรียน
 ส่วนใหญ่สนใจซึ่งกิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้ครูพลศึกษามีความใกล้ชิดกับนักเรียน และความเป็นกันเองของ
 ครูพลศึกษานี้เองทำให้ได้ทราบปัญหาและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูพลศึกษาจึงใช้โอกาสนี้เข้าไป
 ช่วยแก้ไขพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งโอกาสเช่นนี้ ครูผู้สอนอื่น ๆ จะมีน้อยกว่าครูพลศึกษา
 และจากการทำงานใกล้ชิดของครูผู้สอนกับครูพลศึกษาในฐานะครูระดับปฏิบัติการสอนทำให้ครูผู้สอนมี
 โอกาสเห็นพฤติกรรมของครูพลศึกษาว่าไม่เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งเป็น
 หน้าที่โดยตรงชัดเจนกว่าผู้บริหาร ส่วนผู้บริหารจะเป็นผู้มองครูพลศึกษาในภาพรวม และมองในด้าน
 ที่เป็นส่วนรวม

4. ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)

ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้าน
 ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผาณิต บิลมาศ (2521 : 78 - 79)
 ที่สรุปคุณสมบัติของครูทั่วไปและครูพลศึกษาไว้ว่า มีสติมั่นคง คงเส้นคงวา ควบคุมตนเองได้ดี มีความ
 อุดมถ้วน และสอดคล้องกับคณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (2534 : 32 - 44) ที่กล่าวถึง ครู
 ที่ดีว่า สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามทานองคลองธรรมไม่เกรงง่าย สามารถ
 ควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม และมีความอดทนอดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ นอกจากนี้จากการศึกษา
 ยังพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนได้ให้ทัศนะตรงกันว่า ครูพลศึกษามีความฉะฉานในการรับรู้ต่อเหตุการณ์
 ต่าง ๆ ในระดับสูงเป็นอันดับแรก นั้นแสดงถึง ครูพลศึกษานั้นมีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ กระฉับ

กระเจิง กระตือรือร้น และมีความสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ พานิต บิลมาศ (2521 : 78 - 79) วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 40 - 42) และปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 : 154 - 156)

5. ด้านความไม่ประมาท

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความไม่ประมาทอยู่ในระดับสูง และพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนให้ทัศนะว่า ครูพลศึกษาหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นเป็นอันดับแรก นั้นแสดงถึงความเป็นผู้มี ความรอบคอบของครูพลศึกษาซึ่งมีความสอดคล้องกับคณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (2534 : 38) ที่ว่า ครูจะต้องมีความรอบครอบระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ทุกด้าน และสุภรณ์ ประดับแก้ว (ยนต์ ชุ่มจิต. 2531 : 66; อ้างอิงมาจาก สุภรณ์ ประดับแก้ว. 2504) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของบุคลิกภาพครูไว้ข้อหนึ่งคือ ครูต้องมีการสังเกต พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะทำสิ่งใด และนอกจากนี้ ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 : 155) ได้กล่าว ถึงครูพลศึกษาโดยตรงว่า ควรจะมี คุณสมบัติพิเศษหรือมีความรอบคอบ

6. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในระดับสูง ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับคนทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูซึ่งจะต้องสั่งสอนอบรม ตลอดจนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและบุคคล ในสังคมในฐานะ เป็นผู้สร้างและผู้พัฒนาบุคคลในสังคม และคุณลักษณะที่ดีของครูนั้นคือ ต้องซื่อสัตย์ (คุรุสภา. 2524 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 : 156) และงานวิจัยของ พานิต บิลมาศ (2521 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวถึง ครูพลศึกษาต้องมีความซื่อสัตย์ และจากการศึกษาค้นคว้า ยังพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนยังมีความเห็นตรงกันว่า ครูพลศึกษาถ่ายทอดความรู้โดยไม่ บิดเบือนบิดบังอำพรางสูงเป็นอันดับแรก ซึ่งแสดงถึงคามมีจรรยาบรรณของครูพลศึกษา ตามระเบียบ คุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 (คณะกรรมการ หนังสือ 40 ปี คุรุสภา. 2527 : 68-70)

7. ด้านความขยันหมั่นเพียร

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียรในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของครูดี ต้องมีความขยันของคณะ

อนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (2534 : 32) และสอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 43) ที่กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความขยันขันแข็ง มีความมานะพยายามในการสอนนักเรียนให้ทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็น ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 : 154 - 155) ที่กล่าวว่า คุณสมบัติของครูพลศึกษาประการหนึ่งก็คือ ความกระตือรือร้นและขยันหมั่นเพียร และสอดคล้องกับการวิจัยของผาณิต บิลมาศ (2521 : 88) พบว่า คุณสมบัติของครูพลศึกษาที่จำเป็นต้องมีมากกว่าครูทั่วไป คือมีความกระฉับกระเฉง กระตือรือร้น แม้จะมีงานมาก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับระเบียบคุรุสภา ว่าด้วย จรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีครู พ.ศ. 2526 (คณะกรรมการหนังสือ 40 ปี คุรุสภา. 2527 : 68-70) คือ ครูต้องตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดี ด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้ และจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ยังพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า ครูพลศึกษาช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบคุรุสภาว่าด้วย จรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 ((คณะกรรมการหนังสือ 40 ปี คุรุสภา. 2527 : 68-70) คือ รักษาความสามัคคีระหว่างครู และช่วยเหลือกันในการทำงาน

8. ด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตบะ)

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปในระดับสูง เพราะความเป็นครูของครูพลศึกษา จะต้องท้าวหา้เป็นแบบอย่างอันดีให้แก่นักเรียน ซึ่งบูล และชลธิ์ (วิรัตน์ ไวยกุล. 2537 : 68; อ้างอิงมาจาก Bull and Solitee. 1987) ได้กล่าวว่า การท้าวหา้เป็นแบบของครูถือว่าเป็นวิธีที่ได้ผลในการสอนพฤติกรรมแก่เด็ก จึงเป็นสิ่งจำเป็นของครูที่จะต้องประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กด้วย ซึ่งสอดคล้องกับเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ที่ได้กล่าวว่า ครูเป็นกระจกเงาที่เด็กต้องมานั่งจ้อง ครูจึงต้องมีอุปนิสัยดีสำหรับเด็กได้เอาไปแต่สิ่งที่ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับถวิล สุริยน (ยนต์ ชุ่มจิต. 2530 : 66; อ้างอิงมาจาก ถวิล สุริยน. 2501) ที่กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่ดีไว้ข้อหนึ่งว่า มีความประพฤติดี เป็นสิ่งจูงใจให้เด็กนับถือเป็นแบบอย่าง และจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูพลศึกษามีพฤติกรรมไม่ลักขโมยหรือยึดถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนสูงเป็นอันดับแรก สำหรับพฤติกรรมของครูพลศึกษานักสนะของผู้บริหารและครูผู้สอนมาพบพบว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ จะเป็นผู้ที่

ไม่ประพัตดินไปในทางเสื่อมเสีย ซึ่งสอดคล้องกับ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 27 - 28) ที่กล่าวถึง หิริ คือ ความละอายใจในการทำบาป หรือทุจริต กล่าวคือ ละอายต่อกายทุจริต วจีทุจริต และมรณทุจริต ครูที่มีความละอายจะไม่กล้ากระทำความผิด ๆ เลย แม้จะมีผู้เห็นหรือไม่ก็ตาม และ รอดตปปะ คือ มีความเกรงกลัวต่อบาป มีความเข้าใจว่า บาปให้โทษร้ายแรง ครูหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปใกล้ เพราะมีความกลัวเกรงในผลแห่งความชั่วนั้น

จากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ในด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ด้านความเมตตากรุณา และด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาที่ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการฝ่าฝืนจรรยาบรรณ ด้านความไม่ประมาท ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความละอายและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ-รอดตปปะ) เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา รวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ด้านความเมตตากรุณา ด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ) แตกต่างกัน สืบเนื่องมาจากสถานภาพของผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชา ครูผู้สอนเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาเช่นเดียวกับครูพลศึกษา ผู้บริหารจึงมองครูพลศึกษาในฐานะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชามากกว่าเป็นเพื่อนร่วมงาน สำหรับครูผู้สอนมองครูพลศึกษาในฐานะเพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีการปฏิบัติงานและประสานงานกันเป็นไปอย่างใกล้ชิด จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม การศึกษามาจากสถาบันเดียวกันหรือต่างกัน ความสัมพันธ์ส่วนตัว การให้ความสำคัญต่องานด้านพลศึกษา ตลอดจนความคาดหวังที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมในตัวครูพลศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนก็มีส่วนทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้

2. พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมองไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการฝ่าฝืนจรรยาบรรณ ด้านความไม่ประมาท ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความขยัน

หมั่นเพียร และด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ) ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอนต่างก็มีพฤติกรรมในด้านดังกล่าวอยู่ในระดับสูง จึงเห็นว่าครูพลศึกษาก็น่าจะมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเหล่านั้นอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน และนอกจากนั้นครูพลศึกษาอาจแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าวเด่นชัด ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงมีความคิดเป็นสอดคล้องกันและไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาครูพลศึกษา

เพื่อให้ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงขึ้น ควรทำดังต่อไปนี้

1. สถาบันการศึกษาที่ผลิตครูพลศึกษาควรพิจารณาบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ในการผลิตครูพลศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งด้านคุณธรรม ความรู้ความสามารถ ด้วยการปรับปรุงด้านหลักสูตร ด้านการบริหาร เป็นต้น
2. การจัดการศึกษาในทุกระดับต้องเน้นให้ความสำคัญด้านคุณธรรมหรือจริยธรรม มีความเท่าเทียมกับความรู้ความสามารถ ดังกล่าวที่ว่า ความรู้ต้องคู่กับคุณธรรม และในการคัดเลือกผู้จะเรียนพลศึกษา ก็ควรจะใช้เกณฑ์คุณธรรม ความรู้ ความสามารถ มาพิจารณาเพื่อจะได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพ
3. ให้ครูพลศึกษาได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาจิตใจอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ทั้งจากสถาบันที่ผลิตครูพลศึกษาเอง หน่วยงานการต่าง ๆ องค์กรเอกชน ตลอดจนองค์กรทางศาสนา
4. สมาคมวิชาชีพครูพลศึกษาควรได้จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลช่วยเหลือปรับปรุง พัฒนาครูพลศึกษาให้มีความก้าวหน้าและมีมาตรฐานสูงขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้ครูพลศึกษาเกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่การงาน เช่น การจัดสัมมนา อบรม การประกาศเกียรติคุณครูพลศึกษาดีเด่น เป็นต้น
5. สถาบันการศึกษาที่ผลิตครูพลศึกษา สมาคมวิชาชีพครูพลศึกษาหรือตัวครูพลศึกษาเองควรจะมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา เพื่อจะนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ตลอดจนพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ

ครูพลศึกษาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

6. ตัวครูพลศึกษาเองต้องตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนพร้อมและเต็มใจที่จะ
 น้อมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากนักเรียน เพื่อนครู ผู้บริหาร ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ทั้ง ๆ ไป แล้วนำ
 มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของครูพลศึกษาให้
 ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นสมควรว่าควรจะมีการศึกษาค้นคว้าดังเรื่องตัวอย่างต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตครูพลศึกษาให้มีจริยธรรมในสถานศึกษาต่าง ๆ
2. ปัจจัยและแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของครูพลศึกษา
3. พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาชายหรือหญิงในทัศนะของครูพลศึกษา

ชายหรือหญิง

4. พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาเปรียบเทียบกับครูอื่น ๆ
5. พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน
6. พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของครูพลศึกษา หรือผู้ฝึกสอนกีฬา

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิพานิชย์. ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2513.
- ✓ โกลล มีคุณ. จริยศึกษาเพื่อการสร้างเสริมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และทักษะในการสวมบทบาท. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือวันเด็กประจำปี 2525. หนังสือวันเด็ก 2525. "รัตนโกสินทร์," กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2525.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ประมวลข้อคิดทางการศึกษาไทย 2515. กรุงเทพฯ : กองสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2515.
- คณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. วิชาการพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2513.
- ✓ ฉลอง แนวพานิช. "การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม," วารสารแนวหน้า. 20(106) : 59 - 64; สิงหาคม - กันยายน 2529.
- ✓ เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดีเอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 187. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2520.
- ดนัย จารุประสิทธิ์. การศึกษาทัศนคติ เชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2523. อัดสำเนา.
- ✓ ดวงเดือน พันธุนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยา จริยธรรม และจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญฯ ประจวบปัจฉิม. รายงานวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

บุญถิ่น อัตถากร. "แนวนโยบายผลิตครูในอนาคต," เอกสารชุดเผยแพร่การศึกษา. 10 : 12 - 17; ตุลาคม 2514.

บุญถิ่น อัตถากร และรัตนา ตันบุญเด็ก. การเตรียมครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.

✓ บรรหาร ตันหยง. ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัย ศรีอยุธยา. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

บุญสนอง ไกรเนตร. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพความต้องการระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูและวิชาชีพพยาบาล. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

ประเวศ วะสี. "วิกฤตการณ์อุดมศึกษาและการยกเครื่องมหาวิทยาลัย," วารสารการเมืองแห่งชาติ. 28(2) : 14 - 22; ธันวาคม - มกราคม 2536 - 2537.

ปรีชา กลิ่นรัตน์. ประวัติและหลักการพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

ปรีชา เศรษฐิชัย. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา, 2523.

ผาณิต บิลมาศ. คุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

พงษ์พันธ์ สุนทรสิด. เกณฑ์ปกติทางพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษาในภาคใต้. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

พนัส หันนาคินทร์. การสอนคำนิยาม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520.

✓ พัฒนาคุณธรรม, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการพัฒนาคุณธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

พุทธทาสภิกขุ. 1ครูคือ1คร. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, 2527.

พุทธทาส อินทปัญญ. "ความแตกต่างระหว่างศีลธรรมกับศาสนา," ในอนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพ ขุนไพรัชชานาญ. นนทบุรี : เอกรินทร์, 2524.

- โพธิ์ทอง จิตอ่อนน้อม. พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนในเขตการศึกษา 7. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อัดสำเนา.
- พอง เกิดแก้ว. การพลศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.
- มัทธนา ปิยะมาดา. การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.
- มารุต บุณนาค. "คำกล่าวเปิดการประชุมสัมมนาผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา," สยามรัฐ. 4 กันยายน 2530. หน้า 10.
- ยงค์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์, 2530.
- _____. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2526.
- รัชนี้ ลาชโรจน์ และคนอื่น ๆ. อาหารไทยในกระแสโลกาภิวัตน์. ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- ราชวรมนี, พระ. พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2523.
- ลัดดา เสนาวงษ์. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิษณุการพิมพ์, 2532.
- เลขาธิการคุรุสภา, สำนัก. รายงานการประชุมสัมมนา เรื่องการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร - การพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- วรชาติ ชลาศัย. การจัดและการบริหารพลศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพฯ, 2532.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. หลักและวิธีสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- วรศักดิ์ วรชัยม, พระ. ครูกับศีลธรรม. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์, 2522.
- วาสนา คูณาภิสิทธิ์. "การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมกับการสอนพลศึกษา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 11(3) : 10 - 19; ธันวาคม 2528.
- วิชาการ, กรม. การศึกษาเกณฑ์ปกติของระดับการพัฒนาการทางจริยธรรม และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.
- _____. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

วิชาการ, กรม. รายงานวิจัยเรื่องโครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพพลต่อการเรียน

การสอนจริยธรรม. กรุงเทพฯ : ขนประดิษฐ์การพิมพ์, 2527.

ศักดิ์ชัย นิรุฒวิ. จริยศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.

สนธิ ล้อมทองกุล. โลกานุวัตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก, 2537.

สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อสันติภาพและการพัฒนา.

กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์, 2531.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สามัญศึกษา, กรม. รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาต้น

การปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

/ สารช บัวศรี. จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526.

_____. "จริยธรรมศึกษา," ในอนุสรณ์ พระราชทานเพลิงศพอาจารย์ คีรี บัวศรี. หน้า 19.

กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2527.

สาอาอง พวงบุตร. "ความสำคัญของครูพลศึกษาต่อวิชาชีพ," ข่าวสารกรมพลศึกษา. 2 : 2 - 34; พฤษภาคม - สิงหาคม 2525.

แสง จันทรงาม. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน," รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย

ปัจจุบัน. หน้า 217. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2522.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. "ข้อคิดเห็นบางประการเพื่อการปรับปรุงการศึกษา," ชุมนุมบทความทางวิชาการ.

หน้า 16. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองรัตน์, 2514.

_____. "สัมภาษณ์ อธิปดี กรมวิชาการ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง," สุรปริทัศน์. 5(9) : 24 -

27; กันยายน 2523.

Bailey, Deborah Ann. "The Relationship Between Stages of Moral Judgment

and Elementary Classroom Teachers' Perceptions of Disturbing

Behavior," Dissertation Abstract International. 46(11) : 3315 -

A; May, 1986.

- Brasier, Joan R. "Moral Education in The Elementary Public School as Perceived by Counselors, Teachers and Administrators," Dissertation Abstract International. 45(2) : 351 - A; Augus,1985.
- Conroy, Babara J. Case. "Teachers' Moral Reasoning and Their Attitudes and Behaviors Regarding Discipline," Dissertation Abstract International. 47(11) : 3917 - A; May,1986.
- Hilton, John Bing Jey Jr. "Teachers' Moral Reasoning and Students' Perception of Teacher Affect," Dissertation Abstract International. 50(7) : 1986 - A; January,1990.
- Nelson, Donald L. "A Study of Teacher-Student Interaction in Two Models of Moral Education," Master Abstract International. 30(4) : 963; Winter,1992.
- Power, James Patrick. "Student and Teacher Perceptions of Moral Education at Boarding School," Dissertation Abstract International. 52(10) : 3516 - A; April,1992.
- Romance, Thomas John. "A Program Promote Moral Development Through Elementary School Physical Education," Dissertation Abstract International. 45(8) : 2442 - A; February,1985.
- Stoll, Sharon Kay and Jennifer M. Beller "The Effect of a Longitudinal Teaching Methodology and Classroom Environment on both Cognitive and Behavioral Moral Development," in Paper Precented at the Annual Meeting of The American Alliance for Health, Physical Education, Recrcation and Dance. Washington, D.C. : 24-28; March,1993.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยทางด้านจริยธรรมของครู โดยแบบ
สอบถามฉบับนี้มุ่งที่จะทราบจริยธรรมของครูพลศึกษาในภาพรวม ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
ผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามสภาพความเป็นจริงของครูพลศึกษา

ข้อมูลและคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการศึกษาก่อให้เกิดยังสามารถนำ
ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของครูพลศึกษาได้อีกด้วย

การตอบแบบสอบถามนี้ คำตอบของท่านหรือข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับและ
และใช้เฉพาะการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีการวิเคราะห์แยกเฉพาะโรงเรียน ฉะนั้นขอให้ท่านสบายใจ
ในการตอบ ยิ่งตอบได้ตรงความเป็นจริงมากเท่าใดยิ่งเป็นผลดีมากเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือ

นพคุณ ภูขาว

ตอนที่ 2

จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ถ้าท่านพิจารณา แล้วเห็นว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษาในโรงเรียนของท่าน

ในภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับใด

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับนั้น ๆ ดังนี้

- ก. พฤติกรรมทางจริยธรรมครูพลศึกษาสูงมาก ให้เขียนเครื่องหมาย / ในช่อง
ระดับสูงมาก ซึ่งผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนนไว้เท่ากับ 4
- ข. พฤติกรรมทางจริยธรรมครูพลศึกษาสูง ให้เขียนเครื่องหมาย / ในช่องระดับสูง
ซึ่งผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนนไว้เท่ากับ 3
- ค. พฤติกรรมทางจริยธรรมครูพลศึกษาต่ำ ให้เขียนเครื่องหมาย / ในช่องระดับต่ำ
ซึ่งผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนนไว้เท่ากับ 2
- ง. พฤติกรรมทางจริยธรรมครูพลศึกษาต่ำมาก ให้เขียนเครื่องหมาย / ในช่อง
ระดับต่ำมาก ซึ่งผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนนไว้เท่ากับ 1

1. พฤติกรรมด้านการไม่สั่งจะหรือสั่งจรรยา

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
1.1 เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น แนวโน้มทาง การศึกษา การเขียนแผนการสอน ระเบียบปฏิบัติ ราชการ ฯลฯ จะหมั่นซักถามผู้รู้อยู่เสมอ					1
1.2 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความ คิดเห็นเหล่านั้น					1
1.3 ขอบใช้เวลาว่างด้วยการศึกษาหาความรู้ เช่น อ่าน หนังสือ เข้ารับการฝึกอบรม เป็นต้น					.8
1.4 เมื่อได้รับข่าวสารหรือเรื่องราวใด ๆ ตลอดจนความรู้ ใหม่ ๆ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ มักจะนำมาพูดคุยกับ เพื่อนครูด้วยกัน					1
1.5 เต็มใจชี้แจงและอธิบายอย่างมีเหตุผล เมื่อมีผู้มาขอ ความคิดเห็น					1
1.6 สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ กับ บุคคลทุกระดับชั้น เช่น เพื่อนครู ภารโรง ผู้ปกครอง นักเรียน เป็นต้น					1
1.7 เป็นคนซังสั่ง เกตและจดบันทึกอยู่เสมอ					1

2. พฤติกรรมด้านการแก้ไขปัญหา

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
2.1 เมื่อประสบปัญหาอะไรก็ตามจะวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล (หรือใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์)	...			...	1
2.2 ทุกครั้งที่ประสบปัญหาและไม่อาจแก้ปัญหาด้วยวิธีการเดิมจะไม่ละความพยายาม หรือเกิดความท้อแท้ แต่จะพยายามหาวิธีใหม่					.8
2.3 พยายามนำหลักการและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้แก้ปัญหาอยู่เสมอ เช่น แก้ไขวิธีการสอนใหม่ ปรับวิธีการสอน ปรับแผนการสอน เป็นต้น					.8
2.4 เมื่อผู้อื่นประสบปัญหาจะช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างมีเหตุผล					.8
2.5 เมื่อมีความขัดแย้งกับผู้อื่นพยายามยุติปัญหาด้วยสันติวิธี .					.8
2.6 ยอมรับฟังและใคร่ครวญข้อเสนอนะที่มีเหตุผลจากนักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ทุกระดับชั้นมาใช้ในการแก้ไข ปัญหา					.8
2.7 สรุปวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล					1

3. พฤติกรรมด้านความเมตตากรุณา

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
3.1 สนใจ เอาใจใส่ แนะนำให้กำลังใจแก่นักเรียนทุกคน และโดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนหรือปัญหา ส่วนตัว					.8
3.2 แนะนำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติ แต่สิ่งที่ดีงาม ให้แก่ นักเรียน					.8
3.3 ไม่เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ...					.6
3.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรับปรุงตนเอง เมื่อเกิดความ ผิดพลาด					1
3.5 หาโอกาสหรือช่องทางตลอดจนให้การช่วยเหลือกลุ่มหรือ ผู้อื่นเท่าที่จะทำได้อยู่เสมอ					.8
3.6 แสดงความเป็นมิตรกับทุก ๆ คน และพูดถึงผู้อื่นแต่ใน ด้านดีอยู่เสมอ					.8
3.4 ไม่ละเลยที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขสิ่งที่อาจเป็นอันตราย ต่อส่วนรวม					.8

4. พฤติกรรมด้านความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
4.1 สามารถควบคุมตนเองได้เสมอเมื่อประสบปัญหาที่ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน					1
4.2 ควบคุมตนเองไม่ให้ตกเป็นทาสของอารมณ์ เช่น ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน เป็นต้น					.8
4.3 มีความฉับไวในการรับรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ					.8
4.4 มีใจจดจ่อกับงานที่กระทำ					1
4.5 ตักเตือนผู้อื่นให้ยับยั้งหรือควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่น ...					.6
4.6 อดทนและอดกลั้นต่อสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ เช่น อดทนต่อพฤติกรรมที่ชั่วร้ายของนักเรียนโดยไม่แสดงความโกรธโดยง่าย ๆ เป็นต้น					.6

5. พฤติกรรมด้านความไม่ประมาท

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
5.1 ทำงานด้วยความระมัดระวังตั้งใจ ไม่ผลีผลามและ เล่นเลอ 1					1
5.2 หมั่นดูแลรักษาอุปกรณ์และสถานที่ทำชั้นการเรียนการ สอนให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ 1					1
5.3 ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบอยู่เสมอ 1					1
5.4 หมั่นปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ร่วมงาน6					.6
5.5 ตรวจสอบและพิจารณาบททวนผลงานของตนเองอยู่เสมอ8					.8
5.6 รับฟังคำแนะนำที่ดีของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน8					.8
5.7 มีสุขนิสัยที่ดี ดูแลรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง สมบูรณ์และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะให้โทษแก่สุขภาพ 1					1
5.8 หลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อ ตนเองและผู้อื่น 1					1

6. พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
6.1 ถ่ายทอดความรู้ โดยไม่บิดเบือน หรือปิดบังอำพราง .	...			...	.8
6.2 ไม่เบียดบังทรัพย์สินส่วนรวม หรือราชการไปใช้เพื่อ ประโยชน์ส่วนตน หรือพวกพ้อง	...			...	1
6.3 ใช้เวลาของราชการเพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่าง เต็มที่	...			...	1
6.4 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถทั้งต่อหน้าและ ลับหลังผู้บังคับบัญชา	...			...	1
6.5 ไม่นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย	...			...	1
6.6 รักษาความซื่อสัตย์	...			...	1
6.7 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนตามที่โรงเรียนมอบหมายไป ทำประโยชน์ส่วนตนและประพฤติดีมิชอบ	...			...	1
6.8 มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน	...			...	1
6.9 ตรงต่อเวลา เช่น เข้าและเลิกสอนตามเวลาที่กำหนด เป็นต้น	...			...	1
6.10 ไม่นำความลับของผู้อื่น เช่น นักเรียน ครูฯไปเปิดเผย	...			...	1

7. พฤติกรรมด้านความขยันหมั่นเพียร

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
7.1 รับผิดชอบและตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย					1
7.2 พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ					1
7.3 เตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ					1
7.4 ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทน เอา ธุระไม่ทอดทิ้ง					1
7.5 มีความกระตือรือร้นในการทำงานทุกอย่างอยู่เสมอ ...					1
7.6 ใช้เวลาว่างของตนเองทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ ตนเองหรือส่วนรวม					1
7.7 ช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะอย่างเต็มความสามารถ ..					.8
7.8 อาสาทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น โรงเรียน หรือชุมชน					.8

8. พฤติกรรมด้านความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป (hiri - โอตตัมปะ)

รายการพฤติกรรม	ระดับจริยธรรม				ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
	สูง มาก	สูง	ต่ำ	ต่ำ มาก	
8.1 ไม่รังแกหรือเบียดเบียนผู้อื่นให้ลำบากหรือเป็นทุกข์ ...	...			...	1
8.2 ไม่ลักขโมยหรือยึดถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมา เป็นของตน	...			...	1
8.3 ไม่รังแกหลอกลวงให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย	...			...	1
8.4 ไม่พูดส่อเสียด เพื่อเจือ หยาบคายหรือพูดในสิ่งที่ไม่เป็น ความจริง	...			...	.8
8.5 ไม่พูดในสิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกแยกหรือความทุกข์แก่ผู้ ที่เกี่ยวข้อง	...			...	.8
8.6 ไม่สร้างความเสียหายทางชื่อเสียงแก่ผู้อื่น	...			...	.8
8.7 ไม่พูดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลตามความ เป็นจริง	...			...	.6
8.8 ไม่เล่นการพนัน ดื่มสุรา เที่ยวกลางคืน หรือเสพสิ่งเสพ ติดให้โทษ	...			...	.6

ตอนที่ 3

จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดเติมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของ
ครูพลศึกษาในโรงเรียนของท่านในภาพรวม

1. ด้านน้ำใสจะหรือสัจธรรม

.....

.....

.....

2. ด้านการใช้อำนาจในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

3. ด้านเมตตากรุณา

.....

.....

.....

4. ด้านความระลึกและได้รู้ตัวอยู่เสมอ (สติ - สัมปชัญญะ)

.....

.....

.....

5. ด้านความไม่ประมาท

.....
.....
.....

6. ด้านความซื่อสัตย์

.....
.....
.....

7. ด้านความขยันหมั่นเพียร

.....
.....
.....

8. ด้านความสะอาดและเกรงกลัวต่อบาป (หิริ - โอตตัปปะ)

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

มิถุนายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายพคุณ ภูขาว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
พลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา
นิพนธ์ เรื่อง จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ. วาสนา คุณาอภิสิทธิ์

ประธาน

อ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตทำขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ
ร่วมมือจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน ตอบแบบสอบถาม ใน
ระหว่างเดือน มิถุนายน - ตุลาคม 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุพา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักการศึกษา กองวิชาการ

10 กรกฎาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วย นพคุณ ภูขาว นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกพลศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอนของทุกโรงเรียนในสำนักงานเขตของท่าน

สำนักการศึกษาขอความร่วมมือจากท่านในการอนุญาตให้นายนพคุณ ภูขาว ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวระหว่างเดือน มิถุนายน - ตุลาคม 2538 เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์และกรุณาแจ้งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวทราบและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางอุไรวรรณ ชรรmgrบัณฑิต)

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

พฤศจิกายน 2538

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน

ด้วยกระผม นายณพคุณ ภูขาว นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งกระผมได้รับการต้อนรับและได้รับความสะดวกเป็นอย่างดีและบัดนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลของกระผมได้เสร็จสิ้นลงแล้ว กระผมต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายณพคุณ ภูขาว)

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ หิริยะพนธ์

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9

อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

วุฒิการศึกษา ก.ม.(พลศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ทำงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วุฒิการศึกษา กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปากเกร็ด นนทบุรี

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โรสภา

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วุฒิการศึกษา M.Ed. (Guidance and Counseling) From Lamar University
Texas U.S.A.

สถานที่ทำงาน ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายนพคุณ ชื่อสกุล ภูขาว

เกิดวันที่ 15 เดือนกันยายน พุทธศักราช 2501

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 27 หมู่ 13 แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี
กรุงเทพมหานคร 10510

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสุเหร่าทรายกองดิน แขวงทรายกองดิน
เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 10510

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปทุมคงคา

พ.ศ. 2523 ศศ.บ. (พลศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

พ.ศ. 2525 ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2538 กศ.ม. (พลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

**จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**

**บทคัดย่อ
ของ
นพคุณ ภูขาว**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา**

มีนาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบจริยธรรมของครูพลศึกษา
ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วย
ผู้บริหาร 476 คน และครูผู้สอน 476 คน รวม 952 คน หลังจากตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน
มาแล้วเหลือแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 740 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.73 โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร
319 คน และครูผู้สอน 421 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นเองเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด โดยได้นำไปทดลองใช้กับประชากร
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น .976 จากนั้นนำข้อมูลมาหาค่าตัวกลาง
เลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการไม่สัจจะหรือสัจจธรรม การใช้อำนาจในการแก้ปัญหา ความเมตตากรุณา ความระลึกได้ และรู้ตัวอยู่เสมอ ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร และความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป อยู่ในระดับสูง
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษารวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ด้านการใช้อำนาจในการแก้ปัญหา ความเมตตากรุณา ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการไม่สัจจะหรือสัจจธรรม ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์ และความขยันหมั่นเพียร และความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา พบว่าผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน

THE ETHICS OF PHYSICAL EDUCATORS AS PERCEIVED BY PRIMARY SCHOOL
ADMINISTRATORS AND TEACHERS OF BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
NOPPAKUN POOKAO

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Physical Educational
at Srinakharinwirot University

March 1996

The purposes of this study were to investigate and compare the ethics of physical educators as perceived by primary school administrators and teachers of Bangkok Metropolis.

By multistage random sampling, the sample size was 952, 476 administrators and 476 teachers. After checking the returned questionnaires, there were 740 or 77.73 percentage which divided into 319 administrators and 421 teachers. The rating scales and open-ended questionnaires were constructed by the researcher himself to gather data, which was tried out with 40 samples and then there was reliability .976. After that the data were statistically treated by arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The findings were as follow :

1. The physical educators showed a high degree of ethical behaviours in terms of searching for truth, using of wisdom in problem-solving, kindness and compassion, constant self awareness and self righteousness, cautiousness, honesty, diligence and conscience.

2. The views of Bangkok Metropolis administrators and teachers on the ethical behaviors of physical educators in all aspects, were significant difference at .05 level. When the various aspects of the data were determined separately, it was found that their views on using wisdom in problem-solving, kindness and compassion and constant self awareness and self righteousness were significant difference at .05 level, whereas in regards to searching for truth, cautiousness, honesty, diligence and conscience were not significant difference at all. However when comparing the views of administrators and teachers on the ethical behaviours of physical educators, the average views of the administrators were higher than the teachers.